TOSÇELİK PROFİL VE SAC ENDÜSTRİSİ A.Ş.

TOSÇELİK NİĞDE GÜNEŞ ENERJİSİ SANTRALİ PROJESİ, TÜRKİYE

ÇEVRESEL VE SOSYAL ETKİ DEĞERLENDİRMESİ

PAYDAŞ KATILIM PLANI

Lizbon, 10 Temmuz 2026

Bu sayfa kasıtlı olarak boş bırakılmıştır

DÜZELTME	TARİH	AÇIKLAMA
00	27/02/2026	İlk Yayın
01	23/05/2026	ÇSDT Sonrası Son Hal
02	10/07/2026	ÇSDT 'den sonraki son sürüm

Bu sayfa kasıtlı olarak boş bırakılmıştır

TOSÇELİK PROFİL VE SAC ENDÜSTRİSİ A.Ş.
TOSÇELİK NİĞDE GÜNEŞ ENERJİSİ SANTRALİ PROJESİ, TÜRKİYE

ÇEVRESEL VE SOSYAL ETKİ DEĞERLENDİRMESİ

PAYDAŞ KATILIM PLANI

GENEL DİZİN

1 GİRİŞ 7

1.1 PAYDAŞ KATILIM PLANININ HEDEFLERİ 7
1.2 PAYDAŞLAR İÇİN KABUL EDİLEN TANIM 8
1.3 KAPSAM 9
1.4 PAYDAŞ KATILIMINA YAKLAŞIM 10
1.5 BU PLANIN YAPISI 11

2 PROJE TANIMI 13

2.1 GİRİŞ 13
2.2 PROJENİN ARKA PLANI 13
2.3 PROJEYE GENEL BAKIŞ 14
2.4 ÇEŞİTLİ AŞAMALARIN ZAMAN PLANLAMASI 15

3 ULUSAL VE ULUSLARARASI STANDARTLAR VE MEVZUAT 17

3.1 GİRİŞ 17
3.2 TOSÇELİK ŞİRKET POLİTİKALARI 17
3.3 TÜRKİYE MEVZUATI 17
3.4 ÖNGÖRÜLEN ARAZİ EDİNİMİ VE YERİNDEN EDİLME 22
3.5 ULUSLARARASI İYİ UYGULAMALAR VE KILAVUZLAR 23
3.5.1 EKVATOR PRENSİPLERİ 23
3.5.1 DÜNYA BANKASI ÇEVRE KILAVUZLARI 25

4 PROJE PAYDAŞLARI VE ANALİZİ 29

4.1 GİRİŞ 29
4.2 ÖN PAYDAŞ HARİTALAMA VE BELİRLEME 29
4.2.1 BİRİNCİL PAYDAŞLAR/ETKİLENEN TARAFLAR 29
4.2.2 İKİNCİL PAYDAŞLAR/DİĞER İLGİLİ TARAFLAR 30
4.2.3 DEZAVANTAJLI VEYA SAVUNMASIZ GRUPLAR 30
4.3 PAYDAŞ TANIMLAMA ANALİZİ 31

5 PAYDAŞ KATILIM PROGRAMI 38

5.1 GİRİŞ 38
5.2 ÇED SÜRECİ SIRASINDA PAYDAŞ KATILIMI 38
5.3 ÖNERİLEN YAYGINLAŞTIRMA STRATEJİSİ 40

5.4 DANIŞMA İÇİN ÖNERİLEN STRATEJİ 46
5.5 SAVUNMASIZ GRUPLARIN GÖRÜŞLERİNİN DAHİL EDİLMESİNE YÖNELİK ÖNERİLEN STRATEJİ 52
5.6 PKP'İN UYGULANMASINDA GENEL ROLLER VE SORUMLULUKLAR 53

6 PAYDAŞ KATILIM FAALİYETLERİ 55

6.1 GİRİŞ 55
6.2 PAYDAŞ KATILIM FAALİYETLERİNİN ÖZETİ 55
6.3 PAYDAŞ GRUPLARI TARAFINDAN ORTAYA KONULAN AYRINTILI KONULAR 59
6.4 TEMEL ÖNERİLER 65

7 GERİ BİLDİRİM VE ŞİKAYET YÖNETİMİ 66

7.1 GİRİŞ 66
7.2 GÖREV VE SORUMLULUKLAR 68
7.3 METODOLOJİ 70
7.3.1 BİLDİRİM KANALLARI VE KAYIT 70
7.3.2 ÖN İNCELEME VE YÖNLENDİRME 75
7.3.3 ÇALIŞAN ŞİKAYET MEKANİZMASI 79
7.3.4 CİNSEL SÖMÜRÜ VE İSTİSMAR / CİNSEL TACİZ 81
7.3.5 KAYITLARIN SAKLANMASI 82

8 İZLEME VE R RAPORLAMA 82

8.1 GİRİŞ 82
8.2 PAYDAŞ KATILIM FAALİYETLERİNİN İZLENMESİ 82
8.3 PAYDAŞ KATILIM FAALİYETLERİNİN RAPORLANMASI 82
8.4 ŞİKAYET YÖNETİMİ 84
8.5 PKP GÖZDEN GEÇİRME 85

9 KAYNAKÇA 89

EKLER

EK A – ANKETLER

EK B – SAHA RAPORU

TABLO DİZİNİ

Tablo 1-1 - Paydaş Katılım Planının Hedefleri 8

Tablo 2-1 – Projeden Etkilenen Yerleşim Yerleri.....14

Tablo 3-1- Projenin Paydaş Katılım Faaliyetleri ile İlgili Türkiye Mevzuatı.....17

Tablo 3-2- Projenin Çevresel ve Sosyal Etkileriyle İlgili Türkiye Mevzuatı 19

Tablo 3-3 - Ekvator Prensipleri gerekliliklerinin özeti 23

Tablo 3-4 - Dünya Bankası ÇSÇ gerekliliklerinin özeti 27

Tablo 3-5: IFC PS'leri ile Dünya Bankası Çevresel ve Sosyal Çerçevesi Karşılaştırması ...28

Tablo 4-1– Paydaş Etki Düzeyleri 32

Tablo 4-2– Paydaşların ilgi düzeyleri.....32

Table 4-4– Paydaş Grupları Analizi ve Projeyle Bağlantıları.....34

Tablo 5-1 - Danışılan Paydaşlar ÇSED Aşaması (Ocak 2026) 39

Tablo 5-2 – ÇSED süreci boyunca önerilen bilgilendirme stratejisi.....42

Tablo 5-3 – Danışma için önerilen strateji 47

Tablo 5-4 – Temel Roller ve Sorumluluklar.....53

Tablo 6-1 - ÇSED aşamasında paydaş katılımının özeti 57

Tablo 6-2 - Ortaya Konulan Temel Konular ve ÇSED için Etkileri / Paydaş Danışma Kaydı, Tasarım Değişiklikleri ve Eylem Matrisi 59

Tablo 7-1 – Proje Şikayet Mekanizması Rolleri ve Sorumlulukları 68

Tablo 8-1 - İzleme ve Değerlendirme Çerçevesi.....87

ŞEKİL DİZİNİ

Şekil 1-1 - PKP Taahhüt Hedefleri.....11

Şekil 7-1 – Şikayet Mekanizması Süreci.....78

KISALTMALAR VE AKRONİMLER

ADHMP	Acil Durum Hazırlık ve Müdahale Planı
AYP	Arayüz Yönetim Planı
BAP	Biyoçeşitlilik Eylem Planı
BÇSD	Bağımsız Çevresel ve Sosyal Danışman
BDK	Bilgilendirilmiş danışma ve katılım
BMP	Biyoçeşitlilik Yönetim Planı
CDŞ	Toplumsal Cinsiyete Dayalı Şiddet
CİMER	Cumhurbaşkanlığı İletişim Merkezi
CSİ	Cinsel Sömürü ve İstismar
CT	Cinsel Taciz
Ç&S	Çevre ve Sosyal
ÇED	Çevresel Etki Değerlendirmesi
ÇINAR	ÇINAR Mühendislik Danışmanlık A.Ş.
ÇSÇ	Çevresel ve Sosyal Çerçeve
ÇSED	Çevresel ve Sosyal Etki Değerlendirmesi
ÇSG	Çevre, Sağlık ve Güvenlik
ÇSS	Çevresel ve Sosyal Standart
ÇSTP	Çevresel ve Sosyal Taahhüt Planı
ÇSY	Çevre, Sosyal ve Yönetişim
ÇSYP	Çevresel ve Sosyal Yönetim Planı
ÇSYS	Çevresel ve Sosyal Yönetim Sistemi
ÇŞM	Çalışan Şikayet Mekanizması
DB	Dünya Bankası
DDY	Devlet Demiryolları İdaresi
DF	Düzeltici Faaliyet
EA	Proje Etki Alanı
EİH	Enerji İletim Hattı
EKAT	Elektrik Kuvvetli Akım Tesisleri
EP	Ekvator Prensipleri
EPC	Mühendislik, Tedarik ve İnşaat
EPFI	Ekvator Prensipleri Finansal Kuruluşu
FPIC	Yerli Halkların Özgür, Önceden ve Bilgilendirilmiş Onayı
GES	Güneş Enerjisi Santrali
GGT	Yönetim Gözden Geçirme Toplantıları

GKRP	Geçim Kaynakları Restorasyon Planı
G-ŞGM	Geri Bildirim ve Şikayet Mekanizması
I&ET	İlgili ve Etkilenen Taraflar
IFC	Uluslararası Finans Kurumu
İHED	İnsan Hakları Etki Değerlendirmesi
İK	İnsan Kaynakları
İSG	İş Sağlığı ve Güvenliği
KBA	Önemli Biyoçeşitlilik Alanları
KKD	Kişisel Koruyucu Donanım
OGT	Odak Grup Toplantısı
PEK	Projeden Etkilenen Kişi
PKÇ	Paydaş Katılım Çerçevesi
PKP	Paydaş Katılım Planı
PS	Performans Standardı
PUB	Proje Uygulama Birimi
QDE	QUADRANTE – Mühendislik ve Danışmanlık A.Ş.
SGEÇS	Sağlık, Güvenlik, Emniyet, Çevre ve Sosyal
STK	Sivil toplum kuruluşları
SYDV	Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Vakfı
ŞÇK	Şikayet Çözüm Komitesi
ŞGM	Şikayet Giderme Mekanizması
TBMM	Türkiye Büyük Millet Meclisi
TEİAŞ	Türkiye Elektrik İletim Anonim Şirketi
TİG	Topluluk İrtibat Görevlisi
TİHEK	Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu
TOÖ	Teknik Olmayan Özet
ToR	Görev Tanımı
TPG	Temel Performans Göstergesi
YH	Yerli Halklar
YİMER	Yabancılar İletişim Merkezi

TOSÇELİK NİĞDE GÜNEŞ ENERJİSİ SANTRALİ PROJESİ, TÜRKİYE

ÇEVRESEL VE SOSYAL ETKİ DEĞERLENDİRMESİ

PAYDAŞ KATILIM PLANI

1 GİRİŞ

Bu belge, Projeye ilişkin Paydaş Katılım Planıdır (PKP). Belge, **Tosçelik** adına **ÇINAR Mühendislik Danışmanlık A.Ş.** (ÇINAR) ve **QUADRANTE – Engenharia e Consultoria, S.A.** (QDE) tarafından hazırlanmıştır. Bu PKP, Çevresel ve Sosyal Etki Değerlendirmesi (ÇSED) Kapsam Belirleme aşamasında geliştirilmiş ve ayrıntılı ÇSED aşamasında güncellenmiştir.

PKP, "yaşayan bir belge" olup, yeni paydaşlar belirlendikçe ve önceki katılım aşamalarında elde edilen bilgiler ve deneyimler temel alınarak, ÇSED süreci ve Proje yaşam döngüsü boyunca güncellenmeye devam edecektir.

1.1 PAYDAŞ KATILIM PLANININ HEDEFLERİ

Bu PKP, ÇSED bilgilendirme süreci boyunca ve inşaat ile işletme aşamaları boyunca paydaş katılımı için bir çerçeve sunmakta olup, gerektiğinde Proje yaşam döngüsü boyunca güncellenmeye devam edecektir.

Bu plan, Bölüm 3'te ele alındığı üzere, katılımın anlamlı, tutarlı, kapsamlı, kültürel açıdan uygun ve ilgili ulusal mevzuat ile Kredi Veren standart ve düzenlemelerine uygun olmasını sağlar.

Halkın görüşünün alınması ve paydaş katılım süreci, güven oluşturulması ve paydaşların endişelerinin etkin bir şekilde yönetilmesi için bir temel oluşturur (daha fazla ayrıntı için Tablo 1-1'e bakınız).

Bu PKP, paydaşların değişen çıkarlarını ve projenin gelişim sürecindeki ilerlemeyi yansıtmak üzere, projenin sonraki aşamalarında güncellenecek ve genişletilecektir.

PKP, aşağıdakileri kolaylaştırmak amacıyla geliştirilmiştir:

- ÇSED süreciyle ilgili paydaşların şeffaf ve katılımcı bir şekilde belirlenmesi;
- Bu ÇSED aşaması boyunca verimli iletişim kanallarının kurulması;
- Proje ilerledikçe paydaşlara sürekli olarak proje bilgilerinin sağlanması;
- Paydaşların önerilen Projeyle ilgili sorun ve endişelerini dile getirmelerine olanak tanıyan geri bildirim mekanizmalarının kurulması; bu sorun ve endişeler belgelendirilecek ve gerektiği şekilde ele alınacaktır;
- Tüm paydaşların kültürel uygulamalarına ve hassasiyetlerine saygı gösteren bir katılım süreci.

Tablo 1-1 - Paydaş Katılım Planının Hedefleri

HEDEF	GEREKÇE
Proje ile ilgili paydaşların belirlenmesi	Projeden etkilenebilecek veya projenin uygulanma şekline etki edebilecek kişi veya kuruluşları belirlemek ve sınıflandırmak. Paydaşların belirlenmesi, projenin yaşam döngüsü boyunca gelişen sürekli bir süreçtir.
Doğru proje bilgilerini açık ve şeffaf bir şekilde dağıtmak	Paydaşların, özellikle de önerilen Projeden doğrudan etkilenenlerin, bilgilendirilmiş yorumlarda bulunabilmeleri ve gelecek için plan yapabilmeleri için tüm ilgili bilgilere erişebilmelerini sağlamak. Bu, belirsizliği ve endişeyi azaltırken, paydaşların potansiyel etkileri, riskleri ve faydaları anlamalarına yardımcı olur.
Tüm taraflar arasında yapıcı etkileşimi teşvik etmek için ortaklıklar kurun	Proaktif etkileşimleri teşvik etmek ve söylentilere veya yanlış bilgilere dayalı gereksiz çatışmaları önlemek için Proje ile paydaşlar arasında güvene dayalı ilişkiler kurun. Çatışma çözümü ve şikayetlerin ele alınmasına yönelik açıkça tanımlanmış mekanizmalar, paydaşların endişelerini ve beklentilerini daha iyi anlamayı sağlar.
Halkın endişelerini, sorunlarını ve önerilerini kaydedin ve ele alın	Proje kararlarının gerekçelerinin izlenebilmesini ve anlaşılabilmesini sağlamak için paydaşların sorunlarını ve yorumlarını belgelendirin. Kayıtlar ayrıca denetimleri, tekrarlayan sorunların tematik analizini ve etkilenen kişilerle yapılan takip görüşmelerini destekleyerek, paydaş katılımının ciddiye alındığını gösterir.
Paydaşların beklentilerini yönetin	Hem olumlu hem de olumsuz beklentiler, Projenin gerçekleriyle uyuşmayabilir. İstihdam fırsatları, yerel kalkınma ve geçici aksaklıklar konusundaki beklentileri yönetmek, gelecekteki hayal kırıklıklarını veya hüsranları azaltmaya yardımcı olur ve böylece olası çatışmaları hafifletir.
Ulusal ve uluslararası danışma gerekliliklerini yerine getirin	Yasal ve Kredi Veren kurumların danışma gerekliliklerine uyulmasını sağlamak, usulsel gecikmeleri önler, itibar risklerini azaltır ve olası cezaları veya para cezalarını önler.

Tüm katılım faaliyetleri kanıtlarla belgelenir (bkz. Ek A); bu sayede geri bildirimler ve sonuçlar resmi olarak kaydedilir ve Proje karar alma sürecine dahil edilir.

1.2 PAYDAŞLAR İÇİN KABUL EDİLEN TANIM

Bu raporun amaçları doğrultusunda, paydaşlar, İlgili ve Etkilenen Taraflar (I&ET'ler) veya Projeden Etkilenen Kişiler (PEK) ile eşanlamlı olarak kabul edilir.

Uluslararası Finans Kurumu'na (IFC, 2007) göre, "paydaş" terimi aşağıdaki özelliklere sahip herhangi bir kişi veya grubu ifade eder:

- Proje yararlanıcıları – Projeden doğrudan fayda sağlayacak olanlar;
- Projeden etkilenen kişiler – Projeden etkilenmiş veya etkilenme olasılığı bulunan, ancak bundan mutlaka fayda sağlamayan kişiler;
- Diğer ilgili taraflar – Projeye olumlu ya da olumsuz bir ilgi duyabilirler.

Dolayısıyla paydaşlar arasında şunlar yer alabilir:

- Yerel olarak etkilenen topluluklar veya bireyler ve bunların resmi veya gayri resmi temsilcileri;
- Ulusal, il veya belediye yönetim yetkilileri;
- Geleneksel veya siyasi liderler;
- Sivil toplum kuruluşları (STK'lar) ve belirli ilgi alanlarına sahip gruplar (örneğin, cinsiyet, gençlik, savunmasız nüfus grupları);
- Akademik veya araştırma kurumları; ve
- Özel sektör kuruluşları veya diğer işletmeler.

Türkiye bağlamında, fotovoltaik santrali, ilgili erişim yolları ve Niğde Güneş Enerjisi Santrali Projesi ile ilgili her türlü şebeke bağlantı altyapısı gibi önerilen güneş enerjisi tesislerinin yakınında bulunan kırsal ve kentsel çevre yerleşim yerleri de dahil olmak üzere, Proje etki alanı ve etki çevresi içinde potansiyel olarak etkilenebilecek topluluklara özel önem verilmektedir.

Diğer ilgili paydaşlar arasında, Projeden fiziksel olarak etkilenmeyebilecek ancak Türkiye bağlamında yerel, bölgesel ve ulusal düzeylerde özel öneme sahip çevre koruma, su kaynakları yönetimi, arazi kullanımı ve mekânsal planlama, tarım ve kültürel mirasın korunması gibi alanlarda menfaatleri bulunan kamu kurumları, idari makamlar ve sektörel kuruluşlar yer almaktadır.

1.3 KAPSAM

PKP, mühendislik, tedarik, inşaat öncesi ve inşaat aşamaları boyunca, Proje sahibi (TOSÇELİK) personeli ile Proje uygulamasından sorumlu ana yükleniciye ve Niğde Güneş Enerji Santrali (Niğde GES) Projesi'nin inşasıyla ilgili faaliyetleri yürüten tüm alt yüklenicilere (hizmet sağlayıcılar ve alt yüklenici şirketler) ve tedarikçilere uygulanır.

Bu PKP'nin kapsamı, Projenin Çevresel ve Sosyal Etki Değerlendirmesi aşamasını ve inşaat aşamasını kapsamakta olup, Paydaş Katılım Çerçevesi'nde (PKÇ) belirlenen ilke ve kılavuzları Proje düzeyinde geliştiren ve uygulayan bir operasyonel araç işlevi görmektedir.

Bu PKPP, Proje ilerledikçe, geçerli yasal gereklilikler ve Proje yaşam döngüsü boyunca belirlenen paydaş katılımı ihtiyaçları doğrultusunda güncellenebilir ve uyarlanabilir.

Hizmetten çıkarma (söküm) aşamasıyla ilgili katılım planları, geçerli ulusal mevzuata ve uluslararası iyi uygulamalara uygun olarak, Proje yaşam döngüsünün sonuna yakın bir tarihte, daha sonraki bir aşamada geliştirilecektir.

1.4 PAYDAŞ KATILIMINA YAKLAŞIM

IFC gerekliliklerine göre, paydaşların endişelerinin, sorunlarının ve sorularının ÇSED sürecine tam olarak dahil edilmesini sağlamak için proje planlamasının erken aşamalarında paydaş katılımını başlatmak esastır. Erken katılım, Projenin yerel bilgiyi entegre etmesine, proje tasarımı ve planlamasına katkı sağlamasına ve şeffaf bir karar alma sürecini teşvik etmesine olanak tanır.

Projenin uzun vadeli başarısını sağlamak için, tüm proje yaşam döngüsü boyunca paydaş katılımı sürdürülmelidir. Bu, ilk istişarelerle başlayan ve Kapsam Belirleme ve ÇSED Raporlarında belgelenen bulgularla ilgili ek katılım faaliyetlerinin izlediği ÇSED süreci boyunca katılımı da içerir.

Projeye yönelik tüm paydaş katılım faaliyetleri, paydaşların belirlenmesi ve analizine yönelik yinelemeli bir yaklaşım izleyecektir. Katılımın genel hedefleri ve yaklaşımı Şekil 1-1 ile gösterilmiştir.

Şekil 1-1 - PKP Taahhüt Hedefleri

1.5 BU PLANIN YAPISI

Bu Paydaş Katılım Planı aşağıdaki şekilde yapılandırılmıştır:

- **Bölüm 2**: Proje Tanımı;
- **Bölüm 3**: Ulusal ve Uluslararası Standartlar ve Mevzuat;

- **Bölüm 4**: Proje Paydaşları ve Analizi
- **Bölüm 5**: Paydaş Katılım Programı;
- **Bölüm 6**: Paydaş Katılım Faaliyetleri;
- **Bölüm 7**: Geri Bildirim ve Şikayet Mekanizması;
- **Bölüm 8**: İzleme ve Raporlama;
- **Bölüm 9**: Kaynakça.

Yukarıda belirtilen bölümlere ek olarak, rapor ayrıca aşağıdaki Ekleri de içermektedir:

- **Ek A:** Saha araştırmaları
- **Ek B:** Saha araştırması raporu

2 PROJE TANIMI

2.1 GİRİŞ

Bu bölümde, bundan sonra "Proje" olarak anılacak olan Tosçelik Niğde Güneş Enerjisi Santrali Projesi'nin genel ve bağlamsal bir açıklaması sunulmakta olup, Paydaş Katılım Planı çerçevesinde projenin niteliği, konumu ve amacı özetlenmektedir.

Sunulan bilgiler, bu belgenin hazırlandığı tarihte mevcut olan verilere dayanmaktadır. Projede yapılacak herhangi bir değişiklik, paydaş katılım süreçleriyle ilgili olduğu ölçüde, PKP'nin sonraki sürümlerine dahil edilecektir.

Proje, Orta Anadolu bölgesindeki Niğde ilinde, ulusal elektrik şebekesine bağlantı için gerekli altyapı ile birlikte, ticari ölçekte bir güneş fotovoltaik santralinin geliştirilmesinden oluşmaktadır. Proje, yenilenebilir enerji üretiminin artırılmasına, enerji güvenliğinin güçlendirilmesine ve ulusal, bölgesel ve yerel düzeylerde sürdürülebilir kalkınmanın teşvik edilmesine katkıda bulunmayı amaçlamaktadır.

2.2 PROJENİN ARKA PLANI

Tosçelik Niğde Güneş Enerjisi Santrali Projesi, ithal fosil yakıtlara olan bağımlılığı azaltmak ve düşük karbonlu bir enerji sistemine geçişi desteklemek amacıyla, yenilenebilir enerji kaynaklarından elektrik üretimini genişletmeye yönelik Türkiye'nin ulusal stratejisinden kaynaklanmaktadır.

Proje, büyük ölçekli sanayi ve enerji yatırımlarında sağlam bir deneyime sahip bir Türk sanayi grubu olan Tosçelik tarafından yürütülmektedir. Tosçelik, sürdürülebilirlik ve enerji çeşitlendirme stratejisinin bir parçası olarak, daha temiz elektrik üretimini desteklemeyi ve ulusal enerji ve iklim hedeflerine katkıda bulunmayı amaçlayarak yenilenebilir enerji projelerine yatırım yapmaktadır.

Proje, Niğde ilinin yüksek güneş enerjisi potansiyelinden yararlanarak Türkiye'deki artan elektrik talebini karşılamaktadır. Güneş enerjisinden elektrik üretimi, geleneksel elektrik üretimi ile ilişkili sera gazı emisyonlarının azaltılmasına katkıda bulunurken, aynı zamanda ulusal elektrik sisteminin güvenliğini ve güvenilirliğini de güçlendirecektir.

Coğrafi açıdan bakıldığında, Şekil 2-1'de gösterildiği gibi, Proje, Niğde ilinin Bor ilçesine bağlı Seslikaya Köyü'nün idari sınırları içinde yer almakta ve güney yönünde Ulukışla ilçesine uzanan şebeke bağlantı altyapısını içermektedir. Proje alanı, kuzey ve kuzeydoğudaki Badak ve Bereket ile iletim hattı koridoru boyunca uzanan Altay, Alpagut ve Kemalpaşa gibi çeşitli kırsal yerleşim yerlerinin yakınında bulunmaktadır. Doğrudan Etki Alanı (1 km tampon bölge), bu yerleşim yerleriyle kısmen örtüşmekte olup, bu durum söz konusu yerleşim yerlerinin Proje sahasına ve ilgili altyapıya yakınlığını yansıtmaktadır. Kuzeydoğuda yer alan Niğde şehri, daha geniş etki alanı içindeki başlıca kentsel, idari ve sosyoekonomik merkezi temsil ederken, Bor ve Ulukışla ise önemli ilçe merkezleri olarak işlev görmektedir (bkz. Tablo 2-1).

Tablo 2-1 – Projeden Etkilenen Yerleşim Yerleri

PROJE BİLEŞENİ	İL	İLÇE	YERLEŞİM	YERLEŞİM TÜRÜ	NÜFUS, 2024
Enerji İletim Hattı (EİH)	Niğde	Ulukışla	Altay	Köy	98
EİH	Niğde	Ulukışla	Alpagut	Mahalle	3.572
EİH	Niğde	Ulukışla	Kemalpaşa	Mahalle	2.357
Proje alanı / GES sahası	Niğde	Bor	Badak	Köy	365
EİH	Niğde	Bor	Bereket	Köy	285
EİH	Niğde	Bor	Seslikaya	Köy	173
				Toplam nüfus	**6.850**

Bu yatırım, ülkenin daha geniş kapsamlı enerji dönüşümü çabalarının bir parçası olup, güneş enerjisi üretimi açısından önemli bir potansiyele sahip olan Niğde ilinde enerji karışımının çeşitlendirilmesini ve sürdürülebilir enerji altyapısının geliştirilmesini teşvik etmektedir.

Proje aşağıdakilere katkıda bulunacaktır:

- Yenilenebilir enerji kaynaklarından ulusal elektrik üretim kapasitesinin artırılmasına;
- Geleneksel elektrik üretimi ile ilişkili sera gazı emisyonlarının azaltılmasına;
- Ulusal elektrik sisteminin güvenliğinin ve güvenilirliğinin güçlendirilmesi;
- İnşaat ve işletme aşamalarında doğrudan ve dolaylı istihdam fırsatlarının yaratılmasına;
- Yerel işgücü, hizmetler ve tedarikçilerden yararlanarak yerel ve bölgesel ekonomik faaliyetlerin canlandırılması; ve
- Türkiye'nin ulusal enerji ve iklim hedeflerini desteklemek.

Proje, enerji ve ekonomiye yaptığı katkının yanı sıra, planlamanın ilk aşamalarından itibaren çevresel ve sosyal hususları da dikkate alarak, yenilenebilir enerji projelerine uygulanabilir sürdürülebilir kalkınma ilkeleri ve uluslararası iyi uygulamalarla uyumludur.

Projenin uygulanması, ulusal yasal gerekliliklere ve geçerli uluslararası çevresel ve sosyal performans standartlarına uygun olarak, çevresel etkileri en aza indirgemek, doğal kaynakların kullanımını optimize etmek ve çevredeki ortamla ve yerel topluluklarla uygun bir entegrasyon sağlamak üzere tasarlanmış modern ve verimli teknolojilerin kullanımını içerecektir.

2.3 PROJEYE GENEL BAKIŞ

Proje, Orta Anadolu bölgesindeki Niğde ilinde yer alan ve planlanan kurulu gücü 140 MWp / 100 MWe olan bir endüstriyel ölçekli güneş fotovoltaik santralinin inşası, işletilmesi ve gelecekte devreden çıkarılmasından oluşmaktadır.

Güneş enerjisi santrali yaklaşık 280 hektarlık bir alanı kaplayacak ve aşağıdaki ana bileşenleri içerecektir:

- Monokristal yarı kesim fotovoltaik modüllerden oluşan bir güneş fotovoltaik alanı;
- İnvertörler, trafo istasyonları ve ilgili kablolama;
- Güneş enerjisi santrali alanı içinde yer alan bir elektrik trafo merkezi;
- Ulusal elektrik şebekesine bağlantı sağlayan iki adet yüksek gerilim (154 kV) enerji iletim hattı; ve
- Tesis içi erişim yolları, yardımcı altyapı ile izleme ve kontrol sistemleri.

Projenin yılda yaklaşık 460 milyon kWh elektrik üretmesi ve bu elektriğin ulusal elektrik şebekesine beslenmesi beklenmektedir.

EİH aşağıdakilerden oluşmaktadır:

- Kuzeye doğru uzanan ve Sönmez Güneş Enerjisi Santrali Trafo Merkezi'ne bağlanan, yaklaşık 10 km uzunluğunda bir adet 154 kV iletim hattı; ve
- Güney yönünde uzanan ve 154 kV DDY[1] Ulukışla–Ereğli iletim hattına bağlanan, yaklaşık 21 km uzunluğunda ikinci bir 154 kV iletim hattı.

2.4 ÇEŞİTLİ AŞAMALARIN ZAMAN PLANLAMASI

Tosçelik Niğde Güneş Enerjisi Santrali Projesinin zaman çizelgesi, geliştirme ve hazırlık aşamalarından işletme ve nihai olarak hizmetten çıkarma aşamalarına kadar uzanan birkaç farklı aşamadan oluşmaktadır. Sunulan bilgiler gösterge niteliğindedir ve proje tasarımı geliştikçe ve Çevresel ve Sosyal Etki Değerlendirmesi hazırlandıkça daha da netleştirilebilir.

Tasarım ve inşaat öncesi aşama, detaylı mühendislik çalışmalarını, ruhsatlandırmayı, arazi ile ilgili prosedürleri ve inşaatın başlamasından önce gerekli olan diğer hazırlık faaliyetlerini içermektedir. Bu aşamanın süresi, teknik çalışmaların tamamlanmasına ve ilgili idari onayların alınmasına bağlı olacaktır.

Güneş enerjisi santralinin inşaat aşamasının yaklaşık 12 ay sürmesi beklenmektedir. Bu aşama, şantiye hazırlığı, fotovoltaik modüllerin kurulumu, şantiye içi trafo merkezinin inşası, yüksek gerilim enerji iletim hatlarının döşenmesi ve projenin geri kalan bileşenlerinin montajı gibi faaliyetleri içerecektir. Bu aşamada yaklaşık 250 çalışana ihtiyaç duyulacağı tahmin edilmektedir; ancak işgücü sayısı, inşaat faaliyetlerinin ilerleyişine ve niteliğine bağlı olarak değişiklik gösterebilir.

İnşaat çalışmalarının tamamlanmasının ardından devreye alma aşaması başlayacak ve bu aşamada güneş enerjisi santralinin teknik, güvenlik ve mevzuata uygun şekilde

[1] Devlet Demiryolları İdaresi

çalışmasını sağlamak amacıyla test, doğrulama ve şebekeye bağlanma faaliyetleri yürütülecektir.

Projenin işletme aşamasının yaklaşık 25 yıllık bir ekonomik ömrü olması beklenmektedir. Bu süre boyunca, tesisin güvenli ve verimli bir şekilde çalışmasını sağlamak amacıyla rutin işletme, izleme, bakım ve onarım faaliyetleri yürütülecektir. İşletme aşamasında yaklaşık 25 çalışanın istihdam edilmesi öngörülmekte olup, mümkün olduğu durumlarda yerel sakinlere öncelik verilecektir.

İşletme ömrünün sonunda, Proje, geçerli yasal gereklilikler ve uluslararası iyi uygulamalara uygun olarak yürütülecek bir devreden çıkarma aşamasına girebilir. Devreden çıkarma faaliyetlerinin, ekipmanın sökülmesini, Proje alanının rehabilitasyonunu ve mümkün olduğu durumlarda malzemelerin yeniden kullanımını veya geri dönüşümünü içermesi beklenmektedir. Spesifik devreden çıkarma önlemleri, Proje yaşam döngüsünün daha sonraki bir aşamasında tanımlanacaktır.

3 ULUSAL VE ULUSLARARASI STANDARTLAR VE MEVZUAT

3.1 GİRİŞ

Bu bölümde, Projeye uygulanabilir ulusal ve uluslararası yasal, düzenleyici ve iyi uygulama çerçeveleri özetlenmektedir. İlgili Türk mevzuatı, Tosçelik'in kurumsal politikaları ve Ekvator İlkeleri, IFC Performans Standartları ve Dünya Bankası Çevresel ve Sosyal Çerçevesi dahil olmak üzere temel uluslararası standartlar sunulmaktadır. Bu araçlar bir arada, Proje yaşam döngüsü boyunca paydaş katılımı, çevresel ve sosyal risk yönetimi, arazi edinimi, şikayet mekanizmaları ve daha geniş kapsamlı sürdürülebilirlik taahhütleri için yasal ve kurumsal temeli oluşturmaktadır.

3.2 TOSÇELİK ŞİRKET POLİTİKALARI

Projenin bu aşamasında, Geliştirici, Şirketin tüm GES projeleri için oluşturulmuş sağlam sağlık, güvenlik, çevre, kalite ve sosyal sorumluluk politikalarına ve prosedürlerine sahiptir. Tüm bağımsız belgeler aşağıda listelenmiştir:

- Talep / Şikayet / Öneri Yönetim Sistemi Prosedürü (Belge numarası: PR.01.07.02., tarih: 03.09.2025);
- Tosyalı Holding GES Projeleri İnsan Kaynakları Politikası (Belge numarası: PR.01.06 / tarih: 29.07.2025);
- Tosyalı Holding GES Projesi Çevresel, Sosyal ve Yönetişim (ÇSY) Politikası (Belge numarası: P.01.07/ Belge Tarihi: 29.07.2025);
- Tosyalı Holding GES Projesi Sosyal Etki ve Kapsayıcılık Politikası (Belge numarası: P.01.03 / tarih: 29.07.2025);
- Tosyalı Holding GES Projesi Güvenlik Personeli Politikası;
- Tosyalı Holding GES Projeleri Tedarik Zinciri Politikası (Belge numarası: P.01.08 / 29.07.2025 tarihli);
- Tosyalı Holding İnsan Hakları Politikası ve Tedarikçi Davranış Kuralları
- Tedarikçi Değerlendirme Prosedürü (THG.PRO.022);
- Tosyalı Holding GES Tedarikçi Ön Değerlendirme Prosedürü (Belge numarası: PR.01.07.01);
- Tedarikçi Durum Tespiti ÇSY Puanlama Aracı (F.01.07.09).

3.3 TÜRKİYE MEVZUATI

PKP ile ilgili ulusal mevzuat, Tablo 3-1 ve Tablo 3-2 adreslerinde özetlenmiştir.

Tablo 3-1- Projenin Paydaş Katılım Faaliyetleri ile İlgili Türkiye Mevzuatı

YÖNETMELİK	TARİH	NUMARA	İLGİ
Türkiye Cumhuriyeti Anayasası	09.11.1982	2709	-
Düşünce ve kanaat hürriyeti	-	25. Madde	Herkesin düşünce ve görüş özgürlüğü vardır; hiç kimse, herhangi bir neden veya amaçla düşünce ve görüşlerini açıklamaya zorlanamaz; hiç kimse, düşünce ve görüşleri nedeniyle suçlanamaz veya itham edilemez.

YÖNETMELİK	TARİH	NUMARA	İLGİ
Düşünceyi açıklama ve yayma hürriyeti	-	Madde 26	Herkesin, bireysel veya toplu olarak, sözlü, yazılı, resimli veya diğer araçlarla düşünce ve görüşlerini ifade etme ve yayma hakkı vardır. Bu özgürlük, resmi makamların müdahalesi olmaksızın bilgi veya fikir alma ve verme özgürlüğünü de içerir.
Sağlık hizmetleri ve çevrenin korunması	-	56. Madde	Herkesin sağlıklı ve dengeli bir çevrede yaşama hakkı vardır. Doğal çevreyi iyileştirmek, çevre sağlığını korumak ve çevre kirliliğini önlemek, Devletin ve vatandaşların görevidir.
Tarih, kültür ve tabiat varlıklarının korunması		63. Madde	Devlet, tarihi, kültürel ve doğal varlıkların ve zenginliklerin korunmasını sağlar ve bu amaçla destekleyici ve teşvik edici tedbirler alır.
Dilekçe Hakkı	-	74. Madde	Vatandaşlar ve Türkiye'de ikamet eden yabancılar, karşılıklılık ilkesine uymak kaydıyla, kendileriyle veya kamuoyuyla ilgili istek ve şikayetlerini yazılı olarak yetkili makamlara ve Türkiye Büyük Millet Meclisi'ne (TBMM) iletme hakkına sahiptir.
Kadın-Erkek Fırsat Eşitliği Komisyonu Kanunu	24.03.2009	5840	Bu kanun, Türkiye'de kadın-erkek eşitliğini sağlamak amacıyla Türkiye Büyük Millet Meclisi (TBMM) bünyesinde özel bir komisyon kurulmasını öngörmektedir. Komisyonun başlıca görevleri arasında, cinsiyet eşitliği ile ilgili mevzuatın uygulanmasını izlemek, politika önerileri geliştirmek, toplanan verilere dayalı raporlar hazırlamak ve kamuoyunda farkındalığı artırmak yer almaktadır.
Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanunu	06.04.2016	6701	Bu Kanun, insan haklarını korumayı, eşitliği teşvik etmeyi ve ayrımcılıkla mücadele etmeyi amaçlamaktadır. Kanun, ırk, dil, din, cinsiyet, engellilik ve benzeri gerekçelere dayalı ayrımcılığı yasaklamaktadır. Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu (TİHEK), kanunu uygulamak, ayrımcılık şikayetlerini ele almak ve kamuoyunda farkındalık yaratmak amacıyla kurulmuştur. Şikayetler ücretsizdir ve ihlallere idari para cezaları verilebilir.
Kadın İstihdamının Artırılması ve Fırsat Eşitliğinin Sağlanması ile İlgili 2010/14 Sayılı Başbakanlık Genelgesi	24.05.2010	14	Bu genelge, Türkiye'de kadınların istihdamını artırmayı ve fırsat eşitliğini teşvik etmeyi amaçlamaktadır. Genelge, kamu kurumlarını ve özel sektör kuruluşlarını, işyerinde cinsiyet eşitliğini destekleyecek ve kadınların işgücü piyasasına katılımını artıracak önlemler almaya teşvik etmektedir.
Tebligat Kanunu	19.02.1959	7201	Hukuki ve idari işlemlerle ilgili bildirimlerin nasıl yapılacağını düzenleyen kanundur. Bu kanun, bildirimlerin usul ve ilkelerini belirler ve bildirimlerin doğru ve zamanında yapılmasını sağlar.
Bilgi Edinme Hakkı Kanunu	24.10.2023	4982	24 Ekim 2003 tarihinde kabul edilen Bilgi Edinme Hakkı Kanunu, vatandaşların ve tüzel kişilerin kamu kurum ve kuruluşlarından bilgi ve belge talep etme hakkını düzenler. Kanunun temel amacı, halkın bilgiye erişimini sağlayarak ve kamu hizmetlerinde hesap verebilirliği artırarak demokratik ve şeffaf bir idareyi teşvik etmektir.
Dilekçe Hakkının Kullanılmasına Dair Kanun	01.11.1984	3071	Türkiye Cumhuriyeti vatandaşları, 4982 sayılı Dilekçe Hakkının Kullanılmasına Dair Kanun'un (01.11.1984 tarihli ve 3071 sayılı Resmi Gazete) 3. maddesi uyarınca, talepleri ve şikayetleri ile ilgili olarak TBMM'ye ve kamu idarelerine yazılı dilekçe ile başvurma hakkına sahiptir. Karşılıklılık ilkesi ve dilekçelerde

YÖNETMELİK	TARİH	NUMARA	İLGİ
			Türkçe dilinin kullanılması şartıyla, Türkiye'de ikamet eden yabancılar da bu haktan yararlanabilirler.

Tablo 3-2- Projenin Çevresel ve Sosyal Etkileriyle İlgili Türkiye Mevzuatı

ÇEVRESEL VE SOSYAL ETKİ DEĞERLENDİRMESİ VE ÇEVRE LİSANSI		
Kanun / Yönetmelik	**Resmi Gazete Tarihi**	**Resmi Gazete Sayısı**
Çevresel		
Çevresel Etki Değerlendirmesi (ÇED) Yönetmeliği	29.07.2022	31907
Çevre İzin ve Lisans Yönetmeliği	10.09.2014	29115
Elektrik Piyasası Kanunu	14.03.2013	28603
Elektrik Piyasasında Lisanssız Elektrik Üretim Yönetmeliği	12.05.2019	30772
Çevresel Denetim Yönetmeliği	12.06.2021	31509
Mera Kanunu	28.02.1998	23272
Çevre Yönetim Hizmetlerine İlişkin Yönetmelik	01.11.2022	32000
Sosyal ve İnsan Hakları		
Türkiye Cumhuriyeti Anayasası	09.11.1982	2709
Devletin Temel Nitelikleri		*2. Madde*
Eşitlik İlkesi		*10. Madde*
Düşünce ve kanaat hürriyeti	-	*25. Madde*
Düşünceyi açıklama ve yayma hürriyeti	-	*26. Madde*
Eğitim Hakkı		*42. madde*
Toprak mülkiyeti		*44. Madde*
Sağlık hizmetleri ve çevrenin korunması		*56. madde*
Türk Vatandaşlığı		*66. madde*
Dilekçe Hakkı	-	*74. madde*
Kadın-Erkek Fırsat Eşitliği Komisyonu Kanunu	24.03.2009	5840
Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanunu	06.04.2016	6701
Kadın İstihdamının Artırılması ve Fırsat Eşitliğinin Sağlanması ile İlgili 2010/14 Sayılı Başbakanlık Genelgesi	24.05.2010	14
Tebligat Kanunu	19.02.1959	7201

Bilgi Edinme Hakkı Kanunu	24.10.2023	4982
Dilekçe Hakkının Kullanılmasına Dair Kanun	01.11.1984	3071
Kültürel Miras ve Varlıklar		
Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kanunu	23.07.1983	2863
Tanımlar		*3. Madde*
Haber verme zorunluluğu		*4. Madde*
Koruma alanlarında imar uygulaması		*7. Madde*
Korunması Gerekli Taşınmaz Kültür ve Tabiat Varlıklarının Tespit ve Tescili Hakkında Yönetmelik	10.12.1987	19660
Kültür ve Tabiat Varlıklarıyla İlgili Yapılacak Yüzey Araştırması, Sondaj ve Kazı Çalışmalarının Yürütülmesi Hakkında Yönerge	13.03.2013	94949537-160.99-51264
Hassas gruplar		
Engelliler Hakkında Kanun	07.07.2005	5378
Çocuk Koruma Kanunu	15.07.2005	5395
Ailenin Korunması ve Kadına Karşı Şiddetin Önlenmesine Dair Kanun	20.03.2012	6284
Sosyal Hizmetler Kanunu	27.05.1983	2828
Erişilebilirlik İzleme ve Denetleme Yönetmeliği	20.07.2013	
Yerinden Edilme ve Kamulaştırma		
Türk Medeni Kanunu	01.01.2002	4721
Kanun Önünde Eşitlik		*2. Madde*
Mülkiyet Hakkı		*683. madde*
Sahipsiz yerler ve yararı kamuya ait mallar		*715. Madde*
Taşınır mülkiyetinin aslen kazanılması		*Madde 722*
Taşınmaz mülkiyetinin kapsamı		*Madde 727*
Kamulaştırma Kanunu	08.11.1983	2942
İskân ve yerleştirme	26.09.2006	5543
İmar Kanunu	09.05.1985	3194
İskân Kanunu	26.09.2006	5543
Kadastro Kanunu	09.07.1987	3402
Tapu Kanunu	29.12.1934	2644

Sulama Alanlarında Arazi Düzenlenmesine Dair Tarım Reformu Kanunu	01.12.1984	3083
Toprak Koruma ve Arazi Kullanımı Kanunu	19 Temmuz 2005	5403
Tapu Sicili Tüzüğü	17.08.2013	5150
İş Sağlığı ve Güvenliği (İSG)		
İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu	30.06.2012	6331
İş Sağlığı ve Güvenliği Risk Değerlendirmesi Yönetmeliği	29.12.2012	28512
Büyük Endüstriyel Kazaların Önlenmesi ve Etkilerinin Azaltılması Hakkında Yönetmelik	02.03.2019	30702
İşyerlerinde Acil Durumlar Hakkında Yönetmelik	18.06.2013	28681
İş Sağlığı ve Güvenliği Hizmetleri Yönetmeliği	29.12.2012	28512
İş Ekipmanlarının Kullanımında Sağlık ve Güvenlik Şartları Yönetmeliği	25.04.2013	28628
Sağlık ve Güvenlik İşaretleri Yönetmeliği	11.09.2013	28762
İş Hijyeni Ölçüm, Test ve Analiz Laboratuvarları Hakkında Yönetmelik	27.01.2023	32086
Tehlikeli ve Çok Tehlikeli Sınıfta Yer Alan İşlerde Çalıştırılacakların Mesleki Eğitimlerine Dair Yönetmelik	13.07.2013	28706
Çocuk ve Genç İşçilerin Çalıştırılma Usul ve Esasları Hakkında Yönetmelik	06.04.2004	25425
İşyerlerinde Kişisel Koruyucu Donanımların Kullanılması Hakkında Yönetmelik	02.07.2013	28695
Karayolları Trafik Yönetmeliği	18.7.1997	23053
Karayolları Trafik Kanunu	18.10.1983	2918
Elektrik Kuvvetli Akım Tesisleri Yönetmeliği (EKAT)	30.11.2000	24246
İyonlaştırıcı Olmayan Radyasyonun Olumsuz Etkilerinden Çevre ve Halk Sağlığının Korunmasına İlişkin Yönetmelik	24.07.2010	27651
Çalışma		
Türkiye Cumhuriyeti Anayasası	09.11.1982	2709
Zorla Çalıştırma		*18. Madde*
İş Kanunu	22.05.2013	4857
Eşit Davranma İlkesi		*5. Madde*
Toplu İşçi Çıkarma		*29. Madde*
Ücret ve ücretin ödenmesi		*32. Madde*
Fazla çalışma ücreti		*41. Madde*
Yıllık ücretli izin hakkı ve izin süreleri		*53. Madde*

Çalışma süresi		*63. Madde*
Ara dinlenmesi		*67. Madde*
Çalıştırma yaşı ve çocukları çalıştırma yasağı		*71. Madde*
Gece çalıştırma yasağı		*73. Madde*
Sendikalar ve Toplu İş Sözleşmesi Kanunu	07.11.2012	28460
Sendika özgürlüğünün güvencesi		*25. Madde*
Türkiye ile ilgili diğer mevzuat Paydaş Katılımı ve Kamu Danışma Gereklilikleri		
29 Temmuz 2022 tarihli ve 31907 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan ÇED Yönetmeliği, projelerin çevresel etkilerinin değerlendirilmesi sürecinde paydaş katılımını zorunlu kılmaktadır. Buna göre, Ek-1'de listelenen projeler için PKP'nin hazırlanması zorunludur ve bu belge, ÇED başvuru dosyası kapsamında sunulmalıdır.		

3.4 ÖNGÖRÜLEN ARAZİ EDİNİMİ VE YERİNDEN EDİLME

Güneş enerjisi santrali alanları için gerekli araziler, Proje Sahibi tarafından halihazırda edinilmiştir ve hane halklarının fiziksel olarak yeniden yerleştirilmesi veya sakinlerin yerinden edilmesi gerekmemiştir. İletim hattı ile ilgili olarak da fiziksel bir yeniden yerleştirme öngörülmemektedir. Bununla birlikte, esas olarak iletim hattı direklerinin/kulelerinin kurulması ve geçiş hakkı (RoW) koridorlarının oluşturulmasıyla ilişkili olarak sınırlı düzeyde ekonomik yerinden edilme meydana gelebilir; bu durum, arazi kullanım kısıtlamalarına veya geçici gelir kaybına yol açabilir. Uygulanabilir olduğu durumlarda, ulusal mevzuata ve ilgili uluslararası standartlara uygun olarak tazminat ödenecektir.

Kalıcı arazi işgali, halihazırda satın alınmış olan güneş enerjisi santral alanı, sahadaki trafo merkezi ve iletim hattı direklerinin/kulelerinin temellerinin yanı sıra ilgili geçiş hakkı koridorlarını da kapsamaktadır. Geçici arazi kullanımı, özellikle geçici erişim yolları, malzeme depolama alanları, malzeme depolama ve iletim hattı kurulumu için gerekli çalışma alanları nedeniyle inşaat aşamasında meydana gelebilir. Bu tür geçici kullanımlar, kesinlikle gerekli olanlarla sınırlı tutulacak ve teknik olarak mümkün olduğu durumlarda, inşaat çalışmalarının tamamlanmasının ardından etkilenen alanlar eski haline getirilecektir.

Proje alanı içinde ve iletim hattı koridoru boyunca mevcut arazi kullanımları, hayvancılık faaliyetleri için kullanılan kurak tarım ve otlatma alanları da dahil olmak üzere, ağırlıklı olarak tarım ve hayvancılıktır. Ayrıca, imarsız kırsal araziler ve dağınık kırsal altyapı da bulunmaktadır. Proje altyapısının doğrudan etkilediği alan içinde, yoğunlaşmış kentsel veya yerleşim alanlarına rastlanmamıştır.

Potansiyel olarak etkilenebilecek başlıca gruplar arasında, arazileri üzerinden iletim hattının geçebileceği veya direk/kulelerin kurulabileceği arazi sahipleri, kiracılar ve gayri resmi arazi kullanıcıları yer almaktadır. Geçim kaynakları bu arazilere bağlı olan küçük ölçekli çiftçiler ve hayvancılıkla uğraşanlar, geçici veya kalıcı ekonomik etkilerle karşılaşabilir. Konut mülkleri üzerinde doğrudan bir etki beklenmemektedir; ancak, inşaat aşamasında yakın çevredeki topluluklar dolaylı ve geçici rahatsızlıklar yaşayabilir.

Koridorun ayrıntılı bir şekilde doğrulanması ve iletim hattı direk/kule konumlarının nihai olarak teyit edilmesinin ardından, Projeden Etkilenen Kişiler (PEK), parsellere özgü arazi edinimi gereklilikleri, irtifak hakkı kısıtlamaları, öngörülen geçim kaynakları üzerindeki etkiler, geçerli haklar, şikayet mekanizmaları ve uygulama prosedürleri hakkında bilgilendirilecektir. PEK ile yapılan istişareler, Projeye özgü Geçim Kaynakları Restorasyon Planı (GKRP) ve Arayüz Yönetim Planı (AYP) uyarınca belgelenecek ve uygun olduğu ölçüde arazi edinimi ve tazminat süreci boyunca devam edecektir.

3.5 ULUSLARARASI İYİ UYGULAMALAR VE KILAVUZLAR

3.5.1 EKVATOR PRENSİPLERİ

Ekvator Prensipleri (EP), proje finansmanındaki çevresel ve sosyal riskleri belirlemek, değerlendirmek ve yönetmek amacıyla 38 ülkeden 132 uluslararası finans kurumu tarafından benimsenen bir risk yönetimi çerçevesidir.

"Ekvator" terimi, EP'lerin kuzey ve güney yarımküredeki finans kurumları tarafından küresel olarak benimsenmesi ve ekvatorun iki yarımküreye eşit uzaklıkta olması nedeniyle kullanılmaktadır. EP'leri uygulayan finans kurumları, Ekvator Prensipleri Finansal Kuruluşu (EPFI) olarak bilinir.

Tablo 3-3 ile gösterildiği üzere, mevcut 10 ilkeden yalnızca EP5 ve EP6, paydaş katılım süreci, kamuya açık bilgi ve açıklama ile şikayet mekanizmalarıyla ilgilidir.

Tablo 3-3 - Ekvator Prensipleri gerekliliklerinin özeti

İLKE	AÇIKLAMA
EP5: Paydaş Katılımı	Tüm Kategori A ve Kategori B Projeleri için, Etkilenen Topluluklar, Çalışanlar ve ilgili olduğu durumlarda Diğer Paydaşlarla, yapılandırılmış ve kültürel açıdan uygun bir şekilde devam eden bir süreç olarak etkili Paydaş Katılımı gösterilmesi gerekmektedir. Etkilenen Topluluklar üzerinde potansiyel olarak önemli olumsuz etkileri olan Projeler için, müşteri Bilgilendirilmiş Danışma ve Katılım süreci yürütecektir. Müşteri, danışma sürecini aşağıdakilere göre uyarlayacaktır: - Projenin riskleri ve etkileri; - Projenin geliştirme aşamasına; Etkilenen Toplulukların dil tercihlerine; - karar alma süreçleri; ve - dezavantajlı ve savunmasız grupların ihtiyaçları. Bu süreç, dış manipülasyon, müdahale, zorlama ve sindirme içermemelidir. Çevresel veya sosyal risklerin ve olumsuz etkilerin açıklanması, Değerlendirme sürecinin erken aşamalarında, her halükarda Proje inşaatına başlanmadan önce ve sürekli olarak gerçekleştirilmelidir. Paydaş Katılımını kolaylaştırmak amacıyla, müşteri, Projenin riskleri ve etkileriyle orantılı olarak, uygun Değerlendirme Belgelerini Etkilenen Toplulukların ve ilgili durumlarda Diğer Paydaşların erişimine, yerel dilde ve kültürel açıdan uygun bir şekilde sunacaktır. Müşteri, Paydaş Katılım sürecinin sonuçlarını, bu süreçten kaynaklanan ve üzerinde mutabık kalınan her türlü eylemi de dahil olmak üzere dikkate alacak ve belgeleyecektir.

İLKE	AÇIKLAMA
	EPFI'ler, Yerli Halkların (YH) Projeden Etkilenen Toplulukların savunmasız kesimlerini temsil edebileceğini kabul eder. Yerli Halkları etkileyen tüm Projeler, Bilgilendirilmiş Danışma ve Katılım sürecine tabi olacak ve uluslararası hukuk kapsamında ev sahibi ülkenin yükümlülüklerini yerine getiren yasalar da dahil olmak üzere, ilgili ulusal mevzuatta yer alan Yerli Halkların hak ve korumalarına uymak zorunda olacaktır. IFC Performans Standardı (PS) 7'nin 13-17. paragrafları, etkilenen Yerli Halkların Özgür, Önceden ve Bilgilendirilmiş Onayı (FPIC) gerektiren özel durumları ayrıntılı olarak açıklamaktadır[2] ; bu durumlar aşağıdakilerden herhangi birini içerir: - Geleneksel mülkiyete tabi olan veya Yerli Halklar tarafından geleneksel olarak kullanılan topraklar ve doğal kaynaklar üzerinde etkisi olan projeler - Geleneksel mülkiyet veya geleneksel kullanım kapsamındaki topraklardan ve doğal kaynaklardan Yerli Halkların başka yerlere taşınmasını gerektiren projeler, - Yerli Halkların kimliği için hayati önem taşıyan kritik kültürel miras üzerinde önemli etkileri olan projeler veya - Kültürel miraslarını ticari amaçlarla kullanan projeler. Küresel olarak, bu özel koşulları karşılayan projeler için EPFI, yerli halklarla yapılan danışma sürecini ve bu sürecin sonuçlarını, ev sahibi ülke yasaları ve IFC PS7 gerekliliklerine göre değerlendirmek üzere nitelikli bir bağımsız danışman görevlendirilmesini şart koşacaktır. YH dahil olmak üzere paydaş katılımının ev sahibi hükümetin sorumluluğunda olduğu durumlarda, EPFI'ler, PS7 ile tutarlı sonuçlar elde etmek amacıyla, faaliyetlerin planlanması, uygulanması ve izlenmesi sırasında müşterinin, ilgili devlet kurumunun izin verdiği ölçüde, sorumlu devlet kurumu ile işbirliği yapmasını şart koşar. PS7'nin danışma gerekliliklerini karşılayan iyi niyetli müzakere süreci izlenmiş ve belgelenmişse, ancak FPIC'nin sağlanıp sağlanmadığı net değilse, EPFI, danışmanın destekleyici tavsiyesiyle, bunun PS7 gerekliliklerinden haklı bir sapma olarak nitelendirilip nitelendirilemeyeceğini ve müşterinin bu hedefleri karşılamak için ek düzeltici önlemler alması gerekip gerekmediğini belirleyecektir.
EP6: Şikâyet Mekanizması	Tüm Kategori A ve uygun olduğu hallerde Kategori B Projeleri için EPFI, Çevresel ve Sosyal Yönetim Sistemi (ÇSYS) kapsamında, müşteriden, Projenin çevresel ve sosyal performansı ile ilgili endişe ve şikayetleri almak ve bunların çözümünü kolaylaştırmak üzere, uygun olduğu hallerde Etkilenen Topluluklar ve İşçiler tarafından kullanılmak üzere tasarlanmış etkili şikayet mekanizmaları kurmasını talep edecektir. Şikayet mekanizmalarının, projenin riskleri ve etkilerine uygun ölçekte olması gerekmektedir; bu mekanizmalar, kültürel açıdan uygun, kolayca erişilebilir, ücretsiz ve sorunu veya endişeyi dile getiren tarafa herhangi bir misilleme yapılmaksızın, anlaşılır ve şeffaf bir danışma süreci kullanarak endişeleri derhal çözmeyi amaçlayacaktır. Şikayet mekanizmaları, adli veya idari hukuk yollarına başvurmayı engellememelidir. Müşteri, Paydaş Katılım süreci kapsamında Etkilenen Toplulukları ve İşçileri şikayet mekanizmaları hakkında bilgilendirecektir.

[2] Dünya Bankası'nın yeni tanımına (Dünya Bankası, 2016) göre Sahra Altı Afrika'nın Tarihsel Olarak Yetersiz Hizmet Alan Yerel Halkları ve/veya Geleneksel Yerel Toplulukları.

3.5.1 DÜNYA BANKASI ÇEVRE KILAVUZLARI

Bu PKP'de ayrıntılı olarak açıklanan danışma yaklaşımı, Uluslararası Finans Kurumu (IFC) Performans Standartları ve Dünya Bankası Çevre ve Sosyal Çerçeve (ÇSÇ) dahil olmak üzere, Dünya Bankası'nın (DB) Çevre, Sağlık ve Güvenlik (ÇSG) Kılavuzları ile uyumlu olarak hazırlanmıştır.

Genel olarak, IFC Performans Standartları öncelikle özel sektör yatırım projeleri için tasarlanmıştır ve proje uygulaması boyunca sosyal ve çevresel performansın yönetimine vurgu yapmaktadır. Ancak, finansman kamu sektörünü veya devlet kurumlarını içeriyorsa, kapsamlı bir değerlendirme sağlamak amacıyla değerlendirmenin Dünya Bankası'nın ÇSÇ'si ile desteklenmesi tavsiye edilir.

3.5.1.1 ULUSLARARASI FİNANS KURUMU PERFORMANS STANDARTLARI

IFC PS1, paydaş katılımına ilişkin ilke ve gereklilikleri ortaya koymaktadır:

- Etkilenen topluluklara, proje riskleri, etkileri ve hafifletme önlemleri hakkında görüşlerini ifade etme fırsatı sunun ve müşterinin bu görüşleri dikkate almasına ve bunlara yanıt vermesine olanak tanıyın;

- Çevresel ve sosyal risklerin ve etkilerin belirlenmesi sürecine erken aşamada başlanmalı ve riskler ve etkiler ortaya çıktıkça bu süreç sürekli olarak sürdürülmelidir;

- Paydaş katılımı, kültürel açıdan uygun yerel dil(ler)de ve formatta, etkilenen topluluklar tarafından anlaşılabilir, ilgili, şeffaf, objektif, anlamlı ve kolay erişilebilir bilgilerin önceden açıklanması ve yaygınlaştırılmasına dayalı olmalıdır - Projenin etkilenen topluluklar üzerinde potansiyel olarak önemli olumsuz etkileri olması durumunda, bir "bilgilendirilmiş danışma ve katılım" (BDK) süreci gerçekleştirilmelidir. BDK, "özgür, önceden ve bilgilendirilmiş rıza" da dahil olmak üzere, daha derinlemesine görüş ve bilgi alışverişini içeren, organize ve tekrarlanan bir danışma sürecidir;

- Paydaş katılımı, topluluk içindeki tüm ilgili grupları (savunmasız ve marjinalleştirilmiş gruplar dahil) kapsamalı, doğrudan etkilenmeyenlere kıyasla doğrudan etkilenenlere odaklanmalı ve dış manipülasyon, müdahale, zorlama veya sindirme içermemelidir; ve

- Paydaş katılımı belgelenmeli ve görüşler ile endişelerin yanı sıra bunlara yanıt olarak alınan önlemleri, yani etkilenen topluluklara yönelik riskleri ve olumsuz etkileri önlemek veya en aza indirmek için proje kapsamında atılan adımları içermelidir.

Gereklilikler

- Bilgi paylaşımı, paydaş katılımının temel bir gerekliliğidir. Katılım sürecinde sağlanması gereken temel mesajlar ve bilgiler şunlardır:

    - Projenin amacı, niteliği ve ölçeği;

- Önerilen Proje faaliyetlerinin süresi;
- Söz konusu topluluklara yönelik riskler ve potansiyel etkiler ile ilgili hafifletme önlemleri;
- Öngörülen paydaş katılım süreci; ve
- Topluluğun endişelerinin zamanında alınması, yanıtlanması ve ele alınmasını sağlayan bir şikayet mekanizması.
- PS1'de özetlenen paydaş katılımı gerekliliklerine ek olarak, paydaş danışma ve katılımına ilişkin gereklilikleri içeren ve bu PKP'nin geliştirilmesinde dikkate alınan ek standartlar arasında PS2, 4, 5, 6, 7 ve 8 yer almaktadır.

3.5.1.2 DÜNYA BANKASI'NIN ÇEVRESEL VE SOSYAL ÇERÇEVESİ

Çevresel ve Sosyal Çerçeve, Borçluların, Çevresel ve Sosyal Standartlar (ÇSS) aracılığıyla ve yatırım projelerinin finansmanı yoluyla Dünya Bankası tarafından desteklenen projelerin çevresel ve sosyal risklerini ve etkilerini belirleme ve değerlendirme yükümlülüklerini ana hatlarıyla belirtir. Bu değerlendirme, aşağıdaki Çevresel ve Sosyal Standartlara uymalıdır:

- ÇSS 1: Çevresel ve Sosyal Risklerin ve Etkilerin Değerlendirilmesi ve Yönetimi;
- ÇSS 2: İşgücü ve Çalışma Koşulları;
- ÇSS 3: Kaynak Verimliliği ve Kirlilik Önleme ve Yönetimi;
- ÇSS 4: Toplum Sağlığı ve Güvenliği;
- ÇSS 5: Arazi Edinimi, Arazi Kullanımındaki Kısıtlamalar ve Gönülsüz Yeniden Yerleşim;
- ÇSS 6: Biyoçeşitliliğin Korunması ve Yaşayan Doğal Kaynakların Sürdürülebilir Yönetimi;
- ÇSS 7: Yerli Halklar/Sahra Altı Afrika Tarihsel Olarak Yetersiz Hizmet Görmüş Geleneksel Yerel Topluluklar;
- ÇSS 8: Kültürel Miras;
- ÇSS 9: Finansal Aracılar; ve
- ÇSS 10: Paydaş Katılımı ve Bilgilendirme

ÇSS 1 ve ÇSS 10, iyi uluslararası uygulamaların temel unsurlarından biri olarak proje ile paydaşları arasında açık ve şeffaf bir işbirliğinin önemini kabul etmektedir. Etkili paydaş katılımı, projelerin çevresel ve sosyal sürdürülebilirliğini artırabilir ve proje faaliyetlerinin başarılı bir şekilde tasarlanmasına ve uygulanmasına katkıda bulunabilir.

Paydaş katılımı, proje yaşam döngüsü boyunca yürütülen kapsayıcı bir süreçtir. Paydaş danışma ve katılımı, projenin çevresel ve sosyal risklerinin ve etkilerinin değerlendirilmesi ve yönetilmesine yönelik etkili ve verimli bir paydaş taahhüdünü teşvik etmeyi amaçlayan kapsayıcı ve katılımcı bir yaklaşıma dayanır. Kamu danışması, projenin çevresel ve sosyal değerlendirmesinin yanı sıra faaliyetlerin izlenmesi ve değerlendirilmesini de içeren proje uygulama sürecinin hayati bir parçasıdır.

Tablo 3-4 - Dünya Bankası ÇSÇ gerekliliklerinin özeti

ÇEVRESEL VE SOSYAL STANDART	AÇIKLAMA
ÇSS 1	ÇSS1, Borçlunun, projenin her aşamasında çevresel ve sosyal riskleri ve etkileri değerlendirme, yönetme ve izleme sorumluluklarını ana hatlarıyla belirtir; amaç, Banka tarafından tatmin edici görülen bir şekilde ve zaman dilimi içinde ÇSS ile uyumlu çevresel ve sosyal sonuçlar elde etmektir. Bu çerçeve içinde, Borçlunun aşağıdakileri yapması gerekmektedir: (i) paydaş katılımını da içeren, önerilen projenin çevresel ve sosyal değerlendirmesini yapmak; (ii) ÇSS 10 uyarınca paydaşlarla diyalog kurmak ve ilgili bilgileri yaymak; (iii) bir Çevresel ve Sosyal Taahhüt Planı (ÇSTP) hazırlamak ve PKP dahil olmak üzere yasal sözleşmede belirtilen tüm önlem ve eylemleri uygulamak; ve (iv) ÇSS ile uyumlu olarak projenin çevresel ve sosyal performansını izlemek ve ilgili bilgileri yaymak.
ÇSS 10	ÇSS 10'da belirtilen gereklilikler şunlardır: - Kredi alanların, proje yaşam döngüsü boyunca paydaşlarla işbirliği yapmaları, proje geliştirme sürecinde mümkün olduğunca erken bir aşamada ve proje tasarımı hakkında anlamlı bir danışma sürecine imkan verecek bir zaman dilimi içinde danışma sürecini başlatmaları gerekmektedir; - Paydaş katılımının niteliği, kapsamı ve sıklığı, projenin niteliği, ölçeği ve potansiyel riskleri ve etkileriyle orantılı olmalıdır; - Kredi alanlar, tüm paydaşlarla anlamlı istişarelerde bulunmalı ve paydaşlara zamanında, ilgili, anlaşılır ve erişilebilir bilgiler sağlanmasını sağlamalıdır. İstişareler, kültürel açıdan uygun bir şekilde, manipülasyon, müdahale, zorlama, ayrımcılık veya sindirme olmaksızın yürütülmelidir. Paydaş katılım süreci, ÇSS 10'da daha ayrıntılı olarak belirtildiği üzere aşağıdaki adımları içerecektir: - paydaşların belirlenmesi ve analizi; - paydaşlarla katılımın nasıl gerçekleşeceğinin planlanması; - bilgi yayma; - paydaşlarla istişare; - şikayet yönetim mekanizması; ve - paydaşlara raporlama. Çevresel ve sosyal değerlendirmenin bir parçası olarak, Borçlu, paydaş katılımına ilişkin belgelenmiş bir kayıt tutmalı ve bunu yaygınlaştırmalıdır. Bu kayıt, danışılan paydaşların tanımını, alınan yorumların özetini ve yorumların nasıl dikkate alındığına dair kısa bir açıklamayı veya dikkate alınmadıkları takdirde bunun nedenlerini içermelidir. ÇSS 10'da belirtildiği üzere, Borçlu, Proje'nin ömrü boyunca paydaşlarla etkileşimini sürdürecek ve onlara, çıkarlarının niteliğine ve Proje'nin potansiyel çevresel ve sosyal riskleri ile etkilerine uygun bir şekilde bilgi sağlayacaktır.

ÇEVRESEL VE SOSYAL STANDART	AÇIKLAMA
	ÇSS 1 uyarınca, önemli risklerin söz konusu olduğu durumlarda, Borçlu, proje değerlendirmesinden önce, projenin çevresel ve sosyal riskleri ve etkileri hakkındaki belgeleri Bankaya sunacak ve (Banka ile mutabık kalınan şekilde) kamuoyuna açık hale getirecektir. Bu belgeler, projenin temel risklerini ve etkilerini kapsamlı bir şekilde inceleyecek ve paydaş katılımı ile Bankanın karar alma sürecine temel teşkil edecek yeterince ayrıntılı bilgiler içerecektir. Borçlu, ÇSTP'de belirtildiği şekilde bu belgelerin kamuoyuna açıklanmasını sağlayacaktır.

3.5.1.3 IFC PERFORMANS STANDARTLARI İLE DÜNYA BANKASI'NIN ÇEVRESEL VE SOSYAL ÇERÇEVESİ ARASINDAKİ BOŞLUK ANALİZLERİ

Tablo 3-5, daha önce açıklandığı üzere, paydaş katılım süreci açısından IFC Performans Standartları ile Dünya Bankası'nın Çevresel ve Sosyal Çerçevesi (ÇSÇ) arasındaki temel farklılıkları ve birbirini tamamlayıcı unsurları özetlemektedir.

Tablo 3-5: IFC PS'leri ile Dünya Bankası Çevresel ve Sosyal Çerçevesi Karşılaştırması

	IFC	Dünya Bankası Çevresel ve Sosyal Çerçevesi	
PS		**ÇSS**	
	Genel: Özel sektör ve yatırımcıları hedefleyen Sosyo-Çevresel Performans		Genel: Kamu sektörü ve hükümetler için Sosyal ve Çevresel Performans Entegre değerlendirme, insan hakları, yerel topluluklar ve topluluk katılımına büyük önem verilmesi
PS1	+ Şeffaflık ve yönetişim gereklilikleri	ÇSS1	+ Şeffaflık ve yönetişim gereklilikleri
PS2/PS4	+ Yaygınlaştırma ve danışma için ayrıntılı ve titiz gereklilikler	ÇSS4	+ Yaygınlaştırma ve danışma için ayrıntılı ve titiz gereklilikler
PS5	+ Topluluk Katılımı ve İnsan Haklarının Korunması	ÇSS5	+ Topluluk Katılımı ve İnsan Haklarının Korunması
		ÇSS7	Hükümetlerin yerli halklar için politikalar uygulamalarını talep eder
		ÇSS9	Finansal Aracılar - Aracılar tarafından sağlanan finansman konusunda şeffaflık talep eder
		ÇSS10	Resmi bir şikayet mekanizması, daha düzenli kamu istişareleri ve karar alma sürecinde daha fazla şeffaflık gerektirir.

4 PROJE PAYDAŞLARI VE ANALİZİ

4.1 GİRİŞ

Bu bölüm, Tosçelik Niğde Güneş Enerjisi Santrali Projesi kapsamında PKP çerçevesinde paydaşların belirlenmesi, haritalandırılması ve analizine ilişkin genel çerçeveyi sunmaktadır.

Paydaş belirleme süreci, Proje faaliyetlerini etkileyebilecek veya bu faaliyetlerden etkilenebilecek farklı grupların tespit edilmesini ve bu grupların Proje üzerinde yaratabileceği etki düzeyinin yanı sıra, Projenin çeşitli aşamaları boyunca bu gruplar üzerinde yaratabileceği etki düzeyinin değerlendirilmesini sağlar.

Bu çerçeve, Türkiye'nin idari, sosyal ve kurumsal bağlamının yanı sıra, Projenin yer aldığı Niğde ilinin kendine özgü özelliklerini de dikkate almaktadır.

4.2 ÖN PAYDAŞ HARİTALAMA VE BELİRLEME

Etkili bir PKP geliştirmek için, paydaşları belirlemek ve önerilen projeyle ilgili önceliklerini ve hedeflerini anlamak esastır. Bu planın amaçları doğrultusunda "paydaşlar", Projeyi etkileyebilecek veya Projeden etkilenebilecek bireyleri veya grupları içerir.

IFC (2007) tanımına göre, *paydaşlar bir projeden doğrudan veya dolaylı olarak etkilenen kişiler veya grupların yanı sıra, bir projede menfaati olan ve/veya projenin sonucunu olumlu ya da olumsuz yönde etkileyebilecek kişilerdir. Paydaşlar arasında yerel olarak etkilenen topluluklar veya bireyler ve bunların resmi ve gayri resmi temsilcileri, ulusal veya yerel hükümet yetkilileri, politikacılar, dini liderler, sivil toplum kuruluşları ve özel çıkar grupları, akademik camiaya mensup kişiler veya diğer işletmeler yer alabilir.*

PKP süreci için çok çeşitli paydaşlar tespit edilmesi muhtemeldir. Farklı paydaşların farklı endişeleri olacaktır; bu nedenle, önerilen projeyle olan bağlantılarına göre gruplandırılacaktır. Bu bağlantıları anlamak, katılımın temel hedeflerini belirlemek açısından hayati önem taşımaktadır.

Bu ön aşamada, haritalama ve analiz amacıyla, Proje ile ilgili olduğu düşünülen aşağıdaki paydaş kategorileri dikkate alınacaktır.

- Birincil Paydaşlar/Etkilenen taraflar;
- İkincil Paydaşlar/Diğer Taraflar; ve
- Savunmasız ve Dezavantajlı Gruplar.

4.2.1 BİRİNCİL PAYDAŞLAR/ETKİLENEN TARAFLAR

Etkilenen taraflar, esas olarak Proje Etki Alanı (EA) içinde Projeden doğrudan veya dolaylı olarak, olumlu veya olumsuz şekilde etkilenmesi muhtemel bireyler, gruplar ve kuruluşlardır. Bu paydaş kategorisi, projeden etkilenen kişileri ve potansiyel olarak etkilenebilecek kişileri içerecektir:

Tablo 4 1 – Potansiyel Birincil Paydaş

Paydaş Grubu	Potansiyel paydaş türü
Projeden etkilenen kişiler	Güneş enerjisi santralinin kapladığı alan içinde bulunan arazilerin sahipleri veya kullanıcıları (gayri resmi kullanıcılar dahil).
	Yüksek gerilim iletim hatlarının geçtiği arazilerin sahipleri veya kullanıcıları (gayri resmi kullanıcılar dahil).
	İnşaat aşamasında tarım arazilerine, kırsal yollara veya özel mülklere erişimde geçici kısıtlamalarla karşılaşabilecek kişiler.
	Projeden potansiyel olarak etkilenebilecek küçük ölçekli yerel ekonomik faaliyetlerin sahipleri (ör. tarım, hayvancılık, küçük gayri resmi işletmeler).
	Proje alanı içinde veya EİH güzergâhları boyunca elektrik şebekeleri, su boru hatları, kırsal yollar ve diğer doğrusal altyapı dahil olmak üzere mevcut altyapıdan sorumlu kamu ve özel kuruluşlar.
Potansiyel olarak etkilenecek kişiler ve diğer topluluk üyeleri	Altay, Alpagut, Kemalpaşa, Badak, Bereket ve Seslikaya yerleşim yerlerinde ikamet edenler.
	Güneş enerjisi santrali alanı veya iletim hattı koridorlarının yakınında yaşayan veya faaliyet gösteren kişiler.
	İnşaat sırasında artan trafik, gürültü veya tozdan geçici olarak etkilenebilecek erişim yolları ve kırsal yolların kullanıcıları.
	Projeyle ilişkili dolaylı etkileri (örneğin geçici peyzaj değişiklikleri, ağır vasıtaların hareketi, gürültü veya toz) algılayabilecek yerel topluluklar.

4.2.2 İKİNCİL PAYDAŞLAR/DİĞER İLGİLİ TARAFLAR

İkincil paydaşlar, projeden doğrudan etkilenmeyebilecek ancak çıkarlarının projeden etkilendiğini düşünen veya algılayan kişilerdir. Ayrıca, proje ve uygulama sürecini bir şekilde etkileyebilirler. Bu kategori, Proje için geçerlidir ve aşağıdaki kişi ve/veya grupları içerir; ayrıca, bunlarla sınırlı olmamak üzere aşağıdaki kuruluşları da içerebilir:

- İdari ve Düzenleyici Kurumlar;
- Kaymakamlık ve Düzenleyici Kurumlar;
- Sivil Toplum; ve
- Medya.

4.2.3 DEZAVANTAJLI VEYA SAVUNMASIZ GRUPLAR

Dezavantajlı veya savunmasız bireyler veya gruplar, belirli özellikleri nedeniyle projeden dışlanma veya projenin sonuçlarından yararlanma konusunda daha yüksek risk altında olan nüfus kesimidir. Potansiyel olarak savunmasız gruplar, kamu istişare ve karar alma toplantılarına katılımda engellerle karşılaşan gruplardır.

Katılım faaliyetleri, yerel topluluklar, sosyal kuruluşlar ve hükümet temsilcileri dahil olmak üzere çok çeşitli paydaşlarla yapılan istişareleri içermektedir. Bu istişareler, savunmasız grupları etkileyenler de dahil olmak üzere tüm potansiyel sosyal etkilerin

kapsamlı bir şekilde değerlendirilmesini sağlamayı amaçlamıştır. Bu gruplar, ÇSED aşamasında takip edilecektir.

Bu PKP'nin amaçları doğrultusunda ve ÇSED'e uygun olarak, Dezavantajlı veya Hassas Bireyler veya Gruplar (DHBG), belirli kişisel, sosyal, kültürel, hukuki veya ekonomik özellikleri nedeniyle Proje faaliyetlerinden orantısız bir şekilde etkilenebilecek veya bilgiye erişimde, danışma süreçlerine anlamlı bir şekilde katılmada ya da etki azaltma ve destek tedbirlerinden yararlanmada engellerle karşılaşabilecek, Proje Etki Alanı içindeki bireyler veya hane halkları olarak tanımlanmaktadır.

2026 yılının Ocak ayında gerçekleştirilen saha araştırmaları ve muhtarlarla yapılan görüşmeler sırasında toplanan birincil verilere dayanarak ve daha kapsamlı ulusal ve il düzeyindeki bağlamsal analizlerle desteklenerek, Proje Etki Alanı içinde potansiyel olarak savunmasız olan aşağıdaki gruplar belirlenmiştir:

- yaşlılar (65 yaş ve üzeri), özellikle yalnız yaşayan veya hareket kabiliyeti kısıtlı kişiler;
- engelli veya kronik hastalığı olan kişiler;
- kadınların hane reisi olduğu haneler;
- Afgan çoban aileleri (Seslikaya ve Altay), Suriyeli tarımla uğraşan aileler (Bereket ve Kemalpaşa) ve Badak'ta tespit edilen ülke içi göçmen aileler dahil olmak üzere göçmen ve mülteci aileler;
- Türkçe konuşmayan bireyler; bunlara, ana dilleri Dari, Peştuca, Urduca veya Arapça olan haneler dahildir;
- gıda güvensizliği yaşayan veya sosyal yardıma bağımlı haneler (Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Vakfı (SYDV) yararlanıcıları dahil); ve
- okuma yazma bilmeyen yetişkinler.

Bu gruplar, Proje döngüsü boyunca kapsayıcı ve anlamlı katılımı desteklemek amacıyla paydaş katılımı, bilgilendirme, şikayet yönetimi ve izleme faaliyetleri boyunca özel olarak dikkate alınacaktır.

4.3 PAYDAŞ TANIMLAMA ANALİZİ

Paydaş analizi, farklı paydaş gruplarının görüş ve endişelerinin uygun bir şekilde ele alınmasını sağlamak amacıyla katılım sürecinin bu grupların ihtiyaç ve çıkarlarına uygun şekilde uyarlanmasını mümkün kılar.

Paydaşlar, projeye olan ilgileri ve proje üzerindeki etkileri temelinde analiz edilecek ve böylece projeye ilişkin anlayış ve yönetim güçlendirilecektir. Her bir paydaş grubunun ilgi ve etki düzeyinin, yetki düzeyi, sosyo-ekonomik bağlam, nüfus, eğitim ve kültürel arka plan gibi çeşitli faktörlere bağlı olduğu unutulmamalıdır.

Her paydaşın, ilgisini ve tutumunu etkileyebilecek kendine özgü ihtiyaçları, beklentileri ve endişeleri olduğunu unutmamak önemlidir. Paydaşların sınıflandırılması ve ardından önceliklendirilmesi için kullanılacak kriterler aşağıda sunulmuştur:

Projeye Olan İlgi - paydaşın, Projeyle ilgili bilgilendirilmeye ve katılım sürecine aktif olarak katılmaya istekli olması olarak tanımlanır. Aşağıdaki Tablo 4-2, paydaşların ilgisini değerlendirmek için kullanılan kriterleri özetlemektedir ve

- Proje Üzerindeki Etki - Etki, paydaşın projeyle ilgili karar alma süreçlerini ve sonuçlarını etkileme veya yönlendirme yeteneği olarak tanımlanır. Aşağıdaki Tablo 4-1, paydaşların etkisini değerlendirmek için kullanılan kriterleri özetlemektedir.

Tablo 4-1– Paydaş Etki Düzeyleri

Etki Derecesi	Açıklama
Düşük	Paydaşların proje geliştirme üzerinde çok az etki kapasitesi vardır ve/veya yerel paydaşlarla çok az ilişki ağına sahiptir.
Orta	Paydaşlar, koordinasyon ve etki konusunda orta düzeyde bir kapasiteye sahiptir; bölge sakinleri, çalışanlar, turistler, politikacılar ve diğerleri gibi yerel paydaşlarla önemli bağlantıları olan sosyal ağlar üzerinde etki uygular.
Yüksek	Proje geliştirmenin yanı sıra, bölge sakinleri, çalışanlar, turistler, politikacılar ve diğerleri gibi yerel paydaşlarla önemli ilişki ağları mevcuttur.

Tablo 4-2– Paydaşların ilgi düzeyleri

İlgi Derecesi	Açıklama
Düşük	Projenin sonuçlarına çok az ilgi duyan veya hiç ilgi duymayan paydaşlar
Orta	Paydaşlar, orta düzeyde koordinasyon ve etki kapasitesine sahip olup, yerel halk, çalışanlar, turistler, siyasetçiler ve diğer ilgili gruplar gibi yerel paydaşlarla önemli bağlantıları bulunan sosyal ağlar üzerinde etkili olmaktadır.
Yüksek	Proje sonuçlarına yönelik yüksek beklentileri ve güçlü ilgisi olan paydaşlar

Yukarıdaki tablo, projenin kilit paydaşlarının tanımlanmasını ve sınıflandırılmasını göstermektedir. Bu paydaşlar, birincil paydaşlar (doğrudan etkilenen taraflar), ikincil paydaşlar (dolaylı olarak etkilenen veya diğer ilgili taraflar) ve potansiyel olarak savunmasız gruplar olarak düzenlenmiştir. Her kategori için etkinin niteliği ile ilgi ve etki düzeyi belirtilmiştir. Bu yapılandırılmış yaklaşım, proje yaşam döngüsü boyunca uygun bir paydaş katılımı ve iletişim stratejisinin tanımlanmasını destekler.

Paydaş Önceliklendirme Metodolojisi

Paydaşlar; Proje üzerindeki etki düzeyleri, ilgi düzeyleri, etki kapasiteleri, kırılganlık durumları, GES ve EİH bileşenlerine yakınlıkları, arazi kullanımına dayalı maruziyetleri ve hedefli iletişim ihtiyacı dikkate alınarak önceliklendirilmektedir. Birincil paydaşlar ve kırılgan gruplar, Proje yaşam döngüsü boyunca daha sık ve ihtiyaçlarına uygun şekilde tasarlanmış paydaş katılım faaliyetlerine tabi tutulacaktır.

Paydaşlar, aşağıdaki kriterlerin birleşimine göre önceliklendirilmiştir:

Projenin Etki Derecesi: Paydaşların arazi edinimi, geçim kaynakları üzerindeki etkiler, geçici rahatsızlık, trafik, gürültü, toz veya diğer çevresel ve sosyal etkilerden doğrudan etkilenip etkilenmedikleri. Projeden doğrudan etkilenen paydaşlara daha yüksek öncelik verilir.

İlgi Düzeyi: Paydaşların proje faaliyetlerine ve sonuçlarına ne ölçüde ilgi duydukları ve katılım sürecine katılma isteklilikleri.

Etki Düzeyi: Paydaşların proje kararlarını, kamuoyundaki algıyı, izin süreçlerini veya projenin uygulanmasını etkileme yeteneği.

Kırılganlık: Paydaşların, orantısız etkilerle karşılaşabilecek veya Proje bilgilerine ve danışma süreçlerine erişimde engellerle karşılaşabilecek dezavantajlı veya kırılgan gruplara ait olup olmadığı. Bu tür paydaşlara, hedefli katılım önlemleri açısından öncelik verilir.

Proje Bileşenlerine Yakınlık: Paydaşların GES sahası ve EİH koridoruna olan fiziksel mesafesi. Doğrudan Etki Alanı içinde bulunan topluluklar, Dolaylı Etki Alanı içinde bulunanlara göre daha yüksek düzeyde katılım gösterir.

Arazi Temelli Maruz Kalma ve Bağımlılık: Paydaşların, Proje'den etkilenebilecek araziye, tarıma, otlatma faaliyetlerine veya doğal kaynaklara ne ölçüde bağımlı oldukları.

Hedef Odaklı İletişim İhtiyacı: Cinsiyet, yaş, okuryazarlık sınırlamaları, dil engelleri, engellilik veya hareket kısıtlılığı gibi, özel katılım yaklaşımları gerektirebilecek özelliklerin varlığı.

Yukarıda belirtilen kriterlere dayanarak, paydaşlar üç farklı paydaş katılımı öncelik düzeyinde sınıflandırılmıştır:

Yüksek Öncelik: Doğrudan etkilenen paydaşlar ve yüksek düzeyde etkilenme ve/veya yüksek bilgi ihtiyacı olan savunmasız gruplar. Bu paydaşlar, Proje yaşam döngüsü boyunca sık ve özel olarak tasarlanmış katılım faaliyetlerinden yararlanır.

Orta Öncelik: Orta düzeyde etkiye, orta düzeyde maruz kalmaya veya belirli düzenleyici ve kurumsal sorumluluklara sahip paydaşlar. Katılım, düzenli olarak ve Proje aşamalarına göre gerçekleştirilir.

Düşük Öncelik: Doğrudan maruz kalma veya etkisi sınırlı olan paydaşlar. Bu paydaşlar, uygun olduğu şekilde periyodik bilgilendirme ve katılım faaliyetleri yoluyla bilgilendirilir.

Tablo 4-3– Paydaş Grupları Analizi ve Projeyle Bağlantıları

Paydaş Kategorisi	Paydaş Grubu	PROJE PAYDAŞLARI	Etkilenen Tarafın Niteliği	Paydaşın Alaka Düzeyi/Önemi	Projeye Yakınlık	Hassasiyet	Katılım Önceliği	Katılım yaklaşımı	İlgi Düzeyi	Etki düzeyi
Birincil Paydaşlar/Etkilenen Taraflar	Yerel sakinler; Yerel temsilciler;	Alpagut yerleşim yeri	Doğrudan Etkilenenler	• Ekonomik faaliyetlerindeki aksaklıklar nedeniyle potansiyel olarak etkilenenler • Potansiyel fırsatlar (istihdam, toplumsal kalkınma) • Etkilenme olasılığı bulunan gayri resmi ticari altyapı • Projenin potansiyel algılanabilir etkileri (toz, gürültü ve atık oluşumu) • Etkilenen toplulukların ve savunmasız grupların çıkarlarını temsil edenler • Savunmasız kişi ve grupların belirlenmesi sürecine destek • Potansiyel ekonomik yerinden edilmeye neden olacak arazi kullanım kısıtlamaları ve altyapı hasarları	EA (Birincil)	Orta	Yüksek	Proje yaşam döngüsü boyunca sık ve hedef odaklı katılım	Yüksek	Yüksek
		Altay yerleşim yeri	Doğrudan Etkilenenler		EA (Birincil)	Orta	Yüksek	Proje yaşam döngüsü boyunca sık ve hedef odaklı katılım	Yüksek	Yüksek
		Badak yerleşim yeri	Doğrudan Etkilenenler		EA (Birincil)	Orta	Yüksek	Proje yaşam döngüsü boyunca sık ve hedef odaklı katılım	Yüksek	Yüksek
		Bereket yerleşim yeri	Doğrudan Etkilenenler		EA (Birincil)	Orta	Yüksek	Proje yaşam döngüsü boyunca sık ve hedef odaklı katılım	Yüksek	Yüksek
		Kemalpaşa yerleşim yeri	Doğrudan Etkilenenler		EA (Birincil)	Orta	Yüksek	Proje yaşam döngüsü boyunca sık ve hedef odaklı katılım	Yüksek	Yüksek
		Seslikaya yerleşim yeri	Doğrudan Etkilenenler		EA (Birincil)	Yüksek	Yüksek	Proje yaşam döngüsü boyunca sık ve hedef odaklı katılım	Yüksek	Yüksek
	Arazi sahipleri	AoI içindeki yerleşim yerlerinde bulunanlar	Doğrudan Etkilenenler		EA (Birincil)	Yüksek	Yüksek	Proje yaşam döngüsü boyunca sık ve hedef odaklı katılım	Yüksek	Yüksek
	Çiftçiler		Doğrudan Etkilenenler		EA (Birincil)	Yüksek	Yüksek	Proje yaşam döngüsü boyunca sık ve hedef odaklı katılım	Yüksek	Yüksek
	Resmi arazi kullanıcıları		Doğrudan Etkilenenler		EA (Birincil)	Yüksek	Yüksek	Proje yaşam döngüsü boyunca sık ve hedef odaklı katılım	Yüksek	Yüksek
	Gayri resmi arazi kullanıcıları		Doğrudan Etkilenenler		EA (Birincil)	Yüksek	Yüksek	Proje yaşam döngüsü boyunca sık	Yüksek	Yüksek

Paydaş Kategorisi	Paydaş Grubu	PROJE PAYDAŞLARI	Etkilenen Tarafın Niteliği	Paydaşın Alaka Düzeyi/Önemi	Projeye Yakınlık	Hassasiyet	Katılım Önceliği	Katılım yaklaşımı	İlgi Düzeyi	Etki düzeyi
								ve hedef odaklı katılım		
	Hayvancılık yetiştiricileri		Doğrudan Etkilenenler		EA (Birincil)	Yüksek	Yüksek	Proje yaşam döngüsü boyunca sık ve hedef odaklı katılım	Yüksek	Yüksek
İkincil Paydaşlar/Diğer İlgili Taraflar	Devlet kurumları; Özel enerji şirketleri; Yerel medya; Kooperatifler; Birlikler.	Niğde Belediyesi İklim Değişikliği ve Sıfır Atık Müdürlüğü	Dolaylı Olarak Etkilenenler	• Projeye ilişkin politika oluşturmaktan, izin veya diğer onayları vermekten ve Proje yaşam döngüsünün tüm aşamalarında ulusal mevzuata uyumu izlemek ve uygulamaktan sorumludur. • Her bir yetkili kurumun yetki alanı dahilindeki Proje faaliyetlerine ilişkin onaylar ve destek (arazi konuları, su kullanımı, enerji, yatırım desteği vb.) • Diğer yetkililer ve yerel halk/kuruluşlarla etkileşimde potansiyel destek • İlçe yönetimleri, il düzeyinde mevzuatın, kalkınma planlarının ve politikalarının uygulanmasından sorumludur. Buna, arazi imtiyazı ve fiziksel/ekonomik yeniden yerleşim için izin verilmesi de dahildir. • Ayrıca İ-ÇSYP, PKP ve ŞGM'nin uygulanmasını izlemekten de sorumludurlar • Yerel STK'lar ve diğer toplum temelli kuruluşların, faaliyet alanlarına bağlı olarak farklı çıkarları olabilir. • Genel olarak, proje uygulaması sırasında PEK hakları ve çevre konusunda danışmanlık yaparlar.	EA yakınındaki yerleşim yerleri (ilçe merkezi, il bölgesi)	Düşük	Orta	Düzenleyici kurumlarla koordinasyon ve periyodik toplantılar	Düşük	Düşük
		Niğde Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği İl Müdürlüğü	Dolaylı Olarak Etkilenenler		AoI yakınındaki yerleşim yerleri (ilçe merkezi, il bölgesi)	Düşük	Orta	Düzenleyici kurumlarla koordinasyon ve periyodik toplantılar	Düşük	Düşük
		Ulukışla Belediyesi	Dolaylı Olarak Etkilenenler		EA yakınındaki yerleşim yerleri (ilçe merkezi, il bölgesi)	Düşük	Orta	Düzenleyici kurumlarla koordinasyon ve periyodik toplantılar	Düşük	Düşük
		Bor Belediyesi	Dolaylı Olarak Etkilenenler		EA yakınındaki yerleşim yerleri (ilçe merkezi, il bölgesi)	Düşük	Orta	Düzenleyici kurumlarla koordinasyon ve periyodik toplantılar	Düşük	Düşük
		Meram Elektrik Dağıtım A.Ş. – Niğde 1 İşletmesi	Dolaylı Olarak Etkilenenler		EA yakınındaki yerleşim yerleri (ilçe merkezi, il bölgesi)	Düşük	Orta	Düzenleyici kurumlarla koordinasyon ve periyodik toplantılar	Orta	Orta
		Niğde İl Tarım ve Orman Müdürlüğü	Dolaylı Olarak Etkilenenler		EA yakınındaki yerleşim yerleri (ilçe merkezi, il bölgesi)	Düşük	Orta	Düzenleyici kurumlarla koordinasyon ve periyodik toplantılar	Orta	Orta
		Ulukışla Ziraat Odası	Dolaylı Olarak Etkilenenler		EA yakınındaki yerleşim yerleri (ilçe merkezi, il bölgesi)	Düşük	Orta	Düzenleyici kurumlarla koordinasyon ve periyodik toplantılar	Orta	Orta
		Bor İlçe Tarım ve Orman Müdürlüğü	Dolaylı Olarak Etkilenenler		EA yakınındaki	Düşük	Orta	Düzenleyici kurumlarla	Orta	Orta

Paydaş Kategorisi	Paydaş Grubu	PROJE PAYDAŞLARI	Etkilenen Tarafın Niteliği	Paydaşın Alaka Düzeyi/Önemi	Projeye Yakınlık	Hassasiyet	Katılım Önceliği	Katılım yaklaşımı	İlgi Düzeyi	Etki düzeyi
					yerleşim yerleri (ilçe merkezi, il bölgesi)			koordinasyon ve periyodik toplantılar		
		Bor Ziraat Odası	Dolaylı Olarak Etkilenenler		EA yakınındaki yerleşim yerleri (ilçe merkezi, il bölgesi)	Düşük	Orta	Düzenleyici kurumlarla koordinasyon ve periyodik toplantılar	Orta	Orta
		Niğde İli Damızlık Sığır Yetiştiricileri Birliği – Bor İrtibat Bürosu	Dolaylı Olarak Etkilenenler		EA yakınındaki yerleşim yerleri (ilçe merkezi, il bölgesi)	Düşük	Orta	Düzenleyici kurumlarla koordinasyon ve periyodik toplantılar	Orta	Orta
		Ulukışla 42 Nolu Motorlu Taşıtlar Kooperatifi	Dolaylı Olarak Etkilenenler		EA yakınındaki yerleşim yerleri (ilçe merkezi, il bölgesi)	Düşük	Orta	Düzenleyici kurumlarla koordinasyon ve periyodik toplantılar	Düşük	Düşük
		51 Haber Gazetesi	Dolaylı Olarak Etkilenenler		EA yakınındaki yerleşim yerleri (ilçe merkezi, il bölgesi)	Düşük	Orta	Kamuya açıklama ve bilgi paylaşımı	Düşük	Düşük
		Kalyon Güneş Enerji Santrali	Dolaylı Olarak Etkilenenler		EA (Birincil)	Düşük	Yüksek	Düzenleyici kurumlarla koordinasyon ve periyodik toplantılar	Orta	Orta
		EcoGreen – G4 BOR-2 Günel Güneş Enerjisi Santrali	Dolaylı Olarak Etkilenenler		EA (Birincil)	Düşük	Yüksek	Düzenleyici kurumlarla koordinasyon ve periyodik toplantılar	Orta	Orta
		Badak Köyü Camii	Dolaylı Olarak Etkilenenler		EA (Birincil)	Düşük	Yüksek	Düzenleyici kurumlarla koordinasyon ve periyodik toplantılar	Orta	Orta
(Potansiyel) Savunmasız Gruplar	(i) 65 yaş ve üzeri yaşlılar; (ii) engelli ve kronik hastalığı olan kişiler; (iii) kadınların hane	Toro Ulukışla Kadın Kooperatifi	Doğrudan Etkilenenler	• Savunmasız gruplar üzerinde orantısız Ç&S etkileri; Proje faydalarına erişim kapasitesi. • Ayrıca, paydaş danışma sürecine katılmakta zorluk çekebilirler ve bu	EA yakınındaki yerleşim yerleri (ilçe merkezi, il bölgesi)	Yüksek	Yüksek	Özel katılım önlemleri	Yüksek	Yüksek

Paydaş Kategorisi	Paydaş Grubu	PROJE PAYDAŞLARI	Etkilenen Tarafın Niteliği	Paydaşın Alaka Düzeyi/Önemi	Projeye Yakınlık	Hassasiyet	Katılım Önceliği	Katılım yaklaşımı	İlgi Düzeyi	Etki düzeyi
	reisi olduğu haneler; (iv) Seslikaya ve Altay'daki Afgan çoban aileleri, Bereket ve Kemalpaşa'daki Suriyeli tarımla uğraşan aileler ve Badak'taki ülke içi göçmenler dahil olmak üzere göçmen ve mülteci haneler; (v) Türkçe konuşmayan bireyler; (vi) gıda güvensizliği yaşayan veya SYDV sosyal yardımına bağımlı haneler; ve (vii) okuma yazma bilmeyen yetişkinler.	Bor Kadın Kooperatifi	Doğrudan Etkilenenler	nedenle önerilen Proje ile ilgili endişelerini tam olarak ifade edemeyebilirler. • Olası fırsatlar (istihdam, toplumsal kalkınma).	EA yakınındaki yerleşim yerleri (ilçe merkezi, il bölgesi)	Yüksek	Yüksek	Özel katılım önlemleri	Yüksek	Yüksek
		Niğde Kömürcü Köyü Alevi-Bektaşi Derneği	Doğrudan Etkilenenler		EA yakınındaki yerleşim yerleri (ilçe merkezi, il bölgesi)	Yüksek	Yüksek	Özel katılım önlemleri	Yüksek	Yüksek

5 PAYDAŞ KATILIM PROGRAMI

5.1 Giriş

Bu bölümde, Projeye yönelik Paydaş Katılım Programı sunulmakta ve ÇSED sürecinin farklı aşamaları ile Projenin genel yaşam döngüsü boyunca gerçekleştirilen ve planlanan danışma faaliyetleri özetlenmektedir. Katılım stratejisi, iletişim kanalları, savunmasız grupların görüşlerini dahil etmeye yönelik mekanizmalar ile PKP uygulamasına ilişkin rol ve sorumluluklar açıklanmaktadır. Amaç, ulusal yasal gereklilikler ve uluslararası iyi uygulamalarla uyumlu, yapılandırılmış, kapsayıcı, şeffaf ve sürekli bir paydaş katılım süreci sağlamaktır.

5.2 ÇED Süreci Sırasında Paydaş Katılımı

Çevresel ve Sosyal (Ç&S) değerlendirme sürecindeki katılım faaliyetleri, etkilenen ve ilgilenen paydaşlara önerilen Proje hakkında görüş ve endişelerini dile getirme fırsatı sunar. Ayrıca, Ç&S değerlendirme ekibinin paydaşların yorumlarını dikkate almasını, bunlara yanıt vermesini ve bunları etkilerin belirlenmesi ile uygun ve ilgili etki azaltma önlemlerinin geliştirilmesine dahil etmesini sağlar.

Katılım faaliyetleri üç ayrı aşamada gerçekleştirilmiştir:

- Kapsam belirleme aşaması, katılım faaliyetlerini ve değerlendirme sürecinin sonraki adımlarını desteklemek ve yönlendirmek amacıyla paydaşlardan görüşlerin toplanmasını ve ayrıca ÇSED aşaması için Görev Tanımı (ToR) belgesinin hazırlanmasını içerir.

- Etki Değerlendirme çalışmaları, saha temel durum belirleme faaliyetleri sırasında yerel etkileşimi içerir;

- ÇSED Raporu'nun kamuoyuna açıklanması.

Kapsam belirleme aşamasında, paydaş katılımı, geçerli ulusal yasal gerekliliklere uygun olarak yürütülen kamu istişaresinden oluşmuştur. Bu istişarenin amacı, Projeyi tanıtmak, paydaşları Çevresel ve Sosyal Etki Değerlendirmesi sürecine ilişkin bilgilendirmek ve ilgili ve etkilenen taraflardan görüş, endişe ve önerileri toplamaktı. Buna paralel olarak, potansiyel çevresel ve sosyal sorunların ön tanımlanmasını desteklemek ve bölgesel bağlam ile çevre alanlar hakkında genel bir anlayış kazanmak amacıyla görsel bir saha doğrulaması gerçekleştirilmiştir.

Bu aşamada, kamu istişaresi yoluyla toplanan yorumlar ve gözlemler, ÇSED'in kapsamının belirlenmesinde dikkate alınmış ve değerlendirilecek temel sorunların tespit edilmesine ve sonraki çalışmaların yapılandırılmasına katkıda bulunmuştur.

Katılım sürecinin ikinci aşaması, ÇSED'in hazırlanması kapsamında proje sahasında gerçekleştirilen temel veri toplama faaliyetleri sırasında gerçekleştirilmiştir. Bu aşama, mevcut çevresel ve sosyal koşulların daha iyi anlaşılmasını sağlamak ve yerel bakış

açılarını ve endişelerini değerlendirme sürecine dahil etmek amacıyla ilgili paydaşlarla yerel etkileşimleri içerecektir. Bu faaliyetler aynı zamanda, yerel topluluklar, resmi makamlar, sivil toplum kuruluşları, yerel ekonomik faaliyetler ve Projeye ilgi duyan diğer grupları da kapsayan paydaş haritalamasının güncellenmesini ve iyileştirilmesini desteklerken, ÇSED sürecine ilişkin açık ve erişilebilir bilgiler sunmuş ve açık ve şeffaf bir diyalogu teşvik etmiştir (Tablo 5-1).

Tablo 5-1 - Danışılan Paydaşlar ÇSED Aşaması (Ocak 2026)

Sektör	Danışılan Paydaşlar
Çevre	Niğde Belediyesi İklim Değişikliği ve Sıfır Atık Müdürlüğü
	Niğde Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği İl Müdürlüğü
	Ulukışla Belediyesi
	Bor Belediyesi
Enerji	Meram Elektrik Dağıtım A.Ş. – Niğde 1 İşletmesi
Tarım	Niğde İl Tarım ve Orman Müdürlüğü
	Ulukışla Ziraat Odası
	Bor İlçe Tarım ve Orman Müdürlüğü
	Bor Ziraat Odası
	Niğde İli Damızlık Sığır Yetiştiricileri Birliği – Bor İrtibat Bürosu
	Çiftçi/Hayvancılık Yetiştiricileri Odak Grup Toplantısı
Ulaşım	Ulukışla 42 Nolu Motorlu Taşıtlar Kooperatifi
Toplumsal Cinsiyet	Toro Ulukışla Kadın Kooperatifi
	Bor Kadın Kooperatifi
	Kadın Odak Grup Toplantısı
Kültürel açıdan hassas gruplar	Niğde Kömürcü Köyü Alevi-Bektaşi Derneği
	Göçmen Odak Grubu Tartışması
Yerel medya	51 Haber Gazetesi
Yakındaki GES alanları	Kalyon Güneş Enerji Santrali
	Smart Verde Güneş Enerji Santrali
	EcoGreen – G4 BOR-2 Günel Güneş Enerji Santrali
Genel (ilçe ve belediye düzeyinde)	Badak Köyü Camii

PEK toplantı tutanakları ve etkilenen parsel sahipleri ile arazi kullanıcıları (gayri resmi kullanıcılar dahil) ile yapılan görüşmeler dahil olmak üzere ek paydaş danışma kayıtları, paydaş katılım sürecinin kanıtı olarak belgelenecek ve saklanacaktır. İlgili danışma kayıtları ve destekleyici belgeler, Projeye özgü Geçim Kaynakları Restorasyon Planı (GKRP) ekleri olarak da yer almaktadır.

Proje, koridor genelinde doğrulama işleminin tamamlanmasının ardından, EİH ile ilgili arazi edinim gerekliliklerini etkilenen topluluklara ve bireysel PEK'lere açıklayacaktır. Açıklama, kalıcı arazi edinimi, irtifak hakkı kısıtlamaları, öngörülen geçim kaynakları

üzerindeki etkiler ve sürecin sonraki adımları hakkında parsel bazında bilgileri içerecektir.

Proje, Geçim Kaynakları Restorasyon Planı'nın (GKRP) nihai hale getirilmesinin ardından, önerilen haklar ve etki azaltma önlemleri konusunda bireysel PEK'lerle istişare edecektir.

Bilgilendirme, muhtarlar aracılığıyla iletişim kurulması, etkilenen yerleşimlerde basılı dokümanların sunulması ve mümkün olduğu durumlarda Proje web sitesi de dâhil olmak üzere çevrimiçi kanallar üzerinden bilgilendirme yapılması gibi erişilebilir iletişim kanalları aracılığıyla gerçekleştirilecektir. Bilgilendirmeye ilişkin kanıtlayıcı dokümanlar Tosçelik tarafından muhafaza edilecektir.

Katılım sürecinin üçüncü aşaması (ÇSED Raporu'nun Açıklanması), ÇSED Raporu'nun kamuya açıklanmasını ve kamuya açık danışma toplantılarının düzenlenmesini içerecektir; bu toplantıların sayısı ve yerleri, Türkiye'deki geçerli yasal çerçeveye uygun olarak yetkili çevre otoritesi tarafından belirlenecektir. Bu aşamada, yerel yetkililer bilginin yayılmasını kolaylaştırmada ve kamuoyundan gelen görüşlerin toplanıp çevre otoritesine iletilmesinde önemli bir rol oynayacaktır.

Buna ek olarak ve uluslararası iyi uygulamalarla uyumlu olarak, Etkilenen Topluluklar ve uygun olduğu durumlarda belirli geçim kaynaklarına sahip gruplar ve savunmasız paydaşlarla hedef odaklı katılım faaliyetleri yürütülecektir. Bu istişarelerin sonuçları, ÇSED gözden geçirme ve karar alma sürecine önemli bir katkı sağlayacaktır.

Katılım, aşağıdaki temel iyi uygulama ilkelerine dayalı olacaktır:

- Zamanında gerçekleştirme: Önemli konuların dikkate alınmasını ve paydaşların Proje kararlarına katkı sağlayabilmesini sağlamak;
- Katılım etkinlikleri ve toplantılarından önce, bilgilerin kolayca anlaşılabilir formatlarda ve kültürel açıdan uygun teknikler kullanılarak yaygınlaştırılması;
- Cinsiyet eşitliği; mümkün olduğunda, katılım etkinliklerinde kadınların yaklaşık %50, erkeklerin ise %50 oranında katılım sağlanması hedeflenmektedir;
- Manipülasyon ve zorlamadan uzak olma; ve
- Danışılan paydaşların kayıtları, gündeme getirilen konular, üzerinde mutabık kalınan takip eylemleri ve çözülmemiş endişeler dahil olmak üzere paydaş katılım faaliyetlerinin sistematik bir şekilde belgelenmesi; ve
- Paydaşların katkılarının Proje tasarımı, etki azaltma önlemleri ve yönetim planlarını nasıl etkilediğini göstermek için şeffaf geri bildirim mekanizmaları.

5.3 ÖNERİLEN YAYGINLAŞTIRMA STRATEJİSİ

Tablo 5-2 geçerli ulusal mevzuat, IFC Performans Standartları ve diğer ilgili uluslararası iyi uygulama gerekliliklerine uygun olarak geliştirilen önerilen paydaş katılım yaklaşımını sunmaktadır. İlgili iletişim bilgileri ve başvuru kanalları da dahil olmak üzere PKP ve Proje

şikayet mekanizması, ÇSED bilgilendirme paketinin bir parçası olarak Türkçe ve İngilizce dillerinde yayınlanacaktır.

Tablo 5-2 – ÇSED süreci boyunca önerilen bilgilendirme stratejisi

Aşama	Amaç	Ana Faaliyetler	Ana Çıktılar
Başlangıç Katılımı (Proje sunumu)	• Proje kapsamı, geçerli paydaş katılımı gereklilikleri ve ilgili paydaş grupları hakkında ilk aşamada bir anlayış oluşturmak	• Paydaş katılımı yaklaşımı konusunda uyum sağlamak amacıyla proje ekibi ile ÇSED danışmanları arasında iç başlangıç toplantıları düzenlenmesi; • Türkiye'de paydaş katılımına ilişkin yasal ve kurumsal gerekliliklerin ön incelemesi	İlk katılım çerçevesi; Paydaş kategorilerinin ön belirlenmesi
Kapsam Belirleme Bilgilendirme	• Paydaşları önerilen Proje ve ÇSED süreci hakkında bilgilendirmek; • Projeyi ilgilenen ve etkilenen taraflara açıklamak; • ÇSED kapsamının belirlenmesini desteklemek üzere ilk yorumları, endişeleri ve görüşleri toplamak	• Ulusal yasal gerekliliklere uygun olarak kamuoyu danışma süreci yürütülmesi; • Proje ve ÇSED sürecinin tanıtımı; • Paydaşların görüş ve sorularının toplanması; • Çevresel ve sosyal sorunların ön tanımlanmasını desteklemek amacıyla sahada görsel doğrulama yapılması;	Halk istişaresinin kaydı (tutanaklar ve/veya katılım kayıtları); Paydaşların yorum ve yanıtlarının özeti; ÇSED kapsamının tanımlanmasına yönelik girdiler

Aşama	Amaç	Ana Faaliyetler	Ana Çıktılar
Etki Değerlendirme Faaliyetleri (saha başlangıç durumu)	• Çevresel ve sosyal koşulların tam olarak anlaşılmasını ve yerel bakış açıları ile endişelerin değerlendirme sürecine dahil edilmesini sağlamak	• Saha incelemesi ve etki değerlendirmesi yapmak üzere saha ziyareti.	Paydaş veri tabanının güncellenmesi; Etki değerlendirmesi ve etki azaltma önlemlerine girdi ve katkı
ÇSED Açıklaması	• Belirlenen etkiler ve önerilen etki azaltma önlemlerini paydaşlarla görüşmek ve onların görüşlerini almak; ve • Paydaşlara ÇSED Taslak Raporu hakkında görüş bildirme fırsatı sunulması.	• ÇSED Raporu taslağının ilgili çevre makamlarına sunulması ve diğer kilit makamlara ve paydaşlara dağıtılması. Konsorsiyum, raporun kamuoyuna duyurulmasından sorumlu olacaktır. • En iyi uygulamalara uygun olarak, QDE, ÇSED Taslak Raporunu yorumlara açık olarak halka açık yerlerde sunacaktır. • ÇSED Raporu Taslağı'nın mevcut olduğu, Türkiye'deki gazetelerde (ve ayrıca gazete ilanlarında) ilan edilecek ve kamuoyunun incelemesine sunulacaktır. • Ayrıca, EİH dahil olmak üzere ÇED kararları sunulacaktır. • Katılım materyallerinin (Teknik Olmayan Özet (TOÖ), posterler vb.) dağıtımı. • Finansal sözleşmenin imzalanmasından önce, ÇSED, ilgili insan hakları ve iklim değişikliği risk bilgileri, İnsan Hakları Etki Değerlendirmesi (İHED) (tam metin veya özet formatında), ADHMP ve şikayet mekanizmasını içeren PKP, Türkçe ve İngilizce olarak çevrimiçi olarak yayınlanacaktır. ÇSED Teknik Olmayan Özet (TOÖ), PKP özeti ve şikayet mekanizması bilgileri de IFC PS1 paragraf 29 ve EP4 gerekliliklerine uygun olarak yayınlanacaktır. • Bu belgelerin basılı kopyaları, muhtarlar/yerel yetkililer aracılığıyla etkilenen yerleşim yerlerinde Türkçe olarak sunulacaktır. ÇSED Teknik	ÇSED Raporu Taslağı; Belirlenen etkiler ve tespit edilen etkiler ve etki azaltma önlemleri; Bildirim materyali; Toplantı tutanakları ve/veya sorunlar ve yanıt raporu; ve Güncellenmiş PKP.

Aşama	Amaç	Ana Faaliyetler	Ana Çıktılar
		Olmayan Özet (TOÖ), PKP özeti ve şikayet mekanizması bilgileri, etkilenen toplulukların erişimini kolaylaştırmak amacıyla halka açık yerlerde ve topluluk temsilcileri aracılığıyla sunulacaktır. • Açıklama süresi boyunca paydaşlar, Proje web sitesi, e-posta, telefon, QR kodu, şikayet formları, şikayet kutuları, TİG ile iletişim ve yüz yüze iletişim yoluyla görüşlerini iletebileceklerdir. Alınan görüşler kaydedilecek ve paydaş katılımı veri tabanı aracılığıyla yanıtlanacaktır. Paydaşlara, açıklanan belgeleri incelemek ve görüşlerini sunmak için makul bir süre tanınacaktır. • Açıklama süresi boyunca alınan tüm görüşler belgelenecek ve bir Sorunlar ve Yanıtlar Raporu aracılığıyla ele alınacaktır; bu raporda, paydaşların geri bildirimlerinin nasıl değerlendirildiği ve uygun olduğu durumlarda Proje belgelerine nasıl dahil edildiği kaydedilecektir. • ÇSED Raporu taslağına ilişkin istişare. Bu, aşağıdakileri içerecektir: ○ ÇSED taslağında etkilerin belirlenmesi ve önerilen hafifletme önlemleri ○ Belirlenen etkilerle ilgili paydaşların endişe ve görüşlerinin tespit edilmesi; ○ Önerilen etki azaltma önlemlerinin etkinliği ve uygunluğunun değerlendirilmesinde paydaşların katılımı; ve ○ Gerekli hallerde taslak ÇSED Raporu'na yapılacak düzeltme veya eklemelerin belirlenmesi. ○ Proje uygulaması sırasında Proje etkilerinde, hafifletme önlemlerinde veya paydaşların endişelerinde önemli değişiklikler ortaya çıkması halinde, güncellenmiş ÇSED paketi belgeleri ve paydaş katılım materyalleri yeniden kamuoyuna açıklanacaktır.	

Aşama	Amaç	Ana Faaliyetler	Ana Çıktılar
Geçim Kaynakları Restorasyon Planı (GKRP) Açıklama ve Danışma	• Uygun olduğu durumlarda, projeye özgü Geçim Kaynakları Restorasyon Planı (GKRP) etkilenen paydaşlara açıklamak; ve • Etkilenen paydaşların geçim kaynaklarının yeniden kazanılmasına yönelik önlemlerin geliştirilmesi ve uygulanmasına katılımını sağlamak.	• Uygun olduğu durumlarda, projeye özgü GKRP'nin etkilenen arazi sahiplerine, resmi arazi kullanıcılarına, gayri resmi arazi kullanıcılarına, çiftçilere ve hayvancılıkla uğraşanlara açıklanması; • Uygunluk kriterleri, geçim kaynaklarının yeniden tesisine yönelik tedbirler, tazminat ilkeleri ve şikayet mekanizması prosedürleri hakkında bilgi sağlanması; • Etkilenen paydaşlar ve topluluk temsilcileriyle istişare toplantıları ve bireysel görüşmeler yapmak; • Geçim kaynaklarının yeniden tesisine yönelik tedbirlerle ilgili paydaşların görüş ve endişelerinin toplanması ve belgelenmesi; • Önemli değişikliklerin meydana geldiği durumlarda güncellenmiş GKRP belgelerinin açıklanması; • Paydaşlara, proje web sitesi, e-posta, telefon, şikayet formları, şikayet kutuları, TİG ile iletişim ve yüz yüze iletişim yoluyla görüşlerini iletme fırsatlarının sunulması; ve • Görüşlerin ve yanıtların paydaş katılım veri tabanı aracılığıyla belgelenmesi	Uygulanabilir olduğu durumlarda, projeye özgü Geçim Kaynakları Restorasyon Planı (GKRP); Toplantı tutanakları ve katılım listeleri; Paydaş yorumları Güncellenmiş GKRP belgeleri; Güncellenmiş paydaş veri tabanı.

5.4 DANIŞMA İÇİN ÖNERİLEN STRATEJİ

Proje, paydaşlarla iletişim kurmak için çok çeşitli kanalları kullanacaktır. Paydaş katılım stratejisi aşağıdaki tabloda sunulmuştur.

Tablo 5-3 – Danışma için önerilen strateji

Paydaş Kategorisi	Paydaş Grubu	İsteğe Bağlı Bildirim/Danışma Yöntemleri	Takvim / Sıklık	Önerilen Mekan / Konum	Sorumlu	Açıklanacak Temel Bilgiler
Başlıca Paydaşlar/Etkilenen Taraflar	Projeden Etkilenen Kişiler	• Proje tanıtım toplantıları • Yerel medyada yayınlanan basın bültenleri. • Bilgilendirme broşürleri ve kitapçıklar • Genel Odak Grubu Toplantısı (OGT), (uygun olduğu hallerde, savunmasız gruplarla ayrı odak grubu toplantıları) • Şikayet Giderme Mekanizması (ŞGM)	Proje süresince aylık olarak	• Köy Muhtarlıkları • Köy Toplantı Alanları • Proje Sahasındaki Ofis	Yüklenici Alt yüklenici Tosçelik	Proje kapsamı, inşaat takvimi, etkiler, etki azaltma önlemleri, ŞGM erişimi, istihdam fırsatları
	EİH arazi edinimi ve irtifak hakkı kısıtlamalarından etkilenen PEK'ler	• Parsel bazında istişareler, hak bildirim toplantıları, geçim kaynaklarının yeniden sağlanmasına yönelik istişareler, ŞGM	Arazi edinimi ve GKRP uygulaması süresince	EA içindeki yerleşim	Tosçelik / TİG / Sosyal Ekip	Parsel bazında etkiler, tazminat ilkeleri, irtifak hakkı kısıtlamaları, geçim kaynaklarının yeniden sağlanmasına yönelik tedbirler, son başvuru tarihleri

Paydaş Kategorisi	Paydaş Grubu	İsteğe Bağlı Bildirim/Danışma Yöntemleri	Takvim / Sıklık	Önerilen Mekan / Konum	Sorumlu	Açıklanacak Temel Bilgiler
	Etkilenme olasılığı bulunan kişiler ve diğer topluluk üyeleri	• Proje tanıtım toplantıları • Yerel medyada basın bültenleri • Bilgilendirme panoları • Broşürler • Odak grup toplantıları • ŞGM farkındalık oturumları	Projenin tüm süresi boyunca	Proje alanı	Tosçelik / EPC Yüklenicisi	Proje kapsamı, inşaat takvimi, etkiler, etki azaltma önlemleri, ŞGM erişimi, istihdam fırsatları
	Yükleniciler, alt yükleniciler ve birincil tedarikçiler	• Çevre ve Güvenlik oryantasyon eğitimi, Tedarikçi Davranış Kuralları iletişimi, çalışan şikayetleri konusunda farkındalık, iş güvenliği toplantıları	Mobilizasyon öncesinde ve inşaat süresince periyodik olarak	Proje sahası ve yüklenici tesisleri	Tosçelik / EPC Yüklenicisi	Davranış Kuralları, CSİ/CT önleme, çalışan hakları, İSG yükümlülükleri, şikayet mekanizması, tedarik zinciri beklentileri
İkincil Paydaşlar/Diğer İlgili Taraflar	Ulusal Hükümet (Düzenleyici ve Yürütme Kurumları)	• Proje tanıtım toplantıları • Çalıştaylar • Telefon/e-posta/yazılı mektuplar yoluyla resmi yazışmalar • E-posta iletişimi	Üç ayda bir ve gerektiğinde	Devlet daireleri / çevrimiçi toplantılar	Tosçelik Yönetimi / Sosyal Ekip	Proje izinleri, mevzuata uygunluk güncellemeleri, izleme sonuçları, arazi edinim süreci güncellemeleri
	İl Düzenleme Kurumları	• Proje tanıtım toplantıları • Çalıştaylar	Üç ayda bir	Belediyeler ve valilikler	Tosçelik / TİG	Proje güncellemeleri, trafik üzerindeki

Paydaş Kategorisi	Paydaş Grubu	İsteğe Bağlı Bildirim/Danışma Yöntemleri	Takvim / Sıklık	Önerilen Mekan / Konum	Sorumlu	Açıklanacak Temel Bilgiler
		• Telefon/e-posta/yazılı mektuplar yoluyla yazışmalar				etkiler, yerel istihdam fırsatları, acil durum hazırlığı
	İlçe ve Belediye İdaresi	• Proje tanıtım toplantıları • Danışma toplantıları. • ŞGM • Toplumsal Cinsiyete Dayalı Şiddet (CDŞ) ve Cinsel Taciz (CT), ŞGM ve şikayet kanalları/gizlilik ve anonim şikayetler konusunda farkındalık oturumları/eğitimler	Üç ayda bir	Belediyeler ve kaymakamlıklar	Tosçelik / TİG	Proje güncellemeleri, trafik üzerindeki etkiler, yerel istihdam fırsatları, acil durum hazırlıkları
	Sivil Toplum Ortaklar ve Potansiyel Ortaklar Medya	• Proje tanıtım toplantıları • Belirlenmiş kamusal alanlarda (ilgili dillerde) basılı materyallerin dağıtımı. • Danışma toplantıları. • Bilgilendirme broşürleri ve kitapçıklar • ŞGM	Projenin başlangıcında ve sonrasında her yıl	Etkilenen yerleşim yerlerindeki halka açık mekanlar	Tosçelik / Sosyal Ekip	Çevresel ve sosyal etkiler, savunmasız grupların dahil edilmesine yönelik önlemler, sonuçların izlenmesi
Savunmasız Gruplar (Potansiyel)	Gıda güvencesi olmayan veya SYDV sosyal yardımına bağımlı haneler; ve (vii) okuma yazma bilmeyen yetişkinler	• Yerel medya, • Topluluk yapıları ve yerel yönetim • Okullar, camiler ve sağlık merkezleri • Cinsiyet eşitliği/cinsiyete dayalı şiddet ve cinsel istismar, ŞGM ve şikayet kanalları/gizlilik ve anonim şikayetler konusunda farkındalık oturumları/eğitimler	Projenin tüm süresi boyunca	Etkilenen topluluklar içinde	TİG / Sosyal Ekip	Geçim kaynaklarına ilişkin riskler, istihdam fırsatları, ŞGM erişimi, CSİ/CT gizli bildirim kanalları

Paydaş Kategorisi	Paydaş Grubu	İsteğe Bağlı Bildirim/Danışma Yöntemleri	Takvim / Sıklık	Önerilen Mekan / Konum	Sorumlu	Açıklanacak Temel Bilgiler
		• Sözlü • Topluluk duyurusu • Topluluklar içindeki yakın yerlerde düzenlenen odak grup toplantıları				
	Kadınların hane reisi olduğu haneler	• Odaklanmış istişareler, sözlü bilgilendirmeler, uygun durumlarda sadece kadınlara yönelik odak grup toplantıları	Proje döngüsü boyunca	Etkilenen topluluklar içinde	TİG / Sosyal Ekip	Geçim kaynaklarına ilişkin riskler, istihdam fırsatları, ŞGM erişimi, CSİ/CT gizli bildirim kanalları
	65 yaş ve üzeri yaşlılar	• Topluluk toplantıları, sözlü duyurular, gerektiğinde ev ziyaretleri	Proje döngüsü boyunca	Etkilenen yerleşim yerleri	TİG / Sosyal Ekip	Proje takvimi, erişim kısıtlamaları, sağlık ve güvenlik önlemleri, şikayet kanalları
	Okuma yazma bilmeyen kişiler	• Sözlü iletişim, görsel materyaller, basitleştirilmiş grafikler, odak grup toplantıları	Projenin tüm süresi boyunca	Etkilenen yerleşim yerleri	TİG / Sosyal Ekip	Projenin etkileri, etki azaltma önlemleri, ŞGM erişim prosedürleri

Paydaş Kategorisi	Paydaş Grubu	İsteğe Bağlı Bildirim/Danışma Yöntemleri	Takvim / Sıklık	Önerilen Mekan / Konum	Sorumlu	Açıklanacak Temel Bilgiler
	Türkçe konuşmayan kişiler	• Mümkün olduğunda çevrilmiş materyaller, sözlü bilgilendirmeler, dil desteği, basitleştirilmiş iletişim	Proje döngüsü boyunca	Etkilenen yerleşim yerleri ve çalışma alanları	TİG / Sosyal Ekip	Proje bilgileri, çalışan / topluluk hakları, şikayet mekanizmasına erişim, arazi edinim süreci
	Engelli ve kronik hastalığı olan kişiler	• Topluluğa yönelik duyurular, odak grup toplantıları, • Odaklanmış toplantılar, erişilebilir iletişim desteği, Braille, mümkün olduğunda sesli/işaret dili desteği	Projenin tüm süresi boyunca	Erişilebilir topluluk mekanları	TİG / Sosyal Ekip	Erişilebilir şikayet kanalları, projenin etkileri, sağlık ve güvenlik hususları
	Seslikaya ve Altay'daki Afgan çoban aileleri, Bereket ve Kemalpaşa'daki Suriyeli tarım aileleri ve Badak'taki ülke içi göçmenler dahil olmak üzere göçmen ve mülteci haneleri	• Özel ihtiyaçlar gerektirir (açık mesajlar, basit dil, anlaşılması kolay grafikler ve illüstrasyonlar, altyazılar) • Göçmen/mülteci hanelere ve Türkçe konuşmayan kişilere, proje bilgilerine ve şikayet mekanizmasına eşit erişim sağlamak amacıyla hedef odaklı sözlü bilgilendirmeler, basitleştirilmiş materyaller ve gerektiğinde dil desteği sağlanacaktır.	Projenin tüm süresi boyunca	Erişilebilir topluluk mekanları	TİG / Sosyal Ekip	Erişilebilir şikayet kanalları, projenin etkileri, sağlık ve güvenlik hususları

Acil Durumlarla İlgili Paydaş Katılımı

Acil durum senaryolarından potansiyel olarak etkilenebilecek topluluklar ve dış paydaşlar, Acil Durum Hazırlık ve Müdahale Planı (ADHMP) ile koordineli olarak ilgili acil durum riskleri, bildirim kanalları, gerekli eylemler ve irtibat noktaları konusunda bilgilendirilecektir. Acil durumla ilgili bilgiler, muhtarlar, yerel yetkililer, topluluk toplantıları ve uygun olduğu durumlarda ilan panoları aracılığıyla duyurulacaktır.

Projenin birincil paydaşları (Proje'den Etkilenen Kişileri ve EİH kapsamında arazi edinimi ve irtifak hakkı kısıtlamalarından etkilenen PEK'ler) ile acil durumlara ilişkin bilgiler ve ADHMP dokümanları hakkında bilgilendirilecek kırılgan gruplar.

Biyoçeşitlilik Konularında Katılım

Düzenleyici kurumlar ve etkilenen topluluklarla yapılacak istişarelere ek olarak, Proje, uygun olduğu durumlarda ilgili kamu kurumları, üniversiteler, sivil toplum kuruluşları ve diğer doğa koruma kuruluşları da dâhil olmak üzere biyolojik çeşitlilikle ilgili paydaşlarla hedefli paydaş katılımı gerçekleştirecektir. Bu paydaş katılımı, saha hazırlığı ve bitki örtüsünün temizlenmesi faaliyetlerinden önce gerçekleştirilecek olup, Projenin Önemli Biyolojik Çeşitlilik Alanları (KBA'lar) ile etkileşimine, biyolojik çeşitlilik değerleri üzerindeki potansiyel etkilerine ve önerilen etki azaltma ve koruma önlemlerine odaklanacaktır.

Bu paydaş katılım sürecinden ortaya çıkan görüş, tavsiye ve sonuçlar, Biyolojik Çeşitlilik Yönetim Planı (BMP) ve Biyolojik Çeşitlilik Eylem Planı'nın (BAP) uygulanması ile periyodik olarak gözden geçirilmesi ve güncellenmesi süreçlerinde dikkate alınacaktır.

5.5 SAVUNMASIZ GRUPLARIN GÖRÜŞLERİNİN DAHİL EDİLMESİNE YÖNELİK ÖNERİLEN STRATEJİ

Proje faaliyetlerinin uygulanması için, Projenin etki alanının sosyo-ekonomik özelliklerine dayalı olarak ÇSED sürecinde belirlenen potansiyel olarak savunmasız grupların görüşlerinin entegrasyonunu sağlamak üzere özel mekanizmalar oluşturulacaktır.

Tosçelik Niğde Güneş Enerjisi Santrali Projesi bağlamında, potansiyel olarak savunmasız gruplar arasında, diğerlerinin yanı sıra, düşük gelirli haneler, küçük ölçekli çiftçiler, yaşlılar, kadınların hane reisi olduğu haneler, eğitim düzeyi düşük bireyler, göçmenler ve bilgiye erişimde veya kamu danışma süreçlerine etkin bir şekilde katılmada zorluklarla karşılaşabilecek diğer kişiler yer alabilir. Göçmen/mülteci hanelere ve Türkçe konuşmayan kişilere, Proje bilgilerine ve şikayet mekanizmasına eşit erişimlerini sağlamak amacıyla hedef odaklı sözlü bilgilendirmeler, basitleştirilmiş materyaller ve gerektiğinde dil desteği sağlanacaktır.

Uygun olduğu durumlarda, danışma sürecinin farklı aşamalarında, bu grupların endişelerinin, beklentilerinin ve önerilerinin yeterince dikkate alınmasını sağlamak amacıyla küçük ölçekli toplantılar veya odak grup toplantıları gibi hedef odaklı katılım faaliyetleri yürütülecektir.

Proje, yürürlükteki ulusal yasal gereklilikler ve uluslararası iyi uygulamalarla uyumlu olarak, erişilebilir, şeffaf ve bağlama uygun bir Şikayet Giderme Mekanizması (ŞGM) uygulayacaktır. Bu mekanizma, yerel topluluklara uygun şekilde duyurulacak ve savunmasız gruplar da dahil olmak üzere tüm bireyler tarafından erişilebilir olacaktır. ŞGM'nin işleyişi ve izlenmesi, Projenin Çevresel ve Sosyal Ekibi tarafından sağlanacaktır.

5.6 PKP'NİN UYGULANMASINDA GENEL ROLLER VE SORUMLULUKLAR

Bu bölümde, Tosçelik Niğde Güneş Enerjisi Santrali Projesi için PKP'nin uygulanmasına ilişkin ön organizasyon yapısı ve ilgili yönetim işlevleri açıklanmaktadır.

PKP'nin genel yönetimi, koordinasyonu ve uygulanması ile ilgili görevler, Çevre ve Sosyal Danışmanlarının ve projenin yürütülmesinde yer alan yüklenicilerin desteğiyle Proje Sahibi (Tosçelik) tarafından üstlenilecektir.

PKP'nin başarılı bir şekilde uygulanması, yürütme ve yönetim için sorumlulukları açıkça tanımlanmış personelin atanmasını gerektirir. Ayrıntılı Proje şartnameleri halen geliştirme aşamasında olup organizasyon yapısı gerektiğinde değiştirilebilir; ancak PKP'nin etkin bir şekilde uygulanmasını sağlamak için en azından aşağıda özetlenen rollerin organizasyon yapısına dahil edilmesi esastır.

Tablo 5-4 – Temel Roller ve Sorumluluklar

Rolleri	Sorumluluklar
Ç&S Ekibi	• PKP'nin sahada uygulanmasını koordine etmek ve Proje Uygulama Birimi'ne (PUB) rapor vermek; • Hükümet yetkilileriyle etkileşimler, bilgi ifşa düzeylerinin belirlenmesi ve danışma materyallerinin hazırlanması dahil olmak üzere paydaş katılım faaliyetlerini koordine etmek; • Paydaş katılımı veri tabanının güncel kalmasını sağlamak; • Gerektiğinde paydaşların belirlenmesi, analizi ve haritalandırılmasına ilişkin güncellemeler dahil olmak üzere PKP uygulamasını izlemek ve raporlamak
Sosyal Uzman	• Ç&S Ekibi ile yakın işbirliği içinde PKP'yi uygulamak; • Bu konuyu planlanan Proje toplantılarına dahil ederek, işgücü ve etkilenen topluluklar arasında Şikayet Giderme Mekanizması (ŞGM) konusunda farkındalık yaratmak; • Topluluk farkındalık programları ve iletişim stratejisi dahil olmak üzere, projenin çevresel ve sosyal taahhütlerinin etkili bir şekilde uygulanmasını sağlamak için iç paydaşlarla (PUB, yükleniciler, alt yükleniciler, hizmet sağlayıcılar vb.) koordinasyon sağlayın
Topluluk İrtibat Görevlisi (TİG)	• Sosyal Uzmanın rehberliğine uygun olarak saha düzeyinde katılım faaliyetlerini yürütmek; • Topluluk haritalandırmasını ve katılım sonuçlarının özetlerinin hazırlanmasını desteklemek (örn. toplantı tutanakları ve danışma kayıtları)

Rolleri	Sorumluluklar
Yükleniciler / Alt Yükleniciler	• PKP'de belirtilen gerekliliklere ve standartlara uymak; • Çalışma kapsamlarına uygun olarak paydaş katılım faaliyetlerinin uygulanmasında işbirliği yapmak; • Sözleşmedeki yükümlülükler ile Projenin çevresel ve sosyal taahhütlerine uygun olarak sözleşme kapsamındaki işleri yerine getirmek

6 PAYDAŞ KATILIM FAALİYETLERİ

6.1 GİRİŞ

Bu bölüm, ÇSED sürecinin bir parçası olarak yürütülen paydaş katılım faaliyetlerinin bir özetini ve bu etkileşimlerden elde edilen başlıca bulguları sunmaktadır. Uygulanan nitel ve nicel metodolojiler, danışılan paydaş grupları, gündeme getirilen temel konular ve sunulan öneriler özetlenmektedir. Bu bölümün amacı, katılım süreci boyunca toplanan kanıtları bir araya getirmek ve paydaşların katkılarının etki değerlendirmesine ve uygun etki azaltma ve yönetim önlemlerinin geliştirilmesine nasıl yön verdiğini göstermektir.

6.2 PAYDAŞ KATILIM FAALİYETLERİNİN ÖZETİ

Paydaş katılım süreci boyunca, proje kapsamında şeffaf iletişimi teşvik etmek, güven oluşturmak ve paydaşların görüşlerini proje planlamasına ve karar alma süreçlerine dahil etmek amacıyla bir dizi faaliyet yürütülmüştür. Bu faaliyetler, sürecin farklı aşamalarında sürekli olarak gerçekleştirilmiş olup şunları içermektedir:

- Danışma Çalıştayı: Proje önerileri ve olası etkiler hakkında geri bildirim toplamak amacıyla topluluk üyeleri, yerel yetkililer ve çıkar gruplarıyla düzenlenmiştir.
- Bire Bir Toplantılar: Belirli çıkar ve sorunları ele almak amacıyla hükümet yetkilileri, iş dünyası liderleri ve topluluk temsilcileri dahil olmak üzere kilit paydaşlarla gerçekleştirilmiştir.
- Halk Bilgilendirme Oturumları: Bilgi paylaşımı ve diyalog için açık forumlar sağlanarak farkındalık artırıldı ve geniş katılım teşvik edildi.
- Sürekli İletişim: Haber bültenleri, e-postalar ve proje web sitesi aracılığıyla sürdürülerek, güncel bilgiler sunulmuş ve sürekli görüş bildirme fırsatları sağlanmıştır.

Saha çalışmasından önce, projenin etki alanı içindeki hane halkları, muhtarlar ve kurumsal paydaşlar tespit edildi. Saha faaliyetlerinden önce ve sırasında telefon yoluyla ilk teması kurmak ve randevuları ayarlamak için çaba gösterildi. Bu aşama, paydaş haritalandırmasına, yerel yetkililerle koordinasyona ve yerel uygunluk ve koşullara uygun olarak saha çalışması takviminin teyit edilmesine odaklandı.

26–27 Ocak 2026 tarihleri arasında, Badak, Seslikaya, Bereke, Altay ile Kemalpaşa ve Alpağut mahalleleri dahil olmak üzere Bor ve Ulukışla ilçelerindeki yerleşim yerlerinde ÇSED düzeyinde katılım faaliyetleri gerçekleştirilmiştir. Muhtarlarla toplantılar, hane halkı görüşmeleri ve odak grup toplantıları düzenlenmiştir.

Bu istişarelerden ortaya çıkan başlıca konular arasında kuraklık koşulları, sınırlı su mevcudiyeti, sondaj kuyularına bağımlılık ve başlıca geçim kaynağı olarak hayvancılık yer aldı. Mevsimsel hareketlilik ve yaylacılık uygulamaları, yerleşim düzenlerini ve ekonomik faaliyeti etkileyen önemli özellikler olarak belirlendi. Bazı yerlerde, düşük yerleşik nüfus, yas dönemleri ve ilçe

merkezlerinde yaşayan sakinlerin yüksek oranı, hane halkının erişimini kısıtladı ve uyarlanabilir katılım yaklaşımları gerektirdi.

28–29 Ocak 2026 tarihlerinde, katılım faaliyetleri il ve ilçe düzeylerindeki kurumsal paydaşları da kapsayacak şekilde genişletilmiştir. Belediyeler, il ve ilçe müdürlükleri, meslek odaları, kooperatifler, sendikalar ve sivil toplum kuruluşlarıyla istişareler gerçekleştirilmiştir. Bu toplantılar, bölgenin sosyo-ekonomik yapısı, tarım ve hayvancılık uygulamaları, çevresel koşullar ve yerel kalkınma dinamikleri hakkında tamamlayıcı bilgiler sağlamıştır.

Mevcut projeyle ilgili deneyimleri ve algılanan etkileri daha iyi anlamak amacıyla Badak, Seslikaya ve çevresindeki yerleşim yerlerinin yakınında bulunan güneş enerjisi santrali (GES) işletmecileriyle ek istişareler gerçekleştirildi. Bazı köylerde hane halkına ulaşmanın sınırlı olması nedeniyle, muhtarların yönlendirmelerine dayalı telefon görüşmeleri ve yakın mahallelerde daha fazla görüşme yapılması gibi alternatif önlemler uygulandı.

Genel olarak, paydaş katılım faaliyetleri planlanan metodolojiye uygun olarak yürütülürken, kırsal nüfus yoğunluğunun düşük olması, mevsimsel hareketlilik ve sosyal hassasiyetler gibi yerel kısıtlamaları dikkate alacak esneklik de korunmuştur. Bu zorluklara rağmen, katılım sürecinin ÇSED ile ilgili yerel sosyal, ekonomik ve kültürel koşulları yeterince yansıtan veriler sağladığı kabul edilmektedir.

Tablo 6-1 - ÇSED aşamasında paydaş katılımının özeti

					Nitel Anket Araçları								
		Bağlı birim		Tarih	Derinlemesine görüşme	Katılımcı(lar)		OGT (DHBG veya PEK)	Katılımcı(lar)		Kurumsal görüşme	Katılımcı(lar)	
	Yer	İl	İlçe			Kadın	Erkek		Kadın	Erkek		Kadın	Erkek
1	Badak Köyü	Niğde	Bor	26.01.2026	Kalyon Güneş Enerji Santrali – Güvenlik Görevlisi		1						
2	Badak Köyü	Niğde	Bor	26.01.2026	Badak Köyü Camii – İmam		1						
3	Seslikaya Köyü	Niğde	Bor	26.01.2026	Kalyon Güneş Enerji Santrali – Güvenlik Görevlisi		1						
4	Badak Köyü	Niğde	Bor	26.01.2026				Çiftçi/Hayvancılık Yetiştiricileri Odak Grup Toplantısı	2	3			
5	Bereket Köyü	Niğde	Bor	26.01.2026				Kadın Odak Grup Toplantısı	4				
6	Alpağut Mahallesi	Niğde	Ulukışla	27.01.2026							Ulukışla 42 Nolu Motorlu Taşıtlar Kooperatifi		1
7	Seslikaya Köyü	Niğde	Bor	27.01.2026				Göçmen Odak Grup Toplantısı	2	3			
8	Kemalpaşa Mahallesi	Niğde	Ulukışla	28.01.2026				Kadın Odak Grup Toplantısı	6				
9	Alpağut Mahallesi	Niğde	Ulukışla	28.01.2026							Toro Ulukışla Kadın Kooperatifi	1	
10	Niğde	Niğde	Merkez	28.01.2026							Niğde Belediyesi İklim Değişikliği ve Sıfır Atık Müdürlüğü		1
11	Niğde	Niğde	Merkez	28.01.2026							Niğde Tarım ve Ormancılık İl Müdürlüğü – Çevre Mühendisi		1
12	Niğde	Niğde	Merkez	28.01.2026							Niğde Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği İl Müdürlüğü		1
13	Niğde	Niğde	Merkez	28.01.2026							Meram Elektrik Dağıtım A.Ş. – Niğde 1 İşletmesi		1
14	Kemalpaşa Mahallesi	Niğde	Ulukışla	28.01.2026							Ulukışla Belediyesi		1
15	Kemalpaşa Mahallesi	Niğde	Ulukışla	28.01.2026							Ulukışla Belediyesi		1
16	Kemalpaşa Mahallesi	Niğde	Ulukışla	28.01.2026							Ulukışla Ziraat Odası		1
17	Kömürcü Köyü	Niğde	Merkez	28.01.2026							Niğde Kömürcü Köyü Alevi-Bektaşi Derneği		1
18	Seslikaya Köyü	Niğde	Bor	28.01.2026	Kalyon Güneş Enerjisi Santrali ziyaret edildi. Güvenlik görevlisi daha önce Badak Köyü'nde görüşülmüş olduğundan, sadece fotoğraf çekildi.								
19	Seslikaya Köyü	Niğde	Bor	28.01.2026	Smart Verde Güneş Enerjisi Santrali – Güvenlik Görevlisi		1						
20	Emen Köyü	Niğde	Bor	28.01.2026	EcoGreen – G4 BOR-2 Günel Güneş Enerjisi Santrali - Operasyon Müdürü		1						
21	Bor İlçesi	Niğde	Bor	29.01.2026							51 Haber Gazetesi		1
22	Bor İlçesi	Niğde	Bor	29.01.2026							Bor Belediyesi		1
23	Bor İlçesi	Niğde	Bor	29.01.2026							Niğde İl Tarım ve Orman Müdürlüğü	1	
24	Bor İlçesi	Niğde	Bor	29.01.2026							Bor Ziraat Odası		1
25	Bor İlçesi	Niğde	Bor	29.01.2026							Niğde İli Damızlık Sığır Yetiştiricileri Birliği – Bor İrtibat Bürosu	1	
26	Bor İlçesi	Niğde	Bor	29.01.2026							Bor Kadın Kooperatifi	1	

Yerleşim	Tarih	Nicel Anket Araçları	
		Hane halkı anketi	Muhtar anketi
Alpagut	26.01.2026		
Altay			
Badak		23 hane halkıyla görüşme tamamlandı.	Muhtar ile görüşme tamamlandı.
Bereket		15 hane halkıyla görüşme tamamlandı.	Muhtar ile görüşme tamamlandı.
Kemalpaşa			
Seslikaya		21 hane halkı ile görüşme tamamlandı.	Muhtar ile görüşme tamamlandı.
Alpagut	27.01.2026	25 hane halkı ile görüşme tamamlandı.	Muhtar ile görüşme tamamlandı.
Altay		1 hane halkı ile görüşme tamamlandı.	
Badak			
Bereket			
Kemalpaşa		28 hane halkıyla görüşme tamamlandı.	Muhtar ile görüşme tamamlandı.
Seslikaya			
Alpagut	28.01.2026		
Altay			
Badak			
Bereket			
Kemalpaşa			
Seslikaya			
Alpagut	29.01.2026		
Altay		4 hane halkı ile görüşme tamamlandı.	Muhtar ile görüşme tamamlandı.
Badak			
Bereket			
Kemalpaşa			
Seslikaya			

Sonuçlar	Hane halkı anketi	Mevcut ise kalanlar	Muhtar anketi	Mevcut ise kalanlar
Alpagut	25	-	1	-
Altay	4	15	1	-
Badak	23	-	1	-
Bereket	20	5	1	-
Kemalpaşa	28	-	1	-
Seslikaya	21	-	1	-
Nihai Sonuçlar	**121**	**20**	**6**	**-**

6.3 PAYDAŞ GRUPLARI TARAFINDAN ORTAYA KONULAN AYRINTILI KONULAR

Aşağıdaki tablo, danışılan başlıca paydaş gruplarını, katılım süreci sırasında gündeme getirilen ana konuları ve bunların ÇSED'e ilişkin etkilerini özetlemekte olup, kurumsal, toplumsal ve sektöre özgü endişelerin teknik analizlere, proje planlamasına ve etki azaltma ve yönetim önlemlerinin tanımlanmasına nasıl sistematik bir şekilde entegre edilmesi gerektiğini vurgulamaktadır.

Tablo 6-2 - Ortaya Konulan Temel Konular ve ÇSED için Etkileri / Paydaş Danışma Kaydı, Tasarım Değişiklikleri ve Eylem Matrisi

Paydaş Grubu	Ortaya Konulan Konular	ÇSED için Etkileri	Kararlaştırılan Takip Eylemleri ve Azaltma Önlemleri	Tasarım Değişiklikleri / Proje Yanıtı	Çözülmemiş Endişeler ve Durum
PEK (Yerel sakinler)	Katılımcı hanelerin geri bildirimleri, görüşlerin ağırlıklı olarak olumlu olduğunu göstermektedir. Proje, temiz/yenilenebilir enerji üretimi, bölgesel yatırım ve potansiyel ekonomik faydalar bağlamında genel olarak desteklenmektedir. İstihdam fırsatları en sık vurgulanan beklenti olup, katılımcılar gençler için iş yaratılması, yerel istihdama öncelik verilmesi ve köy ekonomisine katkı sağlanması taleplerini öne çıkarmaktadır. Katılımcılar ayrıca, Projenin çevre, halk sağlığı, tarım veya hayvancılığı olumsuz etkilememesi koşuluyla olumlu görüşlerini dile getirmişlerdir. Bununla birlikte, bazı katılımcılar olumsuz görüşler ve endişeler dile	Katılımcılar tarafından en sık vurgulanan beklenti olarak belirlenen istihdam fırsatları, sosyo-ekonomik etki değerlendirmesinin kilit bir bileşenini oluşturacaktır. Projenin istihdam yaratma potansiyeli, yerel istihdam yaklaşımı ve köy ekonomisine olası katkıları analiz edilecek; Proje taahhütleri ve beklenti yönetimi tedbirleri ÇSED kapsamında tanımlanacaktır. Projeye verilen destek büyük ölçüde çevresel ve sektöre özgü etkilerin sınırlandırılmasına bağlı olduğundan, çevre kalitesi, toplum sağlığı, tarım ve hayvancılık üzerindeki potansiyel etkileri ayrıntılı olarak değerlendirilecektir. Bu bağlamda, tarım ve otlatma alanlarındaki azalma, arazi	**Yerel istihdam taahhütlerini yerine getirin, ŞGM'ye erişilebilirliği güçlendirin, etki azaltma önlemlerini düzenli olarak açıklayın ve tarım/hayvancılık üzerindeki etkileri izleyin.**	**Geleneksel hayvancılık koridorlarından kaçınmak için çit düzenini optimize etmek ve inşaat sırasında erişim düzenlemelerini iyileştirmek.**	Sıcaklık artışı ve mikro iklim etkileriyle ilgili uzun vadeli endişeler halen tartışılmaktadır ve Proje uygulaması sırasında izlenecektir.

Paydaş Grubu	Ortaya Konulan Konular	ÇSED için Etkileri	Kararlaştırılan Takip Eylemleri ve Azaltma Önlemleri	Tasarım Değişiklikleri / Proje Yanıtı	Çözülmemiş Endişeler ve Durum
	getirmiştir. Bu endişeler başlıca tarım ve otlak alanlarının azalması, hayvancılık faaliyetlerine yönelik olası zarar veya bu faaliyetlerin sona ermesi, sıcaklıkta olası artışlar ve doğa üzerindeki etkilerle ilgilidir. Ayrıca, çitle çevrili alanların hayvanların erişimini kısıtlayabileceği de belirtilmiştir. Buna ek olarak, bazı katılımcılar önceki projelerle ilgili olumsuz deneyimler nedeniyle Projeye karşı temkinli bir tutum sergilemiştir. Genel olarak, Projeye ilişkin algı olumludur; ancak bu olumlu tutum, büyük ölçüde çevresel etkilerin sınırlı kalacağı, yerel istihdam sağlanacağı ve köye somut faydalar sunulacağına dair beklentilere bağlı görünmektedir. Az sayıda katılımcısı, konuyla ilgili bir görüşü olmadığını veya yeterli bilgiye sahip olmadığını belirtmiştir.	kullanımındaki değişiklikler, erişim kısıtlamaları ve çit çekme gibi uygulamaların hayvancılık faaliyetleri üzerindeki etkileri analiz edilecektir. Önceki projelerle ilgili olumsuz deneyimlere yapılan atıflar dikkate alınacak ve paydaş katılımı, bilgilendirme faaliyetleri ile ŞGM, Proje planlama ve yönetim sistemlerinin ayrılmaz bileşenleri olarak ele alınacaktır. Az sayıda katılımcı arasında bilgi düzeyinin sınırlı olması veya görüş belirtilmemesi durumu, bilgilendirme ve paydaş katılım süreçleri kapsamında değerlendirilecektir.			
PEK (Yerel temsilciler)	Katılımcıların çoğunluğu, Tosyalı tarafından geliştirilen Niğde GES Projesi'nden haberdar	Arazi kullanımı ve tarımsal etkiler: Katılımcılar tarafından en sık dile getirilen konu, tarım arazilerinin	Danışma süreçleri güçlendirilecek, parsel bazında bilgiler açıklanacak, katılım	Katılım faaliyetleri ve bilgilendirme kanalları, daha erişilebilir ve sürekli danışma mekanizmalarını	Uzun vadeli tarımsal etkiler ve yerel faydaların yeterliliği konusunda bazı belirsizlikler

Paydaş Grubu	Ortaya Konulan Konular	ÇSED için Etkileri	Kararlaştırılan Takip Eylemleri ve Azaltma Önlemleri	Tasarım Değişiklikleri / Proje Yanıtı	Çözülmemiş Endişeler ve Durum
	olduklarını belirtmiştir. Muhtarlık ve yerel ağızdan ağıza yayılan bilgiler başlıca bilgi kaynakları olarak öne çıkarken, bazı katılımcılar Proje'den haberdar olmadıklarını belirtmiştir. Bilgilendirme toplantısına katılım sınırlıydı; bazı katılımcılar toplantıya katıldıklarını bildirirken, diğerleri ise herhangi bir toplantı düzenlenmediğini veya katılmadıklarını belirtmiştir. Bir dizi katılımcı, bölgedeki diğer mevcut veya planlanan projelere atıfta bulundu. Bunlar arasında çeşitli GES yatırımları, bir altın madeni ve sanayi sitesi/sanayi bölgesi projeleri yer alıyordu. Ancak, bu diğer projelerle ilgili deneyimlere dayalı somut önerilerin sunulması oldukça sınırlı kaldı. Projeyle ilgili sorular genel olarak az sayıda olsa da, bazı katılımcılar özellikle gençlere istihdam imkânları sunulup sunulmayacağı ve yerel topluluk için	azalması ve bunun tarımsal üretim üzerindeki olası olumsuz etkileriyle ilgiliydi. Bu doğrultuda, arazi edinimi, arazi kullanımındaki değişiklikler ve tarımsal geçim kaynakları üzerindeki etkiler ayrıntılı olarak analiz edilecek; mahsul kaybı, erişim kısıtlamaları ve arazi parçalanması gibi riskler değerlendirilecektir. Geçim kaynakları ve ekonomik etkiler: Tarım faaliyetleriyle ilgili endişeler, geçim kaynakları değerlendirmesinin güçlendirilmesi gerektiğini göstermektedir. Kırılgan gruplar ve araziye bağımlı hane halkları üzerindeki potansiyel gelir etkileri belirlenecek; gerekli görüldüğü durumlarda, Geçim Kaynakları Restorasyon Planı (GKRP) geliştirilecektir. İstihdam ve yerel faydalar: Gençler için istihdam fırsatları ve yerel destek konusundaki beklentiler ön plana çıkmıştır. Projenin istihdam yaratma potansiyeli, yerel istihdam politikaları ve kapasite geliştirme tedbirleri ÇSED'de netleştirilecek ve beklentilerin	yöntemleri iyileştirilecek ve yerel istihdam tedbirleri entegre edilecektir.	içerecek şekilde revize edilecektir.	devam etmektedir.

Paydaş Grubu	Ortaya Konulan Konular	ÇSED için Etkileri	Kararlaştırılan Takip Eylemleri ve Azaltma Önlemleri	Tasarım Değişiklikleri / Proje Yanıtı	Çözülmemiş Endişeler ve Durum
	destek mekanizmalarının mevcut olup olmayacağı konusunda bilgi talep etti. Olası etkilerle ilgili algılar farklılık gösterdi. Bazı katılımcılar tarımsal üretim ve çiftçilik faaliyetleri üzerindeki olası olumsuz etkileri vurgularken, diğerleri ise Projenin temiz enerji üretimi ve istihdam açısından olumlu faydalar sağlayabileceğini ifade etti. Tarım arazilerinin azalması, dile getirilen başlıca endişeler arasındaydı. Genel olarak, Proje hakkında bir dereceye kadar farkındalık mevcut olsa da, beklentiler ve hassasiyetler özellikle istihdam fırsatları, yerel faydalar ve tarımsal etkiler etrafında yoğunlaşıyor gibi görünüyor. Katılımcıların çoğu ek yorumda bulunmadı.	yönetimi sağlanacaktır. Paydaş katılımı ve bilgilendirme: Bilgilendirme toplantılarına katılımın sınırlı olması, katılım süreçlerinin erişilebilirlik ve kapsayıcılık açısından gözden geçirilmesi gerektiğini ortaya koymaktadır. Sürekli bilgilendirme, geri bildirim mekanizmaları ve Şikayet Mekanizması güçlendirilecektir. Etki azaltma ve yönetim önlemleri: Tarımsal faaliyetleri korumaya yönelik önlemler (erişim düzenlemeleri, inşaat planlaması ve tazminat ilkeleri dahil) ile sosyal fayda ve iletişim stratejileri, ÇSED Raporu'nda açıkça tanımlanacaktır.			
Diğer İlgili Taraflar (Kamu kurumları)	Yerel kurumlarla yapılan toplantılar sırasında, temiz enerjiye odaklanan bir yatırım projesinin genel olarak olumlu karşılandığı gözlemlenmiştir. Tartışmalarda, bölgedeki başlıca geçim kaynaklarının tarım	Proje hedefleri kapsamında, bölgenin ekonomik kırılganlığı ve alternatif gelir kaynaklarına yönelim göz önünde bulundurularak, proje tasarımı ve uygulamasında yerel istihdama öncelik verilecektir. Yatırımın toplumsal	Yerel istihdam önceliklerini plana dahil etmek ve proje döngüsü boyunca sosyo-ekonomik etkileri izlemek.	Proje uygulama stratejisi, mümkün olduğu durumlarda yerel işgücünün istihdamına öncelik verecek şekilde güncellenmiştir.	Bu aşamada kurumlar tarafından belirlenen önemli bir çözülmemiş endişe bulunmamaktadır.

Paydaş Grubu	Ortaya Konulan Konular	ÇSED için Etkileri	Kararlaştırılan Takip Eylemleri ve Azaltma Önlemleri	Tasarım Değişiklikleri / Proje Yanıtı	Çözülmemiş Endişeler ve Durum
	ve hayvancılık olduğu vurgulanmıştır; ancak devam eden kuraklık nedeniyle bu faaliyetlerin verimliliği düşmüş ve nüfus giderek alternatif gelir kaynaklarına yönelmiştir. Bu bağlamda, proje kapsamında yerel istihdama öncelik verilmesi, proje uygulayıcılarının bakış açısıyla bölgede olumlu bir izlenim yaratacak bir önlem olarak öne çıkarılmıştır.	kabul edilebilirliğini artırmak amacıyla, tarım ve hayvancılığın sürdürülebilirliği ile yerel geçim kaynaklarındaki değişikliklere ilişkin riskler değerlendirilecektir. Ayrıca, bölgede temiz enerjiye odaklanan projelere yönelik olumlu algıyı güçlendirmek amacıyla, yerel ekonomik faydalar ve istihdam fırsatları planlamaya dahil edilecektir.			
Diğer İlgili Taraflar (Yakındaki işletmeler)	Yerel işletmelerle yapılan toplantılar, bölge halkının bu tür projelere aşina olduğunu göstermektedir. Bazı şirketler tarafından sağlanan yem desteği gibi geçmiş deneyimler, bu tür yardımların uzun vadede sürdürülebilir olmadığını ortaya koymuştur. Bu nedenle, yerel nüfusa tarım ve hayvancılık konusunda eğitim vermenin daha etkili bir destek mekanizması oluşturacağı belirtilmiştir. Mezarlıkların yenilenmesi, güvenlik kameralarının kurulması ve yem temini gibi bölgeye yapılan katkılara ek olarak, şirketlerin	ÇSED süreci, uzun vadeli destek mekanizmalarını güçlendirmek amacıyla yerel halk için tarım ve hayvancılık konularında eğitim ve kapasite geliştirme programlarını içerebilir. Proje tasarımı ve uygulaması, yerel halkın istihdamı gibi bölgesel katkıları da kapsayacaktır. Yerel istihdamdan kaynaklanan yanlış bilgilerin yayılmasını yönetmek ve önlemek için iletişim ve bilgi paylaşım sistemleri kurulacaktır.	Toplum desteği ve farkındalık programları geliştirin ve iletişim sistemlerini güçlendirin.	Projenin sosyal yatırım yaklaşımı, olası eğitim ve kapasite geliştirme faaliyetlerini içerecek şekilde revize edilmiştir.	Topluluk destek önlemlerinin sürdürülebilirliği ve uzun vadeli sahiplenme konuları daha ayrıntılı olarak tanımlanmalıdır.

Paydaş Grubu	Ortaya Konulan Konular	ÇSED için Etkileri	Kararlaştırılan Takip Eylemleri ve Azaltma Önlemleri	Tasarım Değişiklikleri / Proje Yanıtı	Çözülmemiş Endişeler ve Durum
	yerel sakinleri güvenlik personeli olarak istihdam ettiği gözlemlenmiştir. Ancak, yerel istihdamın zaman zaman köy içinde yanlış bilgilerin yayılmasına yol açabileceği de vurgulanmıştır.				
Savunmasız gruplar	Odak grup toplantılarına göre, bölgedeki başlıca geçim kaynakları tarım ve hayvancılıktır. Ancak su kıtlığı, iklim ve coğrafi koşullar gibi faktörler bu faaliyetleri oldukça zorlaştırmaktadır. Bu kısıtlamalar, tarım ve hayvancılık faaliyetlerinden elde edilen gelirin düzensiz olmasına neden olmaktadır. Toplantılarda, bölgedeki herhangi bir yatırımın başarılı sayılabilmesi için yerel nüfusa doğrudan istihdam imkânları sağlaması gerektiği vurgulanmıştır. Göçmen odak grubunda da istihdam ve gelirle ilgili benzer endişeler dile getirilmiştir. Çalışma, yerel halkın göçmenlere karşı yeterince kapsayıcı olmadığını ve göçmenlerin proje detayları hakkında	ÇSED kapsamında, proje tasarımı ve uygulaması, yerel istihdam fırsatları sağlayacak mekanizmaları içermelidir. Tarım ve hayvancılık faaliyetleri üzerindeki olası etkiler dikkatle değerlendirilmelidir. Göçmen gruplarının projeye erişiminin sağlanması ve yeterince bilgilendirilmesi için özel iletişim ve kapsayıcı katılım stratejileri gereklidir.	Basitleştirilmiş ve kapsayıcı bilgilendirme materyalleri, hedef odaklı istişareler ve ŞGM'ye eşit erişim sağlanmalıdır.	Paydaş katılım yaklaşımı, göçmenlere/Türkçe konuşmayanlara ve savunmasız hane halklarına yönelik hedefli sosyal yardım faaliyetlerini içerecek şekilde güncellenmelidir.	Göçmenlerin sosyal entegrasyonu ve eşit katılımı, sürekli izleme gerektiren hassas konular olmaya devam etmektedir.

Paydaş Grubu	Ortaya Konulan Konular	ÇSED için Etkileri	Kararlaştırılan Takip Eylemleri ve Azaltma Önlemleri	Tasarım Değişiklikleri / Proje Yanıtı	Çözülmemiş Endişeler ve Durum
	yerlilere kıyasla daha az bilgiye sahip olduğunu ortaya koymuştur. Tartışmalar sırasında gözlemlenen tereddüt, göçmenlerin bölgede kendilerini yabancı hissetmeleri ve sosyal statüleriyle ilişkilendirilmiştir.				

6.4 TEMEL ÖNERİLER

Sürecin farklı aşamalarında yürütülen çeşitli katılım faaliyetleri dikkate alınarak paydaşlardan gelen temel öneriler aşağıda sunulmuştur:

- Projeye ilişkin genel algı olumludur. Paydaşlar öncelikle yerel istihdam sağlanmasını tavsiye etmiş, özellikle gençlere yönelik fırsatlara ve yerel işe alımlara öncelik verilmesine vurgu yapmıştır. Katılımcılar ayrıca, yerel topluluğa yönelik somut faydalar ve destek konusundaki beklentilerini de vurgulamıştır;

- Paydaşlar, dikkatli bir çevresel ve sosyal etki yönetiminin, özellikle de tarım arazilerinin, çiftçiliğin ve hayvancılık faaliyetlerinin korunmasının önemini vurguladılar. Olası arazi kaybı ve üretimle ilgili etkiler konusunda hassasiyetler dile getirildi;

- Diğer öneriler arasında düzenli bilgi paylaşımının sürdürülmesi ve erişilebilir geri bildirim ve şikayet mekanizmalarının korunması yer aldı. Bölgedeki diğer projelerden bahsedilse de, deneyime dayalı öneriler sınırlı kaldı;

- Proje, tarım ve hayvancılık verimliliğindeki düşüşten etkilenen geçim kaynaklarını desteklemek amacıyla yerel istihdama öncelik vermeli ve böylece projenin bölgede olumlu karşılanmasını sağlamalıdır;

- Sürdürülebilir desteği sağlamak amacıyla yerel nüfusa tarım ve hayvancılık konusunda eğitim verilmeli, aynı zamanda topluluk içindeki yanlış bilgilendirmeyi en aza indirmek için yerel istihdam yönetimi yapılmalıdır; ve

- Zorlu tarım ve hayvancılık koşullarından etkilenen geçim kaynaklarını desteklemek amacıyla yerel nüfusa doğrudan istihdam fırsatları sunulmalıdır.

7 GERİ BİLDİRİM VE ŞİKAYET YÖNETİMİ

7.1 GİRİŞ

Paydaş katılımı iki yönlü bir süreçtir. Bu nedenle, Projeden etkilenen veya Projeyle ilgilenen paydaşların görüş, öneri, geri bildirim ve şikayetlerini inceleme ve gerekirse düzeltme amacıyla sunmalarına olanak tanıyan resmi bir mekanizma oluşturulması esastır.

Bazı geri bildirimler veya şikayetler "geçerli" görülmese veya Projenin bağlamına doğrudan uygulanabilir olmasa bile, Geri Bildirim ve Şikayet Mekanizması (G-ŞGM) şeffaf ve önyargısız bir şekilde çalışmalı ve alınan tüm geri bildirimleri kaydetmelidir.

Tosçelik Niğde Güneş Enerjisi Santrali Projesi için bu mekanizma, Kapsam Belirleme ve ÇSED aşamaları boyunca ve ardından Projenin inşaat ve işletme aşamalarında paydaşların endişelerinin sistematik olarak alınması, belgelenmesi ve ele alınmasını sağlamak için kilit bir araç teşkil etmektedir.

Şikayet Yönetimi ayrıca, paydaşların geri bildirimlerinin, endişelerinin ve önerilerinin Proje karar alma süreçleri, etki azaltma önlemleri, yönetim planları ve devam eden paydaş katılım faaliyetleri kapsamında nasıl dikkate alındığını belgelemek için bir araç işlevi görecektir. Mekanizma aracılığıyla alınan geri bildirimler, tekrarlanan sorunları, ortaya çıkan riskleri ve iyileştirme fırsatlarını belirlemek amacıyla periyodik olarak gözden geçirilecektir.

Yükleniciler ve alt yükleniciler, Proje Şikayet Yönetimi prosedürlerine uymak ve faaliyetleriyle ilgili şikayetlerin zamanında soruşturulması ve çözülmesi konusunda işbirliği yapmakla yükümlüdür.

Şikayet mekanizmasının temel ilkeleri:

Erişilebilirlik: Şikayet mekanizması, savunmasız ve dezavantajlı gruplar da dahil olmak üzere tüm paydaşlar tarafından erişilebilir olup, erişime yönelik mali, dilsel, fiziksel veya idari engeller getirmemektedir. Yüz yüze başvurular, telefon, e-posta, çevrimiçi formlar, QR kodu erişimi, şikayet kutuları ve Topluluk İrtibat Görevlileri (TİG) ile muhtarlar aracılığıyla yapılan başvurular dahil olmak üzere çok sayıda şikayet kabul kanalı sunulacaktır. Basılı şikayet formları da erişilebilir topluluk mekanlarında bulunacaktır.

Gizlilik ve Veri Koruma: Tüm şikayetler gizli bir şekilde ele alınır ve kişisel veriler, yürürlükteki veri koruma mevzuatı ve şirket politikalarına uygun olarak işlenir ve korunur. CSİ/CT, CDŞ, ayrımcılık, misilleme ve insan hakları endişeleriyle ilgili olanlar da dahil olmak üzere hassas şikayetler, bilgiye erişimin kısıtlandığı, gizli ve mağdur odaklı prosedürler aracılığıyla ele alınacaktır.

Anonimlik: Paydaşlar şikayetlerini anonim olarak iletebilir; anonim şikayetler, anonim olmayan şikayetlerle aynı şekilde değerlendirilir ve ele alınır. Anonim şikayetler, şikayet kutuları, QR kodları, çevrimiçi kanallar, telefonla iletişim ve TİG aracılığıyla sözlü bildirimler yoluyla kabul edilecektir. Anonim şikayetler, şikayetçinin kimliğinin tespit

edilmesine gerek kalmaksızın mümkün olduğunca kaydedilecek, değerlendirilecek ve ele alınacaktır. İletişim bilgilerinin bulunmaması, şikayetin incelenmesini ve Proje izleme süreçlerine dahil edilmesini engellemeyecektir.

Misilleme Yapmama: İyi niyetle şikayette bulunan hiçbir kişiye karşı hiçbir şekilde misilleme, sindirme veya olumsuz muameleye müsamaha gösterilmeyecektir.

Ayrımcılık Yapmama: Şikayetler, cinsiyet, yaş, etnik köken, engellilik, uyruk, istihdam durumu veya diğer herhangi bir kişisel özellik temelinde olmak üzere hiçbir tür ayrımcılık yapılmaksızın kabul edilir, değerlendirilir ve çözülür.

Şeffaflık ve Adil Süreç: Şikayet süreci, açık prosedürler, tanımlanmış zaman çizelgeleri ve belgelenmiş sonuçlar ile şeffaf, tutarlı ve adil bir şekilde yürütülür.

Cinsel Sömürü ve İstismar (CSİ), Cinsel Taciz (CT) ve Toplumsal Cinsiyete Dayalı Şiddet (CDŞ) konuları: Paydaşlar, Cinsel Sömürü ve İstismar (CSİ), Cinsel Taciz (CT) ve Toplumsal Cinsiyete Dayalı Şiddet (CDŞ) önlenmesine ilişkin IFC tarafından hazırlanan kılavuz hakkında bilgilendirilecektir. CDŞ ve CSİ ile ilgili şikayetler, toplumsal damgalama nedeniyle bir sessizlik kültürüne yol açabilir. Buna karşı koymak amacıyla, paydaşlar bu konularla ilgili projeye dayalı şikayetleri isimsiz olarak bildirme seçeneğinden haberdar edilecektir. CSİ/CT ve CDŞ ile ilgili şikayetler, gizlilik, güvenlik, haysiyet ve bilgilendirilmiş rızayı önceliklendiren, mağdur odaklı bir yaklaşım kullanılarak yönetilecektir. Mümkün olduğu yerlerde, bu konuya özel irtibat noktaları ve ilgili destek hizmetlerine yönlendirme yolları oluşturulacaktır. Gizli bildirim kanalları ve mevcut destek mekanizmalarına ilişkin bilgiler, çalışanlara ve topluluk üyelerine açıklanacaktır.

Çalışan Şikayet Mekanizması (ÇŞM): İstihdam ve İşgücü Yönetim Planı (İİYP) ve İşgücü Yönetim Planı (İYP) doğrultusunda, proje çalışanları için ayrı ancak koordineli şikayet kanalları sağlanacaktır. Çalışan şikayetleri, ortak konular için uygun koordinasyonu sürdürürken, topluluk şikayetlerinden bağımsız olarak yönetilecektir.

Etik Suistimal: Etik suistimal iddiaları ciddiye alınır ve Şirketin Davranış Kuralları ile geçerli yasalar uyarınca zamanında, tarafsız ve gizli bir şekilde değerlendirilir.

İnsan Hakları İhlalleri: İnsan hakları ihlali iddiaları, olumsuz insan hakları etkilerini önleme, hafifletme ve giderme taahhüdüyle, yürürlükteki ulusal mevzuat ve uluslararası standartlara uygun olarak ele alınır.

Arazi edinimi ile ilgili şikayetler: EİH faaliyetleriyle ilişkili arazi edinimi, irtifak hakkı, tazminat ve geçim kaynaklarıyla ilgili şikayetler, şeffaflığı ve zamanında çözümü sağlamak amacıyla ayrı olarak takip edilecek ve uygun olduğu durumlarda Türkiye Elektrik İletim Anonim Şirketi (TEİAŞ) dahil olmak üzere ilgili sorumlu kurumlarla koordine edilecektir.

Yanıt Süreleri ve Üst Makama İletme Süreci Şikayetler, belirlenen bir süre içinde teyit edilecek ve ciddiyet ve karmaşıklık düzeylerine göre değerlendirilecektir. Mümkün olduğu durumlarda, yanıtlar 30 takvim günü içinde verilecektir. Bir şikayetin beklenen süre içinde çözülememesi durumunda, şikayetçiye gecikme nedeni ve öngörülen sonraki adımlar hakkında bilgi verilecektir.

Paydaşlar önerilen çözümden memnun kalmazlarsa, üst düzey Proje yönetimine sevk ve uygun olduğu durumlarda harici adli veya idari mekanizmalara başvurma dahil olmak üzere bir eskalasyon sürecinden yararlanma imkânına sahip olacaklardır.

Şikayet eğilimleri, çözüm durumları, tekrarlanan sorunlar ve paydaşların endişeleri, proje yönetimi önlemlerini ve paydaş katılım faaliyetlerini iyileştirmek amacıyla periyodik olarak izlenecek ve analiz edilecektir. Toplu şikayet verileri, gizlilik gereklilikleri korunarak iç izleme ve dış raporlama süreçlerine dahil edilecektir.

7.2 GÖREV VE SORUMLULUKLAR

Tosyalı, tüm şikayetlerin alınması, kaydedilmesi ve izlenmesinden birincil olarak sorumlu olacaktır. Yüklenici veya alt yüklenici faaliyetleriyle ilgili şikayetler, çözümlenmesi için ilgili yükleniciye iletilecek; Tosyalı ise şikayetlerin zamanında ve tatmin edici bir şekilde sonuçlandırılmasını sağlamak üzere denetimini sürdürecektir.

Tablo 7-1 – Proje Şikayet Mekanizması Rolleri ve Sorumlulukları

Şikayet Mekanizması Rolleri	**Sorumluluklar**
Üst Yönetim	• Kaynakları tahsis eder ve hem iç hem de dış paydaşlardan gelen şikayet ve taleplerin çözülmesi için gerekli eylemleri onaylar. Yönetim Gözden Geçirme Toplantıları (GGT) sırasında tüm paydaş gruplarını kapsayan konsolide şikayet verilerini inceler.
Çevre ve Sosyal Ekibi	• Bu prosedür kapsamındaki tüm kayıtları hazırlar, uygular, muhafaza eder ve raporlar. • Tüm kayıtların ve bildirimlerin doğruluğunu, gizliliğini ve sürüm kontrolünü sağlar. • Bildirimleri aylık olarak konu, sıklık ve çözüm eğilimlerine göre birleştirir ve analiz eder; ayrıca takip süreçlerini izler. • Analiz sonuçlarını Yönetim Gözden Geçirme Toplantıları (GGT) ve sürekli iyileştirme programlarına girdi olarak sunar. • Çalışanlara ve yüklenicilere raporlama kanalları ve misilleme yapılmaması ilkeleri konusunda kurum içi eğitim verir ve farkındalık yaratır. • Tüm sosyal ve çevresel şikayetleri, IFC Performans Standartları, özellikle PS1 ve PS4 ile uyumlu olarak ele alır. • Sosyal Uzman ve TİG'den alınan taleplerin ve şikayetlerin üst yönetime iletilmesini ve uygun önlemlerin alınmasını sağlar.
Sosyal Uzman	• Sosyal performans, paydaş katılımı, işgücü akışı, araziyle ilgili konular veya toplum sağlığı ve güvenliği ile ilgili şikayetleri değerlendirir. • Şikayetlerin sosyal etkilerini değerlendirmede Ç&S Ekibine destek olur ve uygun düzeltici veya önleyici tedbirler geliştirir.

Şikayet Mekanizması Rolleri	**Sorumluluklar**
	• Yanıtların ve eylemlerin IFC Performans Standartları, özellikle PS1 (Çevre ve Sosyal Risklerin ve Etkilerin Değerlendirilmesi ve Yönetimi) ve PS4 (Toplum Sağlığı, Güvenliği ve Emniyeti) ile uyumlu olmasını sağlar. • Kredi verenler, Bağımsız Çevresel ve Sosyal Danışman (BÇSD)veya düzenleyici makamlar için sosyal izleme raporlarının ve periyodik güncellemelerin hazırlanmasına katkıda bulunur. • Karmaşık veya tekrarlayan sosyal konularda TİG ve ilgili departmanlara uzman tavsiyeleri sunar.
Topluluk İrtibat Görevlisi (TİG)	• Dış paydaşlar, topluluk üyeleri ve yerel yetkililer için bir irtibat noktası olarak görev yapar; toplulukla ilgili talepleri, şikayetleri ve önerileri alır ve bunların işlenmesini kolaylaştırır. • Tüm dış şikayetlerin, özellikle de topluluk ve paydaşlarla ilgili olanların, uygun şekilde kaydedilmesini, sınıflandırılmasını ve değerlendirme için Ç&S Ekibine iletilmesini sağlar. • Şikayet mekanizmasının net bir şekilde anlaşılmasını sağlamak ve şeffaflığı teşvik etmek amacıyla etkilenen topluluklarla doğrudan iletişim kurar. • Şikayet sahipleriyle iletişimi sürdürerek çözümlerden memnun olup olmadıklarını teyit eder ve sonuçları şikayet kayıt defterine işler. • Topluluk şikayetleri ve bunlara verilen yanıtların aylık özetlerini Ç&S Ekibine ve Proje Yönetimine raporlar.
Tüm Çalışanlar, Yükleniciler ve Paydaşlar	• Tüm **iç ve dış paydaşlar**, belirlenen iletişim kanalları aracılığıyla taleplerini, şikayetlerini ve önerilerini doğru ve dürüst bir şekilde iletmekle sorumludur. • Ayrıca, soruşturma ve takip süreçleri sırasında tam bir işbirliği içinde olmaları beklenir.
Çalışan Temsilcisi	Faaliyetlere katılım, faaliyetlerin izlenmesi, önlemlerin talep edilmesi, önerilerde bulunulması vb. dahil olmak üzere İş Sağlığı ve Güvenliği (İSG) ile ilgili konularda çalışanları temsil etmeye yetkili olan çalışan temsilcisi, talepleri, önerileri ve şikayetleri İnsan Kaynakları (İK) ve Ç&S departmanlarına iletir. Çalışan temsilcisi, talep, öneri veya şikayetin çözülüp çözülmediğini belirlemek ve sonuç olarak ilgili çalışana gerekli bilgileri sağlamakla sorumludur.
İnsan Kaynakları (İK) Sorumlusu:	Etik Prosedürü ve IFC PS2'ye uygun olarak işgücüyle ilgili şikayetleri yönetir. Çalışan şikayetlerinin gizliliğini ve adil bir şekilde çözülmesini sağlar.
Şikayet Çözüm Komitesi (ŞÇK)	İlk aşamada çözülemeyen şikayetleri ele almak üzere bir Şikayet Çözüm Komitesi (ŞÇK) kurulur. ŞÇK, PKP'de tanımlandığı üzere Tosyalı'nın temsilcileri, ilgili yükleniciler ve bağımsız uzmanlar veya yerel temsilcilerden oluşur.

7.3 METODOLOJİ

7.3.1 BİLDİRİM KANALLARI VE KAYIT

Tosyalı'nın birincil sorumluluğu, şikayetleri kaydetmek ve izlemektir. Tosyalı'nın yanı sıra, yüklenicinin sosyal personeli de PKP'deki kılavuzlara uygun olarak sahada hazır bulunacaktır. Görevleri arasında şikayetlerin kaydedilmesi ve yönetimi yer almaktadır. Bu görevlendirilmiş personel, paydaşlardan gelen tüm şikayetleri belgelemek ve ele almak için Şikayet Mekanizmasına uyacak ve belirtilen hafifletme önlemlerini denetleyecektir. Paydaşların farkındalığını artırmak ve şeffaf şikayet bildirimlerini kolaylaştırmak amacıyla, proje iletişim bilgileri bilgilendirme toplantıları, proje broşürleri ve proje web sitesi aracılığıyla yaygınlaştırılacaktır. Bu prosedür, paydaşların idari veya adli çözüm yollarına erişim haklarını sınırlamaz veya kısıtlamaz. Paydaşların şikayetlerini dile getirmeleri için Cumhurbaşkanlığı İletişim Merkezi (CİMER) ve Yabancılar İletişim Merkezi (YİMER) gibi resmi kanallar da mevcuttur. Şikayetçinin dilekçe verme hakkı, Dilekçe Hakkının Kullanılmasına İlişkin Kanun (3071 sayılı Kanun) ile de güvence altına alınmıştır. Etik konular, Holding'in etik e-posta adresine veya ilgili personele sözlü olarak bildirilecektir. İletişim bilgileri aşağıda verilmiştir.

Anonim şikayetler, şikayet kutuları, QR kodu ve çevrimiçi kanallar aracılığıyla kabul edilecektir. Anonim şikayetler, şikayetçinin kimliğinin tespit edilmesine gerek kalmaksızın, mümkün olduğu ölçüde kaydedilecek, değerlendirilecek ve sonuçlandırılacaktır. Tüm proje düzeyindeki şikayet irtibat noktaları, erişim yerleri ve sorumlu kişiler, inşaat öncesinde kamuoyuna duyurulacaktır.

Topluluk şikayet kanalları arasında TİG iletişim bilgileri, e-posta, telefon, şikayet kutuları, QR kodları, web sitesi erişimi, muhtarlıklar ve yüz yüze iletişim kanalları yer alabilir.

Dış paydaşlar arasında yerel topluluklar, komşu kuruluşlar, ulusal veya yerel kamu kurumları, sivil toplum kuruluşları, tedarikçiler, akademik kurumlar, medya kuruluşları ve diğer kuruluşlar yer almaktadır. Dış paydaşlar, şikayetlerini iletebilir veya geri bildirimde bulunabilirler; bunu isimsiz olarak ya da kişisel bilgilerini gönüllü olarak paylaşarak, ücretsiz bir şekilde yapabilirler ve aşağıdaki kanallar aracılığıyla şikayet/geri bildirim mekanizmasını başlatabilirler.

İnşaat faaliyetlerinin başlamasından önce, Proje, tüm Proje düzeyindeki irtibat noktaları, erişim yerleri, başvuru kanalları ve uygulama sorumluluklarını içeren topluluk şikayet mekanizmasını kesinleştirecek ve kamuoyuna açıklayacaktır.

Proje, etkilenen toplulukların şikayet mekanizması hakkında bilgilendirilmesini ve erişilebilir ve gizli kanallar aracılığıyla isimsiz olarak şikayetlerini iletebilmelerini sağlayacaktır.

Tosyalı Holding

- Web sitesi: https://www.tosyaliholding.com.tr/
- Adres: Barbaros, Sütçü Yolu Cd. No:72, 34746 Ataşehir/İstanbul

- E-posta: ges.projegelistirme@tosyaliholding.com.tr
- Telefon: 0216 544 36 00
- Etik konular için: etik@tosyaliholding.com.tr

Tosçelik Profil Ve Sac Endüstrisi A.Ş

- Web sitesi: https://www.tosyalidemircelik.com.tr/
- Adres: Sarıseki/Hatay Organize Sanayi Bölgesi
- Telefon: 0326 656 21 30 (1735)

Proje

- Adres: Badak Köyü Tosyalı GES Proje Alanı Bor / Niğde
- Tosyalı'daki irtibat kişisi: Hasan Emre KÖYCÜ (TİG)
- İrtibat kişisinin telefon numarası: 0537 257 74 09
- E-posta adresi: ges.projegelistirme@tosyaliholding.com.tr
- Şikayet Kayıt Formu: PEK'ler, şantiyede ve köy kahvehanesi gibi erişilebilir diğer kamusal yerlerde bulunan şikayet kayıt formlarını doldurabilirler.
- Projeye Özel Şikayet ve Geri Bildirim Gönderim Sayfası: https://hedef360.com/seclink/

Proje düzeyindeki diğer şikayet iletişim ve erişim noktaları (telefon numarası, e-posta) bilgileri, proje telefon numaraları, proje sahası adresi ve Tosyalı ile yüklenicilerin atanmış Topluluk İrtibat Görevlileri (TİG) dahil olmak üzere, uygulama aşamasında açıklanacaktır.

Şikayet kayıt formları ve şikayet kutuları, proje sahasında ve köy merkezleri, muhtarlık binaları, yüklenici ofisleri ve benzeri erişilebilir kamuya açık yerlerde bulundurulacaktır.

Şikayetlerin alınması için projeye özgü elektronik şikayet bildirim araçları (QR kodları ve web tabanlı platformlar) da kullanılacaktır.

Basılı formların sınırlılıklarının farkında olarak, şikayet ve taleplerin anında iletilmesini kolaylaştırmak ve böylece daha verimli bir yönetim sağlamak amacıyla ilgili yerlere QR kodlu uygulama levhaları da yerleştirilecektir.

Tosyalı ve alt yüklenici çalışanları için Çalışan Şikayeti QR Kodu (kaza, ramak kala, olay, tehlike, uygunsuzluk bildirimi ve istek şikayet bildirimleri için) oluşturulacak ve ilgili alana yerleştirilecektir.

Çalışan Şikayeti QR Kodu:

Dış paydaşlar ve etkilenen gruplardan gelen öneri ve şikayetler, sosyal amaçlar için oluşturulan başka bir QR kodu aracılığıyla alınacak ve aynı sistem üzerinden takip edilecektir.

Sosyal Etki QR Kodu:

QR uygulaması aracılığıyla alınan şikayetler, sisteme girildiğinde otomatik olarak Ç&S personelinin e-posta adresine gönderilir. Bunun ardından Ç&S ekibi, gelen talebi Şikayet Veri tabanına ve F.01.07.08 İstek, Öneri, Şikayet, Takip Değerlendirme Formu'na kaydeder ve uygun önlemlerin alınmasını sağlar.

Dış paydaşlar için QR kodları ve bilgiler, topluluk merkezleri, yerel yönetim ofisleri, muhtarlıklar ve yüklenici ofisleri gibi halka açık yerlere yerleştirilir.

<u>Diğer kanallar:</u>

Cumhurbaşkanlığı İletişim Merkezi (CİMER):

CİMER, vatandaşların çeşitli sorunları bildirmeleri, şikayette bulunmaları ve taleplerde bulunmaları için bir platform görevi görür. CİMER, kurulduğu günden bu yana vatandaşlar tarafından aktif olarak kullanılmaktadır. Bu sistem, Cumhurbaşkanlığı İletişim Dairesi tarafından geliştirilen özel bir yazılım ve web sayfası aracılığıyla çalışır; vatandaşlar ile hükümet arasındaki iletişimi kolaylaştırır ve başvuruların her zaman ve her yerden yapılmasına olanak tanır.

Genel kullanımının yanı sıra, CİMER sistemi, Projeden etkilenen bireyler veya diğer ilgili tarafların şikayetlerini almak ve ele almak amacıyla Proje düzeyinde de kullanılacaktır. Bilgi Edinme Hakkı Kanunu uyarınca, her birey, yazılı yönetmeliklerde belirtilen usul ve ilkelere uygun olarak bilgiye erişim hakkına sahiptir. Bu hak, Dilekçe Hakkı kapsamında yazılı bir talep sunulması veya https://www.icisleri.gov.tr/bilgi-edinme adresinden çevrimiçi olarak gerçekleştirilebilir.

Yabancılar İletişim Merkezi (YİMER):

Türkiye Cumhuriyeti İçişleri Bakanlığı, Göç Yönetimi Başkanlığı bünyesinde, yardım arayanlara YİMER 157 ve diğer hizmet kanalları aracılığıyla yasalara uygun olarak 7 gün 24 saat boyunca doğru, hızlı ve güvenilir bilgi sunmaya kendini adamıştır. YİMER 157, yabancılara haftanın 7 günü, 24 saat kesintisiz destek sağlayarak vize, oturma izni, uluslararası koruma, geçici koruma ve daha birçok konuyla ilgili sorularında yardımcı olmaktadır. YİMER 157, insan ticareti mağdurlarının tespit edilmesinde ve denizde göçmen kaçakçılığı mağdurları için kurtarma operasyonlarının yürütülmesinde hayati bir rol oynamaktadır. YİMER 157, yabancılar için bir can simidi görevi görmekte olup, hem Türkiye içinde hem de yurt dışında erişilebilir, bilgi ve yardım için birincil kaynak olmayı hedeflemektedir.

Paydaşlar tarafından CİMER ve YİMER'e iletilen şikayetler, Şikayet Veri Tabanı'na ve "F.01.07.08 İstek, Öneri, Şikayet, Takip Değerlendirme Formu"na kaydedilerek takip edilmektedir.

Projeye özgü Geçim Kaynakları Restorasyon Planı kapsamında

Türkiye Elektrik İletim A.Ş. (TEİAŞ) 11.Bölge Müdürlüğü

Osman Kavuncu Mahallesi, Osman Kavuncu Bulvarı No: 269, 38130 Melikgazi, Kayseri, Türkiye

Tel: +90 (352) 315 40 00

Faks: +90 (352) 331 12 82

KEP Adresi: teias.11bolgemd@hs01.kep.tr

Niğde GES Projesi'nin Tosyalı ve TEİAŞ gibi Tarafların rol ve sorumluluklarını tanımlamaktadır. Arayüz Yönetim Planı (AYP), TEİAŞ, iletim sisteminin bağlantı noktasından itibaren mülkiyet ve işletme kontrolünü üstlenmektedir.

Bu noktalar şu şekilde sıralanabilir:

İnşaat aşaması

- İnşaat aşamasında, onaylar, görüşler ve arayüz niteliğindeki Sağlık, Güvenlik, Emniyet, Çevre ve Sosyal (SGEÇS) konuları için resmî yazışmalar yoluyla TEİAŞ ile koordinasyon sağlanması.
- TEİAŞ tarafından yürütülen yasal kamulaştırma sürecinin kapsamı dışında kalan durumlarda, EİH kamulaştırma ve irtifak hakkı süreçleriyle ilgili IFC PS5 gerekliliklerinin uygulanmasını sağlamak.
- Projeden Etkilenen Kişiler (PEK), şikayet yönetimi, paydaş katılım faaliyetleri ve EİH'nin araziye etkileriyle ilgili takip eylemleri konusunda TEİAŞ ile koordinasyon sağlanması.
- TEİAŞ veya CIMER gibi kanallar aracılığıyla projeyle ilgili alınan şikayetleri kaydetmek ve ilgili çözüm süreçlerini belgelemek

- TEİAŞ'ın inşaat faaliyetleri veya kamulaştırma süreçlerine ilişkin bir şikâyet alması durumunda, TEİAŞ bu şikâyeti Tosçelik'e bildirir. Şikâyet TEİAŞ'ın kendi sorumluluk alanına giriyorsa, TEİAŞ konuyu çözüme kavuşturur; ancak şikâyet Tosçelik'in sorumluluk alanına giriyorsa, TEİAŞ konunun çözüme kavuşturulmasını sağlar ve takip sürecini izler.
- EİH arazi edinimi ve irtifak hakkı süreçleriyle ilgili Projeden Etkilenen Kişiler (PEK), şikayetlerini resmi kamulaştırma kanalları (CİMER vb.) aracılığıyla doğrudan TEİAŞ'a veya proje düzeyindeki şikayet mekanizması yoluyla iletebilirler.
- Tosçelik tarafından alınan EİH ile ilgili şikayetler kaydedilecek, izlenecek, ilgili durumlarda TEİAŞ ile koordine edilecek ve sonuçlandırılana kadar takip edilecektir.

İşletme aşaması

- Gerekli hallerde, GES ile EİH arasındaki arayüz niteliğindeki SGEÇS risklerine ilişkin TEİAŞ ile sürekli koordinasyonun sağlanması (örn. acil durum hazırlığı, erişim, güvenlik arayüzleri)
- İşletme sırasında İlişkili Tesis arayüz risklerinin yönetilmesinde makul çabaların gösterilmesi amacıyla TEİAŞ ile yapılan koordinasyon faaliyetlerinin belgelenmesi.
- EİH İlişkili Tesis işletmecisi olarak TEİAŞ ile SGEÇS arayüzlerinin yönetilmesinde, Proje Şirketi, SGEÇS koordinasyon ve iletişim faaliyetleri sırasında, uygun olduğu ölçüde, ilgili TEİAŞ mevzuatını, iç prosedürlerini ve kurumsal politikalarını dikkate alacaktır.

Şikayet yönetimi ile ilgili Tosçelik ve TEİAŞ'ın sorumlulukları aşağıdaki şekilde tanımlanmıştır: Özeti

- TEİAŞ, Türk mevzuatına uygun olarak yasal kamulaştırma süreçleri, tazminat tutarlarının belirlenmesi, resmi değerleme prosedürleri, resmi müzakereler ve mahkeme ile ilgili kamulaştırma konularında yasal olarak sorumlu otorite olmaya devam edecektir.
- Tosçelik, geçici erişim kısıtlamaları, inşaatla ilgili zararlar, iletişim sorunları, paydaş katılımı, geçim kaynakları üzerindeki etkiler ve uygulama ile ilgili konular dahil olmak üzere, EİH ile ilgili faaliyetlerden etkilenen PEK ve topluluklar için erişilebilir bir Proje düzeyinde şikayet mekanizması sağlamaktan sorumlu olacaktır.
- Tosçelik tarafından alınan şikâyetlerin, TEİAŞ'ın yetki alanındaki yasal tazminat bedelinin belirlenmesine veya resmî kamulaştırma kararlarına doğrudan ilişkin olması durumunda, Tosçelik PEK'leri ilgili TEİAŞ ve yargısal şikâyet başvuru yolları hakkında bilgilendirecek ve uygun olduğu durumlarda iletişim ve takip sürecinin kolaylaştırılması amacıyla TEİAŞ ile koordinasyon sağlayacaktır.
- Proje şikayet mekanizması aracılığıyla alınan tüm EİH ile ilgili şikayetler, Proje PKP, GKRP ve şikayet prosedürlerine uygun olarak kaydedilecek, takip edilecek, izlenecek ve kapatılacaktır.

EİH ve kamulaştırma ile ilgili konulara ilişkin ayrıntılı bilgiler, Projeye özgü AYP ve GKRP belgelerinde de tanımlanmıştır.

Fiziksel Şikayet Kutuları:

İstek, öneri ve talep kutuları, hem iç hem de dış paydaşların erişebileceği alanlara (şantiye/ofis ve kamusal alanlarda) yerleştirilmiştir. Bu kutular aracılığıyla alınan şikayetler, Sosyal Uzman tarafından haftalık olarak incelenir ve değerlendirme ve takip amacıyla F.01.07.08 numaralı İstek, Öneri, Şikayet, Takip Değerlendirme Formu'na kaydedilir.

Kamuoyuna açık başvuru formları:

- F.01.07.03 Paydaş Şikayet Talep Formu
- F.01.07.04 Çalışan Şikayet Formu

Fiziksel Şikayet Kutularının Yerleri

Proje Şikayet Mekanizmasına erişim sağlayan QR kodlu broşürler, Proje'nin etki alanı içindeki tüm köylerde ve ilçe merkezlerinde erişilebilir yerlere yerleştirilmiştir. Bu faaliyetlerin kayıtları Tosçelik tarafından tutulmakta ve arşivlenmektedir. Ayrıca, Seslikaya köyündeki kahvehanede bir şikayet formu ve Proje bilgilendirme broşürleri sergilenmektedir. Badak ve Bereke köylerinin muhtarları da QR kodu aracılığıyla şikayette bulunma imkânı konusunda bilgilendirilmiştir. Bu yerlere de şikayet kutuları yerleştirilmesi planlanmaktadır. Planlanan eylemler de dahil olmak üzere tüm bu faaliyetler, Proje kayıtlarının bir parçası olarak belgelenmekte ve saklanmaktadır.

PKP ile uyumlu olarak, dezavantajlı/savunmasız gruplara yönelik özel katılım yaklaşımları ve bilgi paylaşımı da uygulama sırasında dikkate alınmaktadır.

Paydaşlarla düzenli aralıklarla yapılan yüz yüze toplantılardan toplanan talepler ve görüşler de aynı formlara ve Şikayet Veri Tabanına kaydedilmekte ve ilgili eylem tamamlanana ve çözüme ulaşılana kadar gerekli önlemler alınmaktadır.

7.3.2 ÖN İNCELEME VE YÖNLENDİRME

Şikayet Mekanizması kapsamında, Tosyalı, Proje ile ilgili tüm şikayetleri almak, kayda geçirmek ve takip etmekten sorumlu olacaktır. Tosyalı, yüklenicilerle ilgili şikayetleri çözümlenmesi için ilgili Yükleniciye iletecek ve yanıtların belirtilen süre içinde verilmesini sağlayacaktır. Yükleniciler, Projenin Şikayet Mekanizması uyarınca kendi faaliyetleriyle ilgili şikayetleri doğrudan ele almak ve çözmekten sorumlu olacaktır. Paydaşların tercih etmeleri halinde şikayetlerini doğrudan iletebilmelerini sağlamak amacıyla, yüklenicilerin TİG iletişim bilgileri şikayet mekanizması iletişim materyallerine dahil edilecektir. Yükleniciler, şikayetlerin durumu ve çözümüne ilişkin Tosyalı'ya rapor verecek ve Tosyalı, tüm vakaların zamanında ve tatmin edici bir şekilde sonuçlandırılmasını sağlamak üzere denetimini sürdürecektir.

EİH ile ilgili arazi edinimi ve tazminat şikayetleri için, TEİAŞ'ın yasal kanalları ile Proje düzeyindeki şikayet mekanizması arasındaki arayüz AYP'de tanımlanmıştır. PEK,

şikayetlerini her iki yoldan da iletebilirler. Tosçelik, ilgili durumlarda EİH ile ilgili şikayetleri kaydedecek, izleyecek ve TEİAŞ ile koordinasyon sağlayacaktır.

Geçim kaynaklarının yeniden sağlanması ve arazi edinimi ile ilgili şikayetler de topluluk şikayet mekanizması aracılığıyla ele alınacaktır.

Sorunların çözülmesi için yaygın olarak benimsenen bir şikayet mekanizmasının kurulması hayati önem taşımaktadır. Çeşitli projelerde endişelerin giderilememesi, genellikle etkilenen kişilerin şikayet mekanizmasını nasıl kullanacakları konusunda yeterli bilgiye sahip olmamalarından kaynaklanmaktadır. Ortak bir şikayet mekanizması, hem etkilenen bireylerin bilgilendirilmesini hem de farklı grupların bu mekanizmaya erişebilmesini sağlayan uygun araçların geliştirilmesini gerektirir. Bu nedenle, kadınlar, gençler, yaşlılar, diğer savunmasız gruplar ve okuma yazma bilmeyenler için mekanizmaya erişimi kolaylaştıran uygun araçlar oluşturmak hayati önem taşımaktadır.

Şikayet mekanizması, isimsiz şikayetlerin iletilmesini ve çözülmesini sağlayacak şekilde yapılandırılacaktır. Şikayet bildirmek için kişisel bilgilerin verilmesi veya fiziksel olarak bulunma zorunluluğu yoktur; ancak paydaşlar, isterlerse kişisel bilgilerini de ekleme seçeneğine sahiptir.

Alınan tüm şikayetler, takip ve izleme sürecini kolaylaştırmak amacıyla “F.01.07.08 İstek, Öneri, Şikayet ve Takip Değerlendirme Formu” aracılığıyla ŞGM veri tabanına kaydedilir.

Kapsamlı soruşturmaların ardından, sorunun çözümü başka bir birimin sorumluluğunda ise, şikayet 2 iş günü içinde ilgili birime iletilmelidir. Taleplerin, önerilerin ve şikayetlerin önemine bağlı olarak, önemli şikayetlere 2 iş günü içinde, önemsiz şikayetlere ise 30 gün içinde yanıt verilir.

Önerilen giderim ve düzeltici faaliyetlerin şikâyet sahibinin memnuniyetini sağlayacak nitelikte olması gerekmektedir. Çözüm süreci kapsamında, tüm ilgili tarafların düzeltici faaliyetler üzerinde mutabakata varması esastır. Tatmin edici bir çözüme ulaşılamadığı durumlarda, şikâyet sahibi ile bir toplantı düzenlenecek ve yüklenici ile istişare toplantıları gerçekleştirilecektir. Bununla birlikte, çözümden memnun olmayan şikâyet sahiplerinin yasal yollara başvurabileceği tüm ilgili taraflarca kabul edilecektir.

Şikayetçi, şikayetinin Tosyalı veya Yüklenici tarafından tatmin edici bir şekilde ele alınmadığını düşünürse, konunun bir üst düzeye taşınmasını talep edebilir. Yerel temsilciler ve ilgili kurumsal temsilcilerden oluşan bir Şikayet Çözüm Komitesi (ŞÇK) kurulacaktır. Bağımsız uzmanlar, yerel üniversitelerden, enstitülerden, sivil toplum kuruluşlarından (STK’lar) veya diğer ilgili kurumlardan seçilecektir. İlk aşamada bir çözüme ulaşılamaması durumunda ŞÇK devreye girecektir.

Şikayetçi, Tosyalı’dan veya sahadaki Topluluk İrtibat Görevlisi’nden (TİG) şikayetlerini ŞÇK’ye iletmesini talep etme seçeneğine sahiptir. Bu, daha önce Tosyalı veya İnşaat Müteahhitleri/alt yükleniciler tarafından değerlendirilmiş ancak çözüme kavuşturulamamış şikayetlerin Komite tarafından yeniden değerlendirilmesini sağlar. Tosyalı, ŞÇK’yi ilk çözüm aşamasındaki görüşmeler hakkında bilgilendirmek ve ilgili her iki tarafın bakış açılarını sunmakla görevlidir.

Şikayetin çözülmesi için ayrılan 30 günlük sürenin sonunda, karar veya sonuç şikayetçiye resmi olarak yazılı olarak bildirilmelidir. Bu geri bildirimin tarihi, Şikayet Mekanizması içinde şikayetin resmi kapanış tarihi olarak kaydedilecektir. Kapatılan şikayeti çözmek için alınan önlemler izlenecektir.

Daha ayrıntılı olarak süreç şu aşamalardan oluşur:

Şikayetin Alınması

- Ön onay/kontrol: Çevre ve Sosyal Sorumluluk Departmanı, her başvuruyu 2 iş günü içinde inceler ve konusuna göre ilgili departmana (İK, İSG, Kalite, Teknik vb.) yönlendirir.
- Acil/kritik durumlar (İş Sağlığı ve Güvenliği riski, çevre kazası, etik ihlali) ilgili acil durum prosedürlerine uygun olarak derhal ele alınır ve aynı anda yöneticilere/eskalasyon hattına bildirilir.
- Sınıflandırma: Talep / Şikayet / Öneri olarak etiketlenir ve öncelik derecesi ile hedef çözüm süresi belirlenir.

Soruşturma ve Değerlendirme

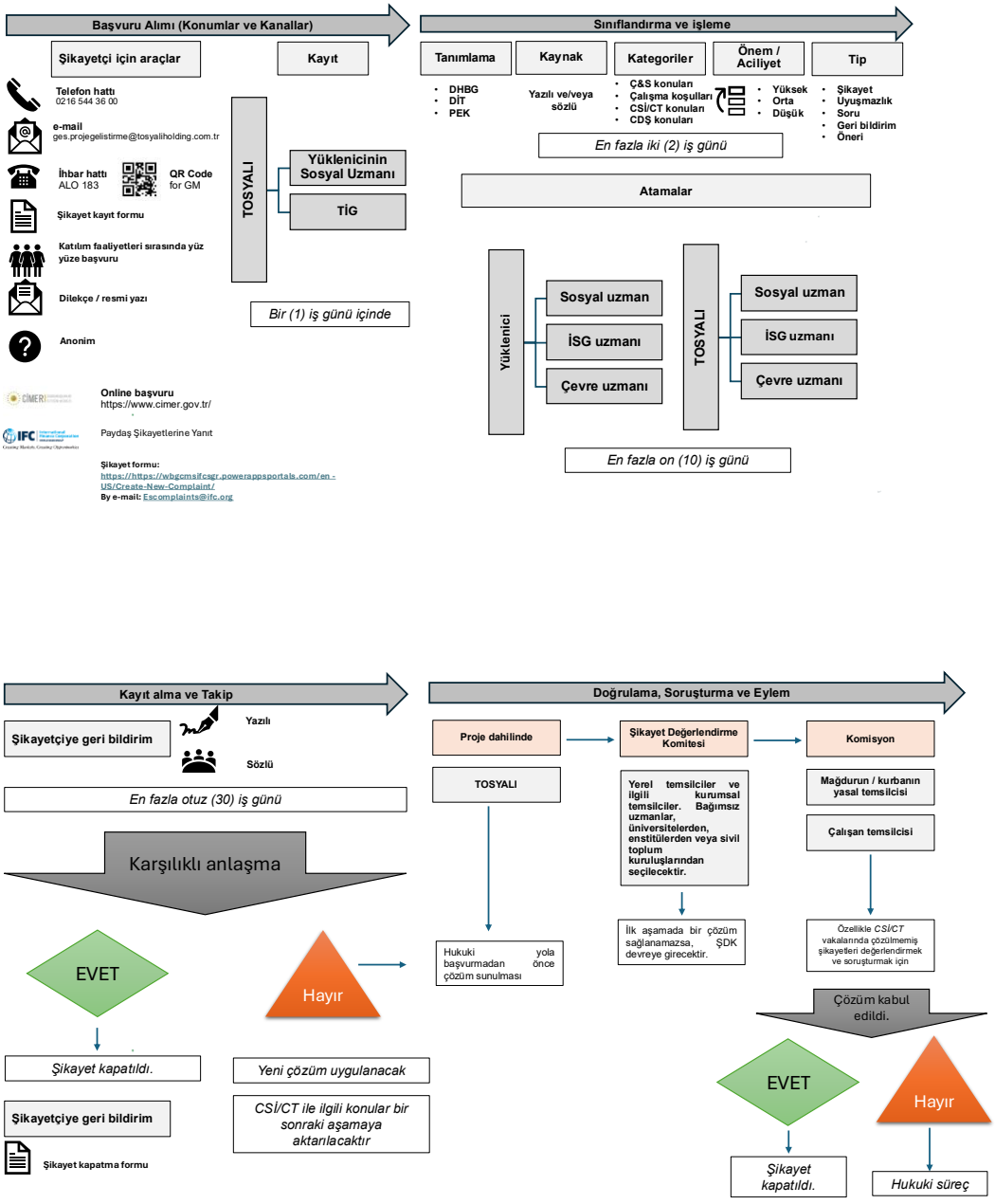
- Sorumlu departman bildirimi değerlendirir ve gerekirse yerinde gözlemler yapar, veri/kanıt toplar ve görüşmeler gerçekleştirir.
- Kök neden analizi gerektiren şikayetler/olaylar için bir Düzeltici Faaliyet (DF) açılır.
- Öneriler, uygulanabilirlik kriterlerine (fayda, maliyet, risk, yasal uyumluluk) göre puanlanır ve uygulanabilir olanlar iyileştirme planına dahil edilir.

Geri Bildirim ve İletişim

- Taleplerin, önerilerin ve şikayetlerin önemine bağlı olarak, önemli şikayetlere 2 iş günü içinde, önemsiz şikayetlere ise 1 ay içinde yanıt verilir.
- Şikayet, öneri kutuları aracılığıyla iletilmişse — işyerlerindeki öneri kutularının haftalık olarak açılacağı varsayımıyla — şikayetçi, öneri kutusu açıldıktan sonraki iki gün içinde bilgilendirilir.
- Uzun süren vakalarda ara güncellemeler yapılır ve yeni bir hedef tarih bildirilir.
- Gizlilik, veri koruma ve misilleme yapılmaması ilkelerine uyulur.

Düzeltici Eylemlerin Uygulanması

- Bir uygunsuzluk tespit edildiğinde, Düzeltici Eylem başlatılır; sorumlu kişi, hedef tarih ve doğrulama yöntemi belirlenir.
- Doğrulama ve etkinlik değerlendirmesi tamamlanana kadar kayıtlar kapatılmaz.
- Çevre ve/veya İSG'ye ilişkin olaylar ile kalite uygunsuzlukları durumunda, ilgili yasal bildirimler ve iç raporlama yükümlülükleri yerine getirilir.

Şekil 7-1 – Şikayet Mekanizması Süreci

7.3.3 ÇALIŞAN ŞİKAYET MEKANİZMASI

Tüm Proje çalışanları, işe alımları sırasında Çalışan Şikayet Mekanizması (ÇŞM) hakkında bilgilendirilecek ve iş sözleşmelerinde, şikayetlerini iletme yolları ile bu şikayetlerin nasıl kaydedileceği, ele alınacağı ve izleneceği dahil olmak üzere ÇŞM'ye ilişkin ayrıntılı bilgiler yer alacaktır. Yükleniciler ayrıca, alt yüklenicilerinin çalışanlarının da kurulan ÇŞM'den haberdar olmalarını ve bu mekanizmayı kullanabilmelerini sağlayacaktır. Yükleniciler/alt yüklenicilerin ÇŞM'yi temel aldıkları ana ilkeler de iş sözleşmelerinin ilgili bölümünde yazılı olacaktır:

- Farkındalık. ÇŞM, işbaşı eğitimi ve diğer iletişim araçları ile katılım yöntemleri aracılığıyla işyerindeki çalışanlara tanıtılacaktır. Bu tanıtımda, şikayet ve taleplerin iletilmesi için izlenecek adımlar, kullanılacak bildirim kanalları vb. dahil olmak üzere prosedür açıklanacaktır.
- Erişilebilirlik. Şikayet Yönetimi Sistemi, çalışanların kolayca erişebileceği şekilde kurulacaktır; örneğin şikayet kutuları, e-posta, dilekçe, QR kodu gibi.
- Anonimlik. Çalışanlar taleplerini anonim olarak iletme hakkına sahip olacak ve bu anonim şikayetler, kaynağı bilinen şikayetler gibi diğer şikayetlerle eşit şekilde ele alınacaktır.
- İzlenebilirlik. Farklı kabul kanallarından alınan başvurular, standart bir şikayet mekanizması işleyiş prosedürüne tabi tutulacaktır.
- Gizlilik. Şikayetçilerin kimlikleri (anonim kalmayı tercih etmedikleri takdirde), rızaları alınmadan ifşa edilmeyecek ve iletişim bilgileri üçüncü şahıslarla paylaşılmayacaktır.
- Arşivleme. Başvuru kanalları (yazılı, sözlü vb.) aracılığıyla gönderilen tüm şikayetler, destekleyici belgelerle birlikte kaydedilecek ve proje uygulama amaçları dışında kullanılmayacak, üçüncü şahıslarla paylaşılmayacaktır.

ÇŞM, aşağıdaki prosedüre göre kurulacaktır:

- 1. Adım: Gayri resmi görüşme: Yöneticiler ve çalışanlar, anlaşmazlıkları veya ihtilafları çözmek için gayri resmi yöntemleri kullanmaya teşvik edilir. Çalışanların işleri veya birlikte çalıştıkları kişilerle ilgili makul bir şikayeti veya derdi varsa, mümkün olduğunca önce yöneticileriyle bu konuyu görüşürler. Doğrudan yöneticilerle yapılan görüşmeler sorunu çözemezse, resmi bir prosedürü başlatmadan gayri resmi bir yaklaşım izlemek yine mümkündür; örneğin, bir insan kaynakları (İK) yöneticisi gayri resmi bir toplantı veya görüşme düzenleyebilir.
- 2. Adım. Resmi şikayet: Konu ciddiyse ve/veya çalışan konuyu resmi olarak gündeme getirmek istiyorsa, şikayetini yöneticisine yazılı olarak sunacaktır. Şikayet, çalışanın yöneticisine yönelikse ve çalışan ona başvuramayacağını düşünüyorsa, şikayetini başka bir yöneticiye veya İK departmanına iletecektir. İşyerinde bir sendika varsa, çalışan bir sendika temsilcisinden tavsiye ve destek isteyebilir.
  Yüklenici, çalışanlar için resmi şikayetlerin iletilmesine yönelik uygun kanallar (örneğin e-posta, telefon, öneri kutuları) sağlayacaktır. Özellikle, isimsiz şikayetlerin yapılabilmesi için öneri kutuları yerleştirilecektir. adresine isimsiz

şikayetler, şikayet kutuları veya QR kodlu şikayet bildirim yazılımı aracılığıyla iletilebilir.

- 3. Adım. Şikayet görüşmesi: Atanmış bir yönetici (genellikle İK departmanından, bundan sonra "şikayet yöneticisi" olarak anılacaktır), şikayeti aldıktan sonra belirlenen bir süre içinde çalışanı bir görüşmeye çağırarak çalışanın şikayetini görüşecektir. Çalışan, talep etmesi halinde bu toplantıya bir iş arkadaşı veya sendika temsilcisiyle birlikte katılma hakkına sahip olacaktır. Toplantının ardından, şikayet yöneticisi belirlenen süre içinde çalışana kararını yazılı olarak bildirecektir.
- 4. Adım. Temyiz: Çalışan, şikayet kararından memnun değilse ve temyize gitmek isterse, belirli bir süre içinde bir temyiz toplantısına davet edilecek ve temyiz, daha üst düzey bir yönetici, ombudsman veya bir şikayet komitesi tarafından dinlenecektir. Şikayet komitesinin üyeleri, en azından şikayet yöneticisi, çalışanın yöneticisi (çalışanın iş tanımından sorumlu olan), üst yönetimden bir yönetici ve mağdur taraf/çalışan temsilcisinden oluşacaktır. Çalışan, normalde talep üzerine bu toplantıya bir iş arkadaşı veya sendika temsilcisiyle birlikte katılma hakkına sahiptir. İşçi(ler)in ve şirketin menfaatlerine en uygun şekilde bir çözüme ulaşılması için her türlü çaba gösterilecektir. Toplantının ardından, üst düzey yönetici, ombudsman veya şikayet komitesi çalışana bir karar bildirecektir. Bu karar, şirketin iç şikayet mekanizması hükümleri kapsamında nihaidir. Çalışan karardan memnun kalmazsa, adli veya idari yollara başvurma hakkına sahip olacaktır.

İnşaat müteahhitleri/alt yüklenicilerinin halihazırda kurulmuş bir ÇŞM'si varsa, bu bölümde açıklanan ilke ve prosedürlere uygun olması ve Projeye ilişkin kayıtların ayrı tutulması koşuluyla söz konusu ÇŞM'yi kullanabilirler. Müteahhidin mobilizasyon aşamasından önce ÇŞM kurması ve alt proje faaliyetleri boyunca bunu işletip sürdürmesi gereklilikleri, ihale belgelerine dahil edilecektir.

İletilen veya doğrudan sunulan her türlü şikayet için —şikayetçinin iletişim bilgilerinin sağlanması koşuluyla— şikayetçiye, şikayetin alındığına dair iki gün içinde bilgi verilecektir. Şikayet, öneri kutuları aracılığıyla iletilirse —işyerlerindeki öneri kutularının haftalık olarak açılacağı koşuluyla— şikayetçiye, öneri kutusunun açılmasından sonraki iki gün içinde bilgi verilecektir. Yüklenicinin sosyal hizmet personeli ve ilgili personel, iki hafta içinde şikayeti inceleyecek ve çözüme kavuşturmaya çalışacaktır. İki hafta sonra, mağdur şikayetçiye şikayetinin çözüm durumuna ilişkin bilgi verilecektir.

Yükleniciler, mobilizasyon aşamasından önce Tosyalı mekanizmasının ilkelerine uygun bir çalışan şikayet mekanizması kurmak ve proje faaliyetleri boyunca bu mekanizmayı işletmek ve sürdürmekle yükümlüdür.

Yükleniciler, kendilerine iletilen şikayetlerin yazılı kopyalarını ve yazılı bir listesini saklayacaktır. Ayrıca, analiz, izleme ve raporlamayı kolaylaştırmak amacıyla bu şikayetler, yüklenici/alt yüklenici, şikayet türü ve çözüm bilgilerini içerecek şekilde Şikayet Veri Tabanına kaydedilecektir. Yükleniciler, standart raporlama çerçevesinde ayda bir kez bu veri tabanının bir kopyasını Tosyalı Sosyal Sorumlusu'na gönderecektir. Tosyalı Sosyal Sorumlusu, Proje süresince tüm şikayetlerin yer aldığı bir ana veri tabanını tutacaktır.

Şikayet mekanizmasında yer alan tüm araçlar, Çalışan Şikayet Mekanizması için de benimsenecektir. Şikayet kutuları, Çalışanlar için Şikayet Kayıt Formu, etik kanal, telefon numaraları, adresler ve çevrimiçi iletişim sayfaları, projenin tüm çalışanları tarafından kullanılabilecektir.

7.3.4 CİNSEL SÖMÜRÜ VE İSTİSMAR / CİNSEL TACİZ

Proje ŞGM, Cinsel Sömürü ve İstismar/Cinsel Taciz (CSİ/CT) ile ilgili şikayetler için özel bir birim kuracaktır. Şikayet bildirme süreci basit ve anlaşılır olmalı ve cinsel tacizle ilgili olanlar da dahil olmak üzere, şikayette bulunan çalışanlara veya topluluk üyelerine yönelik her türlü misillemeyi açıkça yasaklamalıdır.

Şikayeti alan taraf, vakanın mağdur odaklı bir yaklaşımla ele alınmasını, kişinin gizliliğine ve anonimliğine saygı gösterilmesini ve mağdurların hizmet sağlayıcılara yönlendirilmesini sağlayacaktır. Bu sorunların çözümünde, ulusal mevzuata ve IFC gerekliliklerine uygun olarak uzman ve danışmanların görüşleri alınabilir.

Protokol ve prosedürler aşağıdaki ilkelere dayandırılacaktır:

- Alınan tüm şikayetler dosyalanacak ve gizli tutulacaktır. İstatistiksel amaçlarla, vakalar ilgili kişilerin kimliklerinin tespit edilmesini önlemek için anonimleştirilecek ve gruplandırılacaktır.
- Ceza davaları savcılığa sevk edilecektir.

Hassas nitelikteki şikayetler tam gizlilik içinde ele alınacaktır. Kadın işgücünün veya topluluk üyelerinin ŞGM'ye güvenli bir şekilde erişebilmelerini sağlamak amacıyla, işgücü eğitimleri ve topluluk farkındalık çalışmaları, şikayetlerin iletilebileceği çeşitli kanallar ve bu sürecin gizliliği hakkında bilgi içerecektir. Tosyalı'nın cinsiyet uzmanı, yüklenicilerin/alt yüklenicilerin çalışanlara bu tür eğitimler vermesini sağlayacak ve yüklenicilere/alt yüklenicilere şikayetlerin gizlilik içinde nasıl toplanacağı konusunda eğitim verecektir.

Türkiye'de halihazırda Cinsel Sömürü ve Cinsel Taciz (CSİ/CT) ile işyerinde taciz, zorbalık ve şiddet için ulusal bir bildirim sistemi mevcuttur; ayrıca, kabul edilemez sayılan bu tür davranışlara ilişkin hem İş Kanunu'nda hem de Ceza Kanunu'nda hükümler bulunmaktadır.

Buna ek olarak, mağdurlara psikososyal destek de sağlanmakta ve bu destekten yararlanılabilmektedir. Gerekli olduğunda, sosyal uzman mağdurları cinsel istismar ve cinsel taciz (CSİ/CT) için Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı çağrı merkezi (ALO 183) ve işyerinde yaşanan psikolojik taciz, zorbalık, şiddet ve zorbalık vb. durumlar için Çalışma ve Sosyal Güvenlik İletişim Merkezi (ALO 170) yönlendirecek ve sorunların güvenli ve etik bir şekilde belgelenmesini sağlayan gizli bildirim mekanizmalarını devreye sokacaktır.

Cinsel istismar ve cinsel tacizle ilgili bilgilere yalnızca yetkili personel erişebilecek ve bu bilgiler, genel şikayet raporlarında mağdurların kimliklerinin tespit edilmesine olanak tanıyacak şekilde kaydedilmeyecektir.

7.3.5 KAYITLARIN SAKLANMASI

Talepler, şikayetler, öneriler ve olaylara ilişkin kayıtlar (formlar, e-postalar, yazılım çıktıları, DF belgeleri) en az 3 yıl süreyle saklanır. Kayıtların sürüm kontrolü ve erişim izinleri Çevre ve Sosyal Sorumluluk Departmanı tarafından yönetilir.

8 İZLEME VE R RAPORLAMA

8.1 GİRİŞ

Paydaş katılımının etkinliğini ve paydaşların endişelerine duyarlılığı sağlamak amacıyla, Kapsam Belirleme, ÇSED ve gelecekteki Proje aşamaları boyunca izleme çalışmaları sürekli olarak yürütülecektir.

8.2 PAYDAŞ KATILIM FAALİYETLERİNİN İZLENMESİ

Tosçelik Proje Ekibi, ÇSED danışmanlarının desteğiyle, Proje yaşam döngüsü boyunca paydaş katılım faaliyetlerinin etkinliğini ve performansını değerlendirmek üzere bir iç izleme ve değerlendirme sistemi kuracaktır.

Önerilen izleme ve değerlendirme faaliyetleri aşağıda özetlenmiştir:

- Kayıt altına alınan şikayetlerin yanıtlanma süreleri ve zaman içinde şikayetlerin tekrarlanma sıklığı açısından şikayet kayıt defterini izlemek;
- Paydaş kayıt defterinin düzenli olarak güncellenmesi;
- Tosçelik ve Niğde Güneş Enerjisi Santrali Projesi ile ilgili medya haberlerini izlemek;
- Gerçekleştirilen tüm katılım faaliyetlerinin kayıtlarını ve paydaşlarla yapılan tüm toplantıların tutanaklarını tutmak;
- Tüm iletişim materyallerinin (reklam panoları, afişler, videolar vb.) bir veri tabanını (elektronik veya basılı kopya) tutmak;
- Sosyal performansla ilgili iç proje raporlamasını geliştirmek;
- Temel Performans Göstergeleri (TPG) açısından performansın geliştirilmesi ve değerlendirilmesi; ve
- Plan ve faaliyetleri gözden geçirmek.

8.3 PAYDAŞ KATILIM FAALİYETLERİNİN RAPORLANMASI

Proje süresince yürütülen tüm paydaş katılım faaliyetleri, aşağıdakilerin takibini sağlamak amacıyla sistematik olarak belgelenecek ve düzenlenecektir:

- paydaşlara verilen taahhütlerin yerine getirilmesi;
- şikayetlerin ve düzeltici eylemlerin ilerlemesi; ve
- gerektiğinde geçmiş kayıtlara başvurabilme imkanı.

"Belgelenmemişse, hiç gerçekleşmemiştir" ilkesi, Proje ile ilgili tüm paydaş kayıtları için geçerlidir.

Tosçelik Niğde Güneş Enerjisi Santrali Projesi için aşağıdaki paydaş katılım kayıtları ve belgeleri oluşturulacak ve muhafaza edilecektir:

- **Paydaş Katılımı Veri tabanı** – paydaş katılım faaliyetlerini sistematik olarak depolamak, analiz etmek ve raporlamak amacıyla oluşturulacak ve muhafaza edilecektir. Bu veri tabanı, açıklanan bilgilerin ayrıntılarını, paydaşlar tarafından gündeme getirilen sorunları ve soruları ile Tosçelik Proje Ekibi tarafından verilen yanıtları ve alınan önlemleri içerecektir;
- **Toplantı Tutanağı Şablonu** – tüm toplantıların tutanaklarını kaydetmek ve paydaş katılım veri tabanında saklamak amacıyla kullanılacaktır;
- **Paydaş Listesi** – yeni paydaşlar belirlendikçe, kilit irtibat kişileri ve iletişim bilgileri (telefon, e-posta, kurumsal bağlılık) ile sürekli olarak güncellenecektir; ve
- **Şikayet Kaydı** – alınan tüm şikayetleri kaydetmek, yönetim eylemlerini belgelemek ve kapanış durumunu takip etmek amacıyla kullanılacaktır.

Bu PKP'nin uygulanmasının etkili, düzenli olarak izlenebilir ve doğrulanabilir olmasını sağlamak için, uygun olduğu durumlarda aşağıdaki Temel Performans Göstergeleri uygulanacaktır:

- PKP ve Çevresel ve Sosyal Yönetim Planı (ÇSYP) uyarınca paydaşlara açıklanan proje belgelerinin yüzdesi;
- Planlanan faaliyetlerle karşılaştırıldığında, paydaş grubu ve konuma göre gerçekleştirilen paydaş katılım faaliyetlerinin sayısı;
- Proje yönetimi ile proje alanına komşu topluluklar arasında yerine getirilen taahhütlerin sayısı;
- Topluluğun güvenliğini ve sağlığını korumayı amaçlayan halka açık oturumların veya farkındalık kampanyalarının sayısı;
- Kadınların bilgiye erişimini, danışma ve katılımını destekleyen faaliyetlerin sayısı;
- Savunmasız veya dezavantajlı grupların dahil edilmesini hedefleyen faaliyetlerin sayısı;

- Medya duyuruları veya kamu bilgilendirme bültenlerinin sayısı;
- Cinsiyet ve etkilenen topluluklara göre ayrıştırılmış olarak alınan topluluk şikayetlerinin sayısı;
- Kararlaştırılan süre içinde çözülen şikayetlerin yüzdesi; ve
- Projenin deneyimlerinden ders alıp almadığını ve çevresel ve sosyal performansını iyileştirip iyileştirmediğini gösteren bir gösterge olarak benzer şikayetlerin tekrarlanma oranı.

Proje uygulaması sırasında, yukarıdaki izleme göstergeleri, gerektiğinde çevre ve sosyal uzmanların desteğiyle Tosçelik Proje Ekibi tarafından merkezi olarak toplanacak, birleştirilecek ve analiz edilecektir.

Paydaş katılımı performansı, üç ayda bir hazırlanan Sosyal İzleme Raporları aracılığıyla belgelenecek ve raporlanacaktır. Bu raporlarda, temel katılım faaliyetleri, çıkarılan dersler, en iyi uygulamalar ve sürekli iyileştirme fırsatları vurgulanacaktır. Bu raporlar, Projenin çevresel ve sosyal belgelerinin bir parçası olarak saklanacak ve uygun olduğu şekilde ilgili paydaşların erişimine açılacaktır.

Etkilenen Topluluklara Sürekli Raporlama

Etkilenen topluluklar, Projenin ilerleyişi, etki azaltma önlemlerinin uygulanması, önemli inşaat faaliyetleri, trafik/erişim kısıtlamaları, şikayet eğilimleri ve kapanış durumu ile önemli Ç&S olayları hakkında periyodik olarak bilgilendirilecektir. Bilgiler, inşaat süresince topluluk toplantıları, muhtarlar, ilan panoları, broşürler, web sitesi güncellemeleri ve TİG iletişimi yoluyla paylaşılacaktır.

8.4 ŞİKAYET YÖNETİMİ

Bölüm 7.3'te belirtildiği üzere, alınan tüm şikayetler şikayet kaydına işlenecek ve belirli bir süre içinde, şikayetin alındığını ve incelenmekte olduğunu teyit eden bir alındığı teyidi gönderilecektir.

İlgili taraflarca uygun düzeltici önlem üzerinde mutabakat sağlanıp şikayetçiye bildirildikten sonra, Tosçelik Proje Ekibi mutabık kalınan önlemi uygulayacak ve mümkün olduğu durumlarda şikayeti alındığı tarihten itibaren 30 takvim günü içinde sonuçlandırmayı hedefleyecektir.

Tüm şikayetlerin alınması, işlenmesi, soruşturulması ve çözülmesini takip etmek üzere bir Şikayet Yönetim Sistemi kurulacak ve bu sistem, vakaların bu PKP'de tanımlanan prosedürlere uygun olarak tutarlı, şeffaf ve zamanında ele alınmasını sağlayacaktır.

Şikayet eğilimleri, tekrarlanan sorunlar ve düzeltici eylemler periyodik olarak gözden geçirilecek ve ek hafifletme önlemleri veya paydaş katılımı gerektiren alanlar belirlenecektir.

Bazı şikayetlerin niteliğinin basit olacağı ve bu şikayetlerin doğrudan sahadaki Proje personeli veya Mühendislik, Tedarik ve İnşaat (EPC) yüklenicisinin temsilcileri tarafından çözülebileceği öngörülmektedir.

Basit olmalarına rağmen, tüm şikayetler resmi olarak kaydedilecek ve sonuçlandırılana kadar belirlenen irtibat noktası tarafından takip edilecektir.

Daha karmaşık şikayetler, ek soruşturma ve uygun olduğu durumlarda üçüncü bir tarafın katılımını gerektirebilir. Mümkün olduğunda, ilk seçenek olarak uzlaşmacı çözümler aranacaktır.

Proje ile şikayetçi arasında doğrudan dostane bir çözüm bulunamazsa, üçüncü bir tarafın (örneğin bir topluluk temsilcisi veya yerel makam) arabuluculuğu yoluna başvurulabilir.

Arabuluculuk başarısız olursa, şikayetçi, yürürlükteki ulusal mevzuata uygun olarak Türkiye Cumhuriyeti yargı sistemi aracılığıyla çözüm arama hakkını saklı tutar.

Buna göre, şikayetlerin çözümü için üç olası aşama öngörülmektedir:

- Arabuluculuk olmaksızın dostane çözüm;
- Arabuluculuk yoluyla dostane çözüm; ve
- Son çare olarak yasal işlem.

Başlıca izleme TPG'leri arasında şunlar yer alır, ancak bunlarla sınırlı değildir:

- Yanıt/Kapanış süresi (gün)
- Düzeltici Faaliyet (DF) gerektiren şikayetlerin yüzdesi
- Tekrarlanan şikayet oranı

8.5 PKP GÖZDEN GEÇİRME

PKP gözden geçirilir, güncellenir ve belge kontrolünden geçirilir. PKP, önemli proje değişiklikleri, yeni paydaş grupları, büyük şikayetler, acil durumlar veya proje etkilerinde önemli değişiklikler olması durumunda da güncellenebilir.

- Yıllık;
- Bir kilometre taşından/aşamadan diğerine geçişte (örneğin, Kapsam Belirleme aşamasından ÇSED aşamasına);
- Faaliyet, risk profili veya olay açısından önemli değişikliklerin ardından.

Revizyonlar, belgenin başındaki “İnceleme” ve “Açıklama” tablolarında kaydedilir.

Tablo 8-1, Proje yaşam döngüsü boyunca PKP kapsamındaki izleme faaliyetlerini ortaya koymak amacıyla izleme ve değerlendirme çerçevelerini açıklamaktadır.

Tablo 8-1 - İzleme ve Değerlendirme Çerçevesi

Konu	Paydaş Grubu	TPG	Hedef	Düzeltici Eylem Eşiği	Sıklık	Sorumluluk
Topluluk istişareleri	Alpagut yerleşim yeri	Gerçekleştirilen topluluk toplantılarının sayısı	Yılda ≥2 toplantı	<1 toplantı/yıl	Yıllık	TİG
Topluluk istişareleri	Altay yerleşim yeri	Gerçekleştirilen topluluk toplantılarının sayısı	Yılda ≥2 toplantı	<1 toplantı/yıl	Yıllık	TİG
Topluluk istişareleri	Badak yerleşim yeri	Gerçekleştirilen topluluk toplantılarının sayısı	Yılda ≥2 toplantı	<1 toplantı/yıl	Yıllık	TİG
Topluluk istişareleri	Bereket yerleşim yeri	Gerçekleştirilen topluluk toplantılarının sayısı	Yılda ≥2 toplantı	<1 toplantı/yıl	Yıllık	TİG
Topluluk istişareleri	Kemalpaşa yerleşim yeri	Gerçekleştirilen topluluk toplantılarının sayısı	Yılda ≥2 toplantı	<1 toplantı/yıl	Yıllık	TİG
Topluluk istişareleri	Seslikaya yerleşim yeri	Gerçekleştirilen topluluk toplantılarının sayısı	Yılda ≥2 toplantı	<1 toplantı/yıl	Yıllık	TİG
Arazi edinimi ve geçim kaynakları ile ilgili katılım	Arazi sahipleri	Danışılan etkilenen arazi sahiplerinin yüzdesi	%100	<%90	Aylık	TİG
Arazi edinimi ve geçim kaynakları ile ilgili katılım	Resmi arazi kullanıcıları	Danışılan kullanıcıların yüzdesi	%100	<%90	Aylık	TİG
Arazi edinimi ve geçim kaynakları ile ilgili katılım	Gayri resmi arazi kullanıcıları	Danışılan kullanıcıların yüzdesi	%100	<%90	Aylık	TİG
Geçim kaynaklarının yeniden sağlanması ve danışma	Çiftçiler	Gerçekleştirilen danışmanlık sayısı	≥2/yıl	<1/yıl	Aylık	TİG
Geçim kaynaklarının yeniden sağlanması ve danışma	Hayvancılıkla uğraşanlar	Gerçekleştirilen danışmanlık sayısı	≥2/yıl	<1/yıl	Aylık	TİG
Savunmasız / hassas grupların katılımı	Yaşlılar (65+)	Danışma faaliyetlerine katılım oranı	≥%80	<%50	Yıllık	TİG
Savunmasız / hassas grupların katılımı	Engelli ve kronik hastalığı olan kişiler	Danışma faaliyetlerine katılım oranı	≥%80	<%50	Yıllık	TİG
Savunmasız / hassas grupların katılımı	Kadınların hane reisi olduğu haneler	Danışma faaliyetlerine katılım oranı	≥%80	<%50	Yıllık	TİG
Savunmasız / hassas grupların katılımı	Afgan çoban aileleri ve mülteci aileler	Danışma faaliyetlerine katılım oranı	≥%80	<%50	Yıllık	TİG
Savunmasız / hassas grupların katılımı	Türkçe konuşmayan bireyler	Uygun iletişim önlemleri uygulandı	%100	Herhangi bir dışlama	Yıllık	TİG
Savunmasız / hassas grupların katılımı	Sosyal yardım alan haneler ve gıda güvencesi olmayan haneler	Danışma faaliyetlerine katılım oranı	≥%80	<%50	Yıllık	TİG
Savunmasız / hassas grupların katılımı	Okuma yazma bilmeyen yetişkinler	Uygun katılım önlemleri uygulandı	%100	Herhangi bir dışlama	Yıllık	TİG
Hedeflenen paydaş katılımı	Toro Ulukışla Kadın Kooperatifi	Konuya özel toplantı sayısı	≥1/yıl	Danışma yapılmadı	Yıllık	TİG
Hedeflenen paydaş katılımı	Bor Kadın Kooperatifi	Konuya özel toplantı sayısı	≥1/yıl	Danışma yapılmadı	Yıllık	TİG
Hedeflenen paydaş katılımı	Niğde Kömürcü Köyü Alevi-Bektaşi Derneği	Konuya özel toplantı sayısı	≥1/yıl	Danışma yapılmadı	Yıllık	TİG
Kurumsal koordinasyon	Niğde Belediyesi İklim Değişikliği ve Sıfır Atık Müdürlüğü	Koordinasyon toplantı sayısı	≥2/yıl	<1/yıl	Yıllık	Ç&S Ekibi
Kurumsal koordinasyon	Niğde Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği İl Müdürlüğü	Koordinasyon toplantı sayısı	≥2/yıl	<1/yıl	Yıllık	Çevre ve Sürdürülebilirlik Ekibi
Kurumsal koordinasyon	Ulukışla Belediyesi	Koordinasyon toplantı sayısı	≥2/yıl	<1/yıl	Yıllık	Çevre ve Sürdürülebilirlik Ekibi
Kurumsal koordinasyon	Bor Belediyesi	Koordinasyon toplantı sayısı	≥2/yıl	<1/yıl	Yıllık	Çevre ve Sürdürülebilirlik Ekibi
Kurumsal koordinasyon	Niğde İl Tarım ve Orman Müdürlüğü	Koordinasyon toplantı sayısı	≥1/yıl	Toplantı yapılmadı	Yıllık	Çevre ve Sürdürülebilirlik Ekibi
Kurumsal koordinasyon	Bor İlçesi Tarım ve Orman Müdürlüğü	Koordinasyon toplantı sayısı	≥1/yıl	Toplantı yapılmadı	Yıllık	Çevre ve Sürdürülebilirlik Ekibi
Kurumsal koordinasyon	Ulukışla Ziraat Odası	Gerçekleştirilen danışmanlık sayısı	≥1/yıl	Toplantı yapılmadı	Yıllık	TİG
Kurumsal koordinasyon	Bor Ziraat Odası	Gerçekleştirilen danışmanlık sayısı	≥1/yıl	Toplantı yapılmadı	Yıllık	TİG
Kurumsal koordinasyon	Niğde İli Damızlık Sığır Yetiştiricileri Birliği – Bor İrtibat Bürosu	Gerçekleştirilen danışmanlık sayısı	≥1/yıl	Toplantı yapılmadı	Yıllık	TİG
Bilgi paylaşımı	Tüm paydaşlar	PKP ve ÇSYP uyarınca açıklanan proje belgelerinin yüzdesi	%100	Açıklanmayan herhangi bir bilgi	Yıllık	TİG
Kamuya açık bilgiler ve medya	51 Haber Gazetesi ve yerel medya	Kamuya yapılan duyuru ve basın bültenlerinin sayısı	≥2/yıl	Duyuru yok	Yıllık	TİG
Toplum sağlığı ve güvenliği bilinci	EA kapsamındaki topluluklar	Farkındalık kampanyalarının sayısı	≥1/yıl	Kampanya yok	Yıllık	Ç&S Ekibi
Kadınların katılımı	Kadınlar ve kadın örgütleri	Kadınların katılımını destekleyen faaliyet sayısı	≥1/yıl	Etkinlik yok	Yıllık	TİG
Savunmasız / hassas grupların dahil edilmesi	Savunmasız paydaşlar	Hedeflenen katılım faaliyetlerinin sayısı	≥1/yıl	Etkinlik yok	Yıllık	TİG
İletişim kanalları	Tüm paydaşlar	Web sitesi, e-posta, telefon, QR kodu, şikayet kutuları ve TİG kanalları faaliyette	%100	Herhangi bir kesinti	Üç ayda bir	TİG
Paydaş veri tabanı	Tüm paydaşlar	Güncellenen paydaş kaydı	Üç ayda bir	6 aydan fazla süredir güncelleme yapılmadı	Üç ayda bir	TİG
Kayıt tutma	Tüm görev faaliyetleri	Toplantı kayıtları ve tutanaklarının saklanma yüzdesi	%100	Eksik kayıtlar	Üç ayda bir	TİG

Şikayet yönetimi	Tüm paydaşlar	Kayıt altına alınan şikayetlerin yüzdesi	%100	Eksik kayıtlar	Aylık	TİG
Şikayetlerin çözülme oranı	Tüm paydaşlar	30 gün içinde sonuçlandırılan şikayetlerin yüzdesi	≥%90	<%80	Üç ayda bir	Çevre ve Sürdürülebilirlik Ekibi
Düzeltici önlemler	Tüm paydaşlar	Düzeltici eylem gerektiren şikayetlerin takip edilip kapatılma yüzdesi	%100	Çözülmemiş düzeltici eylemler	Üç ayda bir	Çevre ve Sürdürülebilirlik Ekibi
Tekrarlanan şikayetler	Tüm paydaşlar	Tekrarlanan şikayet oranı	Azalma eğilimi	İki raporlama dönemi boyunca artış eğilimi	Üç ayda bir	Çevre ve Sürdürülebilirlik Ekibi
Topluluk şikayetleri	Tüm paydaşlar	Cinsiyet ve topluluk bazında alınan şikayet sayısı	Kaydedilen ve raporlanan	Ayrıştırma eksikliği	Üç ayda bir	TİG
Paydaş taahhütleri	Komşu topluluklar	Yerine getirilen taahhütlerin yüzdesi	%100	<%90	Yıllık	Proje Yönetimi
Sosyal performans raporlaması	Tüm Proje	Üç Aylık Sosyal İzleme Raporları yayınlandı	%100	Eksik rapor	Üç ayda bir	Çevre ve Sürdürülebilirlik Ekibi
PKP incelemesi	Tüm Proje	PKP gözden geçirildi ve güncellendi	Yıllık	İnceleme yok >12 ay	Yıllık	Proje Yönetimi
Proje değişiklik yönetimi	Tüm Proje	Önemli proje değişiklikleri, olaylar veya yeni paydaşların ortaya çıkması üzerine PKP revize edilir	%100	Önemli değişikliklerden sonra revizyon yapılmaz	Gerektiği şekilde	Proje Yönetimi

9 KAYNAKÇA

IFC – Uluslararası Finans Kurumu (2007). *Çevre, Sağlık ve Güvenlik (ÇSG) Kılavuzları*. www.ifc.org/ifcext/enviro.nsf/content/environmentalguidelines

IFC – Uluslararası Finans Kurumu (2009). *Projeden Etkilenen Toplulukların Şikayetlerinin Ele Alınması: Projeler ve Şirketler için Şikayet Mekanizmalarının Tasarlanmasına İlişkin Kılavuz*. İyi Uygulama El Kitabı. Uluslararası Finans Kurumu, Washington, DC.

IFC – Uluslararası Finans Kurumu (2012). *Çevresel ve Sosyal Sürdürülebilirlik Performans Standartları*. Washington, DC. Dünya Bankası.

Dünya Bankası (2017). *Çevresel ve Sosyal Çerçeve.* Washington, D.C.: Dünya Bankası